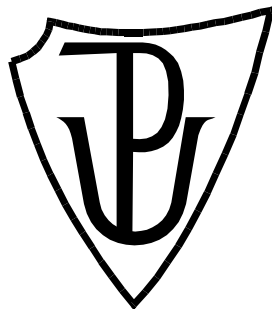

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra historie

Diplomová práce

**Zobrazení marginalizovaných skupin obyvatelstva v
amerických koloniálních novinách roku 1755**

Bc. Šimon Polínek

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Perutka, Ph.D.

Olomouc, 2024

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím pramenů a literatury, které jsou uvedeny v seznamu zdrojů.

V Olomouci, dne 8. 5. 2024

.....

podpis

Poděkování

Mé poděkování patří v první řadě panu doktorovi Lukáši Perutkovi za jeho neochvějnou pomoc s rešerší literatury a za jeho cenné podněty. Dále bych rád poděkoval zaměstnancům knihovny UPOL a mnoha institucím ve Spojených státech amerických za pomoc s nalezením pramenné základny. V neposlední řadě chci poděkovat i své rodině a přátelům za pomoc a podporu.

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Marginalizované skupiny v britských koloniích v Americe	12
2.1	Nesvobodné obyvatelstvo v koloniální Americe.....	13
2.2	Cesta přes Atlantik	15
2.3	Nesvobodné obyvatelstvo v Nové Anglii.....	15
2.4	Nesvobodné obyvatelstvo v zátocě Chesapeake	17
3	Noviny v koloniální Americe	21
3.1	Vývoj.....	21
3.1.1	Noviny v Massachusetts v roce 1755	21
3.1.2	Noviny v Marylandu v roce 1755	22
3.2	Vydavatelé a novinový formát.....	23
3.3	Čtenáři	25
4	Zobrazení nesvobodného obyvatelstva v koloniálních novinách	27
5	Výskyt Afričanů a smluvních služebníků v inzerci	28
5.1	Prodejní inzeráty	28
5.1.1	Matky a děti.....	33
5.1.2	Shrnutí	34
5.2	Uprchlíci.....	35
5.2.1	Vzhled	36
5.2.2	Vlastnosti.....	38
5.2.3	Oblečení	40
5.2.4	Jména.....	43
5.2.5	Odměny	44
5.2.6	Ženy.....	45
5.2.7	Spolupráce otroků a smluvních sluhů	45
5.2.8	Shrnutí	46
6	Zobrazení kriminality Afričanů a smluvních služebníků v koloniálním tisku.....	47
6.1	Krádeže.....	49
6.2	Tělesné tresty.....	51
6.3	Vraždy a násilí	52
6.3.1	Vraždy páchané otroky a služebníky.....	52
6.3.2	Násilí páchané na otrocích a služebnících.....	55
6.4	Sebevraždy	57
6.5	Shrnutí	58

7	Další oblasti zastoupení otroků a smluvních služebníků v koloniálních novinách	61
7.1	Piráti	61
7.2	Pohřby	61
7.3	Protikatolické texty	63
7.4	Nehody	64
7.5	Indiánské nájezdy	66
8	Závěr	69
9	Summary	72
10	Zdroje	73
10.1	Prameny	73
10.2	Editované prameny	73
10.3	Literatura	74
10.4	Internetové zdroje	78
11	Seznam použitých zkratk	80

1 Úvod

Kolonie v Americe byly – jako i mnohé další zámořské oblasti evropských impérií – místem, kde docházelo k setkávání mnoha kultur, ras, „národů“ a zvyklostí. Střetávaly se zde mezi sebou nejenom jednotlivé mocnosti ze Starého světa, ale také obyvatelstvo daných oblastí, Mayové, Inkové a v našem případě především kmeny severoamerických Indiánů.¹ Setkávání původních obyvatel s nově příchozími Evropany způsobovalo na počátku obrovský kulturní šok z neznámého prostředí i zvyklostí pro všechny zúčastněné strany. V průběhu kolonizace Nového světa, která probíhala v dalších několika staletích se z původně majoritního obyvatelstva – domorodých Američanů – vlivem válek, nemocí a dalších faktorů stala menšina na území, které už mu ani nepatřilo a daným geografickým celkům vládla evropská impéria.²

Kolonie produkovaly a posílaly své mateřské zemi daleko v Evropě značné materiální bohatství, se kterým bylo nakládáno na základě modelu tzv. trojúhelníkového obchodu většinou tak, že jeho část byla posílána do Afriky, kde se za ně nakoupila pracovní síla v podobě afrických otroků. Ti se následně četnými loďnými transporty dopravovali do kolonií, kde pracovali například na plantážích a generovali svému majiteli a také impériu zisk. Spolu s Afričany přicházela do Nového světa také částečně jejich kultura a zvyklosti, se kterými se následně dostávali do styku i Evropané. Nejčastějším vztahem mezi nimi byl otrokář – otrok.³

V Evropě 18. století platila sociální stratifikace obyvatelstva na základě stavu, stále jako odkaz feudalismu.⁴ V Americe bylo toto rozdělení určováno spíše na základě faktorů ekonomických či rasových. Společenský původ sice stále hrál svoji roli, ale protože v koloniích chyběla aristokracie evropského typu, vyvinul se zde jiný sociální systém než na Starém kontinentu. Kolonisté tak byli rozděleni na bohaté vlastníky půdy, obchodníky, řemeslníky, menší farmáře, nájemné pracovníky a na nejnižším stupni tohoto uspořádání stáli smluvní služebníci. Mimo tyto bílé osadníky dále stáli afričtí otroci.⁵

V této diplomové práci se budu zabývat dvěma skupinami nesvobodných pracovníků – evropskými smluvními služebníky a africkými otroky. Smluvní služba byl koncept typický pro

¹ Z důvodu textové estetiky budu používat termíny domorodé obyvatelstvo, původní obyvatelstvo a Indiáni. Korektní označení, které se pro tuto populaci používá jsou první národy. Ze stejného důvodu budu užívat označení Afričané a černoši, bez pejorativního významu toho slova.

² TAYLOR, Alan: *American Colonies. The Settling of North America*. New York 2001, s. 24.

³ BERLIN, Ira: *Many Thousands Gone. The First Two Centuries of Slavery in North America*. Cambridge 2000.

⁴ DÜLMEN, Richard: *Kultura a každodenní život v raném novověku II. Vesnice a město*. Praha 2006, s. 171–188.

⁵ MARK, Joshua J.: *Daily Life in Colonial America*. In: <https://www.worldhistory.org/article/1722/daily-life-in-colonial-america/> [cit. 11. 1. 2024].

kolonie Severní Ameriky v 17. a 18. století. Za celou její existenci se z Evropy do Nového světa vypravily tisíce Angličanů, Velšanů, Irů, Skotů i jiných obyvatel kontinentální Evropy. Tito jedinci podepsali kontrakt, někteří dobrovolně, jiní zase nuceně, kterým se zavazovali po určitý čas – v řádu let – sloužit pánovi v amerických koloniích. Za to byla takovému jedinci umožněna cesta přes Atlantik. Po uplynutí lhůty se ze sluhy stal svobodný obyvatel kolonií. Služba byla pro mnohé z nich také formou odpykání si trestu za zločiny.⁶ Jak otroci, tak sluhové pracovali bez nároku na honorář, zákon stál v mnoha případech proti nim a častokrát se jim dostávalo krutého zacházení ze strany jejich pánů. Podstatné rozdíly mezi těmito skupinami byly dva – sluhův status byl pouze dočasný a otrok se z lidské bytosti stal v průběhu času majetkem.

Musíme si uvědomit, že ačkoliv jsou tyto skupiny obyvatel označovány jako marginalizované, neznamená to, že by tyto skupiny byly menšinové – mluvím zde především o otrocích. Naopak, v mnoha oblastech Severní Ameriky tvořili Afričané dokonce většinu obyvatel daného regionu – nejvíce to můžeme spatřovat v Jižní Karolině v polovině 18. století. Nemluvím zde tedy o marginálnosti zastoupení určité vrstvy obyvatelstva v jeho celkovém rámci, ale o marginálnosti z hlediska sociálního a s tím související marginálnosti ekonomické.⁷ S těmito vrstvami obyvatel – sluhové a otroci – je třeba v takovém zastoupení počítat právě v koloniích. Zároveň tyto skupiny nemají téměř žádné zastoupení v raně novověké Evropě – pokud nepočítáme sporadické zastoupení při práci v zemědělství, či Afričanů jako kuriozit na šlechtickém nebo královském dvoře.

Mým vytyčeným cílem pro tuto diplomovou práci je prozkoumat prameny, díky kterým přicházelo běžné obyvatelstvo britských zámořských kolonií s těmito nesvobodnými skupinami do styku – skrze noviny. Kromě osobního setkávání přicházela valná většina kolonistů do styku s nesvobodnými pracovníky právě díky tisku. Zprostředkovával jim pohled na tuto skupinu obyvatel svojí optikou – leckdy samozřejmě zkreslenou a vzdálenou od běžné reality. Skrze zprávy, dopisy zveřejněné v amerických týdenících, ale i skrze inzerci budu sledovat, jak byli otroci a sluhové novinami vnímáni a prezentováni veřejnosti. Z množství novin a článků vydaných za mnou sledované období bude potom možné určit i to, v jakých souvislostech se o těchto skupinách psalo, a také jaký obraz o nich mohli američtí kolonisté získat. Ze shromážděných materiálů chci poté komparační metodou dále zjistit, jestli mezi listy z různých geografických částí britských kolonií existovaly rozdíly – jak v množství obsahu o

⁶ SURANYI, Anna: *Indentured Servitude. Unfree Labour and Citizenship in the British Colonies*. Montreal 2021, s. 16–17.

⁷ SMITH, Billy G.: *Poverty and Economic Marginality in Eighteenth-Century America*. In: *Proceedings of the American Philosophical Society*, 132, 1988, č. 1, s. 85–118.

marginálních skupinách, tak i ve vyznění těchto zpráv. Budu pracovat metodou kvalitativní diskurzní analýzy pramenů, abych mohl zodpovědět na základní otázku této práce: Jak a proč se vyjadřovala americká periodika o marginálních skupinách obyvatel, kterými byli otroci a smluvní služebníci, zdali v jejich popisech existovaly rozdíly a proč tomu tak bylo? Hypotéza této práce je, že v důsledku jejich socioekonomického postavení o nich i jednotlivé listy šířily negativní obraz. Ačkoliv mezi zobrazením otroků a sluhů budou rozdíly, především pro jejich sociokulturní původ a zákonný status. Původním záměrem předkládané práce bylo prozkoumat pohled tisku na politicko-vojenský průběh francouzsko-indiánské války. Toto téma je již, ale v rámci historiografie relativně prozkoumané a zároveň by přesáhlo rámec diplomové práce. I v souladu se současnými trendy a dostupností pramenů jsem se proto rozhodl zpracovat téma vybraných marginalizovaných skupin.

V diplomové práci použiji metodu sondy vybraných koloniálních periodik. Časovým horizontem pak bude rok 1755. Ačkoliv se první bojové akce v rámci francouzsko-indiánské objevují už v roce 1754, plnohodnotný střet má počátek až v roce následujícím. Tento rok se nese ve znamení počátku britských vojenských expedic – generál Braddock míří k Ohio – a zároveň se stupňují nájezdy indiánských kmenů na anglické kolonie. To nám může pomoci sledovat také to, jestli měli vojenské události nějaký vliv na to, jak se o nesvobodném obyvatelstvu v rámci jednotlivých kolonií psalo v tisku – psalo se o nich více či méně, nebo v jiných souvislostech? Zároveň spolu se začátkem druhé poloviny 18. století začíná vlna největšího importu otroků do amerických kolonií.

Při vybírání novin vhodných k analýze jsem použil rozdělení britských kolonií v Americe na větší geografické celky, které použil ve své publikaci *Many Thousands Gone* historik Ira Berlin.⁸ Rozčlenil kolonie převážně podle jejich rozdílného vývoje a socioekonomického vztahu k otroctví na Sever (kolonie Nové Anglie a středního Atlantiku), Chesapeake a Jih. Kvůli existenci a dostupnosti pramenné základny jsem si vybral Novou Anglii – konkrétně kolonii Massachusetts – a Chesapeake – kolonii Maryland.⁹ Právě pro jejich rozdílný vývoj v průběhu 17. a 18. století a odlišný přístup k institutu otroctví budou tyto dva regiony vhodné ke komparaci. V rámci těchto dvou zkoumaných kolonií, pak použiji veškeré jejich listy, které zde roku 1755 vycházely. V Marylandu se bude jednat o *The Maryland Gazette* a v Massachusetts

⁸ Viz BERLIN, *Thousands*, s. 7.

⁹ U jiných regionů jsou novinové ročníky buď nekompletní, nedostupné, nebo v nich roku 1755 žádné listy nevycházely.

to budou *The Boston Gazette*, *The Boston News-Letter* a *The Boston Evening-Post*.¹⁰ Zkoumání dalších novinových periodik by přesáhlo rozsah předkládané práce.

Cizojazyčné sekundární literatury existuje v rámci nejrůznějších ohledů mého tématu velké množství. Zde v úvodu si proto dovolím zmínit alespoň některá zásadní díla, ze kterých ve své práci čerpám. Pro informace o válce samotné zde musím zmínit autora – dle mého názoru zatím stále nepřekonaného – který napsal a věnoval se francouzsko-indiánské válce široce a kvalitně. Tímto autorem je britský historik Fred Anderson, který konflikt popsal komplexně a se všemi fenomény, které ho provázely.¹¹ V českém prostředí pak byla průkopnickou prací publikace Josefa Opatrného.¹²

Značné množství literatury – především z pozdějších let – se věnuje tématu Afričanů a otroků v Severní Americe – jak v koloniálním období, tak v období po vzniku Spojených států amerických. Zde uvedu již zmíněného Iru Berlina, který se věnoval tématu otroctví v koloniální Americe asi nejpodrobněji a z něhož čerpám informace ohledně rozdílnosti vývoje v jednotlivých oblastech koloniální Ameriky.¹³ Noviny však Berlin nezohledňuje a používá je pouze jako podpůrný zdroj. Dalšími hodnotnými publikacemi k tématu otroctví z posledních let jsou publikace Jareda Rosse Hardestyho¹⁴ či Edmunda Morgana.¹⁵ Poslední zmiňovaná kniha se ale soustředí z větší části především na postkoloniální období. A Hardesty se ve své publikaci soustředí především na Boston. Publikace, ze které vycházím při psaní kapitoly o smluvních služebnících v Americe pochází z pera americké historičky Anny Syroni¹⁶ a také dílo Russella M. Lawsona.¹⁷ Nesvobodné pracovníky potom jako celek řeší historička Wendy Warren, která byla za svoji knihu *New England Bound* nominována na Pulitzerovu cenu.¹⁸

Co se týče dostupné literatury na téma koloniálního tisku, tak nejpřínosnější pro můj výzkum byla rozsáhlá díla Davida A. Copelanda,¹⁹ který důkladně popsal celou jejich historii, vývoj a také fenomény, které se na jejich stránkách objevovaly. Afričanům se v souvislosti s novinami

¹⁰ Jednotlivé listy budou po obsahové a formální stránce zhodnoceny v kapitole Noviny v koloniální Americe.

¹¹ ANDERSON, Fred: *Crucible of War. The Seven Years' War and the Fate of Empire in British North America, 1754 to 1766*. New York 2000.

¹² OPATRNY, Josef: *Válka Mohykanů. Sedmiletá válka v Severní Americe*. Praha 2000.

¹³ BERLIN, *Thousands*.

¹⁴ HARDESTY, Jared Ross: *Unfreedom. Slavery and Dependence in Eighteenth-century Boston*. New York 2016.

¹⁵ MORGAN, Edmund S.: *American Slavery, American Freedom. The Ordeal of Colonial Virginia*. New York 1975.

¹⁶ SURANYI, *Servitude*.

¹⁷ LAWSON, Russell M.: *Servants and Servitude in Colonial America*. London 2018.

¹⁸ WARREN, Wendy: *New England Bound. Slavery and Colonization in Early America*. New York 2017.

¹⁹ COPELAND, David A.: *Colonial American Newspapers. Character and Content*. Newark 1997; Týž: *Debating the Issues in Colonial Newspapers. Primary Documents on Events of the Period*. Westport 2000.

věnoval především ve vztahu ke zprávám, které informovaly o kriminalitě, případně rebeliích. Ve své práci, ale vědomě opomíná inzerci, bez které je zobrazení otroků v amerických listech nekompletní. Zároveň se jen minimálně věnuje problematice smluvních služebníků v tisku. Dalšími autory, kteří se americkým koloniálním periodikům věnovali jsou Uriel Heyd²⁰ a Charles E. Clark.²¹ Ačkoliv ani jedno z těchto děl se plně nesoustředí na komplexní obraz otroků a smluvních služebníků v rámci zpráv a inzerce. Většinou řeší pouze zpravodajskou část a historický vývoj. Inzerce je potom zpracována autory jako jsou Robert E. Desrochers²² a David Waldstreicher,²³ v ní se ale zabývají většinou pouze dílčími rysy inzerátů prodejních, nebo uprchlických a moc se nezabývají jejich komparací s dalšími periodiky v jiných regionech. V českém prostředí potom publikace, které by noviny jako fenomén koloniální Ameriky řešily, prakticky neexistují. Problematika otroctví a smluvního služebnictví je v českém prostředí reflektována velice střídavě, ačkoliv v posledních letech se mu v zahraničí dostává nebývalé pozornosti – zejména v rámci tzv. black history a postkoloniálních studií.²⁴ I proto je důležité obohatit českou historiografii o další práce, které by se těmito fenomény zabývaly a poskytnout tak vhled do této problematiky odborníkům i veřejnosti. Nesvobodná pracovní síla byl jedním z pilířů, které pomohly zformovat moderní společnost a její ekonomickou sílu. V souladu s tendencemi mikrohistorie se tak pokusím vyzdvihnout tyto skupiny obyvatel z anonymity a poskytnout jim prostor, kterého se jim v minulosti mnoho nedostávalo.

V první části diplomové práce seznámím čtenáře s problematikou a historickým vývojem institutu otroctví a smluvního služebnictví na území britských kolonií v Severní Americe, konkrétně v oblastech Nové Anglie a Chesapeake. V následující kapitole se budu věnovat historickému vývoji koloniálních novin, jejich obsahu, vzhledu a funkci – s přihlédnutím k individuálnímu vývoji v Massachusetts a Marylandu. Jádrem práce bude spočívat v kapitolách, které se zabývají zobrazením vybraných marginalizovaných skupin obyvatelstva v koloniálním

²⁰ HEYD, Uriel: *Reading newspapers. Press and public in eighteenth-century Britain and America*. Oxford 2012.

²¹ CLARK, Charles E.: *Boston and the Nurturing of Newspapers: Dimensions of the Cradle, 1690–1741*. In: *The New England Quarterly*, 64, 1991, č. 2, s. 243–271; Týž: *The Public Prints. The Newspaper in Anglo-American Culture, 1665–1740*. Oxford 1994.

²² DESROCHERS, Robert E.: *Slave-For-Sale Advertisements and Slavery in Massachusetts, 1704–1781*. In: *William and Mary Quarterly*, 59, 2002, č. 3, s. 623–664.

²³ WALDSTREICHER, David: *Reading the Runaway: Self-Fashioning, Print Culture, and Confidence in Slavery in the Eighteenth-Century Mid-Atlantic*. In: *The William and Mary Quarterly*, 56, 1999, č. 2, s. 243–272.

²⁴ Výjimkou v českém prostředí je například Markéta Křížová či Svatava Raková. Viz KŘÍŽOVÁ, *Otroctví*; RAKOVÁ, Svatava: *Víra, rasa a etnicita v koloniální Americe*. Praha 2005.

tisku. Tato část se bude skládat ze dvou částí – první se bude týkat výskytu otroků a sluhů v inzerci a druhá ve zpravodajství.

2 Marginalizované skupiny v britských koloniích v Americe

Výzkum marginalizovaných – či v počeštěné verzi okrajových – skupin a jednotlivců se v posledních několika letech dostal do popředí zájmů mnoha vědních disciplín, historii nevyjímaje. V medievalistických studiích se tak setkáváme se zkoumáním například žebráků, pohodných, katů nebo prostitutek. Raný novověk zase ve větším měřítku přináší práce na témata okrajovosti náboženství – například nekřesťané či čarodějnice. S rozvojem mořeplavby, postupným objevováním a zaplňováním bílých míst na mapě světa se můžeme setkat s dalšími – z evropského pohledu – marginálními skupinami, a to s domorodým obyvatelstvem nového světa a samozřejmě také s otroky. Spolu s nimi tvořili nezanedbatelnou část pracovní síly v koloniích také smluvní služebníci.²⁵ Právě těmito dvěma nesvobodnými skupinami obyvatel v Americe se budu v této kapitole zabývat.

Pro začátek bychom si měli termín marginálnost definovat. S tímto pojmem se poprvé setkáváme v sociologii. Roku 1928 vydal přední americký sociolog Robert Ezra Park článek – později ho rozšířil i v knihu – kde o termínu „marginální člověk“ píše takto: „člověk na okraji dvou kultur a dvou společností, které mezi sebe nikdy plně nepronikly ani se nespojily.“²⁶ Park o tomto pojmu mluví ve spojitosti s migrací a s tím, jak se mohou, či spíše nemohou inkorporovat různé kultury do kultury hlavní v určité oblasti. Článek je sice prostoupen dobovými rasovými předsudky, nicméně Park poprvé v souvislosti nejen se sociologií, ale také kulturou a historií – jako příklad člověka na okraji uvádí Židy v raném novověku – přišel s tímto termínem. V pozdějších letech marginálnost převzaly i další vědní obory – pro nás je tím hlavním především historie. Jednu z definic pojmu marginálnost přinesl do našich končin historik Pavel Himl. Přispěl svým článkem do sborníku *Problémy studia raného novověku*, kde se právě tímto tématem zabýval. Himl ji v historickém prostředí definuje takto: „Jako marginální bychom obecně mohli označit ty sociální skupiny, které zakládá rys, vlastnost či charakteristika, odlišující se od normy v některé z oblastí, jež jsou společensky považovány za fundamentální (vztah k životu, nadpřirozenu, k náboženství) ... tato odlišnost je podstatná, obtížně změnitelná a převážně negativně hodnocená. Je přitom lhostejné, zda je „objektivně přítomna“ u všech příslušníků dané skupiny, nebo zda je jim spíše připisována zvenčí, případně zda je otázkou jejich volby.“²⁷ Zvláště je dle mého názoru důležité to, že je tato skupina či

²⁵ V angličtině indentured servants.

²⁶ „man on the margin of two cultures and two societies, which never completely interpenetrated and fused“ PARK, Robert E.: *Human Migration and the Marginal Man*. In: *American Journal of Sociology*, 33, 1928, č. 6, s. 881–893.

²⁷ HIML, Pavel: *Marginální vrstvy raně novověké společnosti*. In: ŠEDIVÁ KOLDINSKÁ, Marie – CERMÁN, Ivo a kol.: *Základní problémy studia raného novověku*. Praha 2013, s. 371.

jednotlivec vnímána okolím negativně. V případě Severní Ameriky a skupin, kterými se budu zabývat je tato jejich vlastnost aspektem, jenž je převážně definuje v očích britských kolonistů. Okrajovost smluvních sluhů a otroků je definována převážně jejich společenským a ekonomickým postavením ve společnosti. V pozdějším období je zároveň patrná snaha těchto skupin se vymanit z jejich postavení – kterou můžeme spatřovat například v abolicionistických snahách 18. a 19. století.²⁸

Na následujících stránkách se pokusím stručně zmapovat historii a vzájemné vztahy mezi evropskými kolonisty, nesvobodnými sluhy a Afričany s přihlédnutím ke dvěma regionům v anglických koloniích – Nové Anglii a její kolonii Massachusetts a Marylandu v zátocě Chesapeake v průběhu 17. a 18. století.

2.1 Nesvobodné obyvatelstvo v koloniální Americe

Jedním z nejkrutějších a stále také nejožehavějších témat novověké historie, u kterého můžeme spatřovat počátky mnoha konfliktů i v současné době je bezpochyby kolonialismus. Od počátku raného novověku se evropské říše – ať už z důvodů prestiže nebo bohatství – snažily rozšiřovat svá teritoria do nově objevených zámořských oblastí, ať už mluvíme o Americe, Africe, či Asii. S kolonialismem úzce souvisí rozmach dalšího raně novověkého fenoménu – otroctví a otrokářství. Nedostatek pracovních sil v nových území kompenzovaly evropské státy dovážením otroků – v naprosté většině Afričanů. Je zřejmé, že bez kolonií by otrokářství v takovém rozsahu, jak jej známe neexistovalo a *vice versa*.²⁹ Otroci po mnoho staletí do značné míry formovali kulturu jednotlivých kolonií. Což můžeme opět vidět i v současnosti, kdy v mnoha bývalých evropských koloniích tvoří obyvatelstvo afrického původu majoritu populace a africká kultura je zde hluboce zakořeněna – například Haiti či Jamajka. Po tři staletí existence otrokářství na americkém kontinentu bylo téměř 13 milionů Afričanů odvečeno ze své domoviny přes Atlantik. Sama Velká Británie byla zodpovědná za více jak tři miliony. Největší počet otroků bylo z Afriky dovezeno do britských koloniích právě v mnou sledovaném období sedmileté války – zhruba 250 tisíc.³⁰ Toto číslo ovšem není definitivní, protože musíme zohlednit i přirozený přírůstek, který majitelé otroků v některých oblastech podporovali. S tímto vědomím se dostaneme k mnohem vyšším číslům. Stejně tak smluvní služebnictví se

²⁸ RAKOVÁ, *Vira*, s. 11.

²⁹ WARREN, *Bound*, s. 1.

³⁰ Pro přesné počty viz *Trans-Atlantic Slave Trade – Estimates*. In: <https://www.slavevoyages.org/assessment/estimates> [cit. 12. 2. 2024].

stalo fenoménem, který chod koloniální Ameriky poznamenal. I díky němu se do Nového světa dostalo spoustu migrantů z Anglie, Skotska, Irska či německých států.

Již v počátcích osidlování Severní Ameriky Angličany můžeme vidět jasné rozdíly ve způsobu života v jednotlivých koloniích. Tyto odlišnosti se nejvíce projevují v sociální a ekonomické oblasti, což bylo z největší části reprezentováno právě fenoménem otroctví. Severněji položené kolonie Nové Anglie³¹ a středního Atlantiku³² byly většinou složené z menších osad, kde zemědělství hrálo roli především jako obživa komunity samotné a hlavním způsobem jejich výdělku byl obchod s domorodým obyvatelstvem a Evropou, těžba, drobné farmaření a lov – export kožešin, nerostů či ryb. Především osadníci z Nové Anglie se více spoléhali na pracovní síly, které pramenily z rodinných vazeb a nádenictví. Většina migrantů se navíc do oblasti Nové Anglie dostala na vlastní náklady. Z těchto důvodů je patrné, že otroctví, ani smluvní služebnictví zde nebylo příliš rozšířeno, nicméně stále zde v omezenější míře existovalo. V koloniích v zátocě Chesapeake³³ byly pracovní povinnosti rozděleny rovnoměrně mezi majitele, sluhy i otroky. Později se ovšem otroctví vyvinulo v samostatně definovaný institut, který fungoval převážně na rasovém rozdělení obyvatel. Kolonie Chesapeake profitovaly především na exportu tabáku z tamních plantáží. Jižní kolonie³⁴ vydělávaly především na rýžových plantážích a pěstování bavlny. Otroci zde byli přítomni již s prvními osadníky a stali se hlavní pracovní silou především Jižní Karolíny – v polovině 18. století v ní žilo více Afričanů než Evropanů.³⁵ Musím zde podotknout, že Afričané nebyli jedinými zotročenými lidmi na kontinentu, v relativně velké míře to byli také Indiáni. Existuje mnoho zdokumentovaných případů, kdy kolonisté prodávali domorodé zajatce, či je přímo unášeli, což byl jeden z dalších důvodů vzájemných svárů.³⁶ Otroctví v anglických koloniích se zároveň neomezovalo pouze na Severní Ameriku. V ještě větší míře se rozvinulo na karibských ostrovech a obě oblasti spolu čile komunikovaly, obchodovaly a přejímaly od sebe právní normy.³⁷

³¹ Massachusetts, New Hampshire, Connecticut a Rhode Island.

³² New York, Pensylvánie, New Jersey a Delaware.

³³ Virginie a Maryland.

³⁴ Severní Karolína, Jižní Karolína a Georgia.

³⁵ BERLIN, *Thousands*, s. 20.

³⁶ GUASCO, Michael: *To „Doe Some Good upon Their Countrymen“ The Paradox of Indian Slavery in Early Anglo-America*. In: *Journal of Social History*, 41, 2007, č. 2, s. 389–411.

³⁷ KRÍŽOVÁ, *Otroctví*, s. 105–106.

2.2 Cesta přes Atlantik

Cesta Afričanů do amerických kolonií začínala jejich zajetím, nebo únosem. Následně byli dopraveni do obchodních stanic na západním pobřeží Afriky a zde byli prodáni evropským obchodníkům.³⁸ V 17. století nebylo do kolonií Severní Ameriky dovezeno mnoho otroků. To bylo dáno především monopolem na africký obchod, který držela Královská africká společnost,³⁹ a také stále dostatečným množstvím dostupné pracovní síly. Po zrušení monopolu společnosti na obchod v Africe králem Vilémem roku 1698, nastal obrovský rozmach v obchodních výpravách na černý kontinent. Koloniální vlády a podnikaví bohatí jedinci vypravovali lodě se zbožím, které bylo v Africe směněno za otroky a ti byli dopraveni zpět do britských držav v Americe.⁴⁰ Smutnou statistikou je, že několikátýdenní cestu z Afriky do amerických kolonií nepřežilo více jak 20 % všech otroků.⁴¹ Vysílání takovýchto námořních expedic nebylo levnou záležitostí a jejich sponzoři byli vždy v nejistotě, jestli se loď zdárně vrátí – bylo třeba zaplatit posádku, dodat dostatek zboží pro směnu, vyhýbat se nebezpečí, které jim na moři hrozí, jako jsou piráti, bouře a ztroskotání. I když se v pořádku doplavila zpět, její profit nebyl příliš vysoký.⁴² I pokud se jim povedlo absolvovat několikátýdenní plavbu a v Africe úspěšně koupit otroky, stále je čekala cesta zpět přes Atlantik, která byla v mnohém ještě nebezpečnější. Bylo třeba se o nový „náklad“ starat a poskytovat mu jídlo. Nezřídka kdy se také stávalo, že na lodi vypukla epidemie – nejčastěji neštovice. V neposlední řadě trápilo námořníky také riziko vzpoury otroků, kteří se nechtěli smířit se svým současným osudem.

2.3 Nesvobodné obyvatelstvo v Nové Anglii

První zdokumentovaný import afrických otroků na území Nové Anglie se odehrál roku 1638 – výměnou za obchodní artikly a Indiány, kteří byli následně prodáni do otroctví na karibských ostrovech.⁴³ Otroci byli do severních kolonií dováženi buď přímo z Afriky, nebo z kolonií na jihu a v Karibiku. Sever byl pro obchodníky až tou poslední zastávkou – mnohem více Afričanů prodali na bavlníkových, tabákových a cukrových plantážích. V Nové Anglii 17. století fungovala rodina jako základní jednotka jak v oblasti sociální, tak i pracovní – především díky

³⁸ KRÍŽOVÁ, *Otroctví*, s. 128.

³⁹ V originále Royal African Company.

⁴⁰ HARDESTY, *Unfreedom*, s. 28–29.

Mezi nejvýznačnější kolonie, které obchod s otroky organizovaly, patřil Rhode Island.

⁴¹ WARREN, *Bound*, s. 70.

⁴² HARDESTY, *Unfreedom*, s. 29.

⁴³ WARREN, *Bound*, s. 6–7.

puritanismu.⁴⁴ Také vzhledem k prominentním způsobům obživy na severu – drobné farmy, řemesla a obchod – nebylo nutné ve velkém množství otroky ani smluvní sluhy využívat. Nesvobodné obyvatelstvo bylo na severu výrazně zastoupeno i ve městech, díky tomu, jak rychle se zde urbanizace rozvíjela. Zhruba jedna třetina africké populace Massachusetts žila v Bostonu. Zde se věnovali kromě řemeslům také domácím pracím jako bylo vaření, uklízení či starání se o zahradu. Ve městech se setkávali se svobodným obyvatelstvem či smluvními sluhy a navazovali s nimi společenské styky – ve velkých městech na severu často řádily i zločinecké gangy, které se skládaly z otroků a sluhů. Taktéž se přizpůsobovali tamnímu kulturnímu prostředí, včetně praktikování křesťanství.⁴⁵ V severních koloniích si otroci udrželi některá práva ještě na počátku 18. století – mohli vlastnit majetek či farmařit.⁴⁶ Tyto generace otroků nebyly tak často posilované o nové jedince, kteří by byli importováni přímo z Afriky. Těmto prvním otrokům se úspěšně dařilo zapadnout mezi koloniální společnost. S tím, jak se rozšiřovalo území kolonií Nové Anglie směrem do amerického vnitrozemí, rostl i počet otroků. Import většího počtu Afričanů byl možný i díky zrušení monopolu na obchod v Africe. Přítomnost afrických otroků se stala každodenní součástí života. Lidé s nimi přicházeli do styku v řemeslné výrobě, zemědělství, ale i obchodu. Jejich počty byly ovšem v porovnání s jižními koloniemi nižší – odhaduje se, že jich v Massachusetts na přelomu 17. a 18. století žilo zhruba 1000. K polovině 18. století se jejich populace zosminásobila.⁴⁷ Massachusettská společnost se kvůli tomuto růstu kulturně i sociálně změnila do více hierarchického řádu. Bílí bohatí obchodníci stáli na jeho vrcholu a sluhové a otroci jako plně závislí a nesvobodní se nacházeli na spodním patře pomyslné sociální pyramidy. Společnost měla podobnou strukturu jako rodina, kde představoval nejvyšší stupeň hierarchie – mimo Boha – otec. Stejná logika byla aplikována i na sluhy a otroky – pro které představoval jejich majitel v jistém smyslu také otec.⁴⁸

Začátkem 18. století se již v Nové Anglii objevilo několik protiotrokářských pamfletů a vystoupení. Prvním a zároveň jedním z těch veřejně nejznámějších byl list od bostonského soudce Samuela Sewalla s názvem *The Selling of Joseph*.⁴⁹ A ačkoliv si dle dobového narativu

⁴⁴ WARREN, *Bound*, s. 58–59

⁴⁵ BERLIN, *Thousands*, s. 58–60.

⁴⁶ Tamtéž, s. 54.

⁴⁷ HARDESTY, *Unfreedom*, s. 41–42.

⁴⁸ Tamtéž, s. 45–47.

⁴⁹ SEWALL, Samuel: *The Selling of Joseph. The Memorial*. Boston 1700. Massachusetts Historical Society. Collections Online. In: https://www.masshist.org/database/viewer.php?item_id=53&mode=large&img_step=1& [cit. 20. 2. 2024]

myslí, že „s námi nikdy nemohou splynout,“⁵⁰ předkládá čtenáři – samozřejmě na základě důkazů, které jsou obsaženy v Bibli – že otroctví a nesvoboda člověka nejsou přirozené a v počátku neexistovaly a je dle něj jasné, „že všichni lidé, protože jsou syny Adama, mají stejné právo na svobodu“.⁵¹ Biblické argumenty používala ovšem ve svůj prospěch i druhá strana. Tyto protitrokářské pamflety sice neměly okamžité účinky, nicméně koncem koloniálního období otrokářství v Nové Anglii pomalu, ale jistě skomíralo. Jeho definitivní zrušení následovalo krátce po vzniku Spojených států, kdy bylo několika bývalými koloniemi v Nové Anglii prohlášeno za protiústavní a ve 40. letech 19. století z regionu zcela vymizelo. Otrokářství v Nové Anglii nezakořenilo tak silně jako na jihu. Za jeho zrušení mohly především ideály americké revoluce, to, že kolonisté nespolehnali pouze na práci otroků a snaha abolicionistů jakým byl například Samuel Sewall.⁵²

2.4 Nesvobodné obyvatelstvo v zátocě Chesapeake

Situace v chesapeackých koloniích byla oproti Nové Anglii poměrně odlišná. Na území Virginie byli první otroci přivezeni roku 1619. Dokládá nám to zápis Johna Rolfa v záznamech Virginské společnosti. Tehdy přijela do Jamestownu loď, která přivezla „20 černochů, které guvernér s hlavním nákupčím směnili za jídlo.“⁵³ Ačkoliv byli někteří z nich dovezeni přímo z Afriky, většina z nich už nějaký čas v koloniích prožila. Na karibských ostrovech se takoví otroci učili jazyk, kulturní zvyklosti i křesťanské zásady a byli tak s Evropany již seznámeni. Téměř po celé 17. století žili – v mnoha případech i partnersky – a pracovali afričtí otroci spolu s domorodými Američany a smluvními služebníky, a kromě barvy kůže se od sebe zvlášť nelišili. Právo ve Virginii, ani v Marylandu v tomto období otroctví nijak nedefinovalo a legální status afrických pracovníků byl nejasný a schovaný pod status smluvních služebníků, ačkoliv praxe byla odlišná – někteří majitelé své otroky trestaly a krutě využívali v náročných pracovních podmínkách. Afričtí otroci a smluvní sluhové spolu bydleli, jedli, slavili, měli spolu děti a také společně přechali na svobodu. V počátcích osídlování byli Afričané vnímáni jako

⁵⁰ „they can never embody with us“ Tamtéž, s. 2.

⁵¹ „that all men, as they are the sons of Adam, are coheirs; and have equal right unto liberty“ Tamtéž, s. 1.

⁵² WARREN, *Bound*, s. 249–250.

⁵³ „20 and odds Negroes, which the Governor and Cape Marchant bought for victuals“ KINGSBURY, Susan Myra, ed.: *The Thomas Jefferson Papers Series 8. Virginia Records Manuscripts. 1606–1737. Records of the Virginia Company, 1606–1626, Volume 3*. Washington D. C. 1933, s. 243. Dostupné online: <https://encyclopedia.virginia.org/primary-documents/twenty-and-odd-negroes-an-excerpt-from-a-letter-from-john-rolfe-to-sir-edwin-sandys-1619-1620/> [cit. 20. 2. 2024].

pracovníci s určitými právy, a hlavně stále jako lidské bytosti. Obrat v tomto vnímání se odehrál koncem 17. století, kdy se z nich postupně stal majetek kolonistů.⁵⁴

Nesvobodnému obyvatelstvu poskytoval jejich majitel kromě ošacení, jídla a střechy nad hlavou také volný čas. V neděli tak měli otroci a sluhové čas sami pro sebe a mnohokrát ho využívali k odpočinku nebo pro vlastní podnikání. Obdělávali políčka, lovili, rybařili anebo vyráběli nejrůznější předměty, které potom prodávali.⁵⁵ Díky těmto ekonomickým aktivitám si několik otroků dokázalo koupit svobodu. V oblasti Chesapeake se tak vyskytovalo několik komunit Afričanů, kteří hospodařili na své půdě a někteří z nich dokonce sami vlastnili otroky.⁵⁶

Hlavním odvětvím, ve kterém otroci a sluhové pro své pány pracovali bylo zemědělství. Nejvýznamnější bylo pěstování tabáku, kterým byl tento region proslulý. Oblast Chesapeake zpočátku tvořily většinou střední tabákové plantáže, které byly především vlivem válek na konci 17. století ekonomicky znevýhodněné. Příliv nových smluvních služebníků začal ubývat a cena tabáku na trhu spadla. Velké plantáže zámožných kolonistů, kteří více spoléhali na otrockou práci, se tak dostaly do popředí. V souvislosti s touto krizí v obchodu zároveň klesla i cena otroků – jejich pořízení se tak stalo dostupnějším.⁵⁷ S tím, jak se zvyšoval počet transportů z Afriky, bylo nutno přesněji vymezit status otroka. Kataklyzmatickou událostí se stala roku 1676 Baconovo povstání. Při něm se spojili drobní farmáři, sluhové i otroci proti koloniálním autoritám. Guvernér Virginie tehdy odmítl požadavek farmáře Nathaniela Bacona na odsunutí domorodých Američanů ze západních území. Rebelie byla brzy rozprášena, ale dala podnět k dalším procesům ve vymezení statutu otroka a sluhy.⁵⁸ Virginie a Maryland tak přijali ve druhé polovině 17. století několik zákonů, které zpříšňovaly podmínky otrokům – například určovaly, že otroctví je doživotní, dědí se po matce a do jisté míry bylo legální i zabít Afričana. Tím, že se z otroků stal právně majetek, bylo pro koloniální pány výhodnější dávat jim přednost před evropskými sluhy a dodávky přímo z Afriky do Virginie a Marylandu se zvyšovaly – tím se zároveň snižovalo procento otroků, kteří se již naučili jazyk a kulturu v jiných koloniích. Společnost otroků se kulturně afrikanizovala. Vše vyvrcholilo roku 1705, kdy byla přijata

⁵⁴ BERLIN, *Thousands*, s. 26–33.

⁵⁵ Tamtéž, s. 34

⁵⁶ Tamtéž, s. 38.

⁵⁷ WALSH, Lorena S.: *Motives of Honor, Pleasure, and Profit. Plantation Management in the Colonial Chesapeake, 1607–1763*. Chapel Hill – Williamsburg. 2010, s. 198–201.

⁵⁸ SURANYI, *Servitude*, s. 9.

komplexní série zákonů, která otroctví pevně zakotvila v tamním právu.⁵⁹ Kvůli tomuto posunu, tak bylo 18. století mnohem krutější k bílým i černým pracovníkům v Chesapeake. Postavení otroků se ještě více zhoršilo zákonem z roku 1723, kdy bylo – až na výjimečné případy – zakázáno plantážníkům osvobodit otroky.⁶⁰ V polovině 18. století se tak počet Afričanů žijících v Chesapeake zvýšil na zhruba 40 % veškerého obyvatelstva – s tím se samozřejmě zreformovalo a početně zvýšilo i jejich trestání. Otroci v této oblasti zažívali v 18. století mnohem více bičování či cejchování. Majitelé se také snažili zredukovat jejich volný čas – například krácením přestávek na jídlo – a tím zvýšit své výdělky.⁶¹ Evropští služebníci začali ve Virginii ubývat a stali se spíše doplňkem dalších pracovních sil na tabákových plantážích.⁶² Všechny tyto aspekty tak vedli ke snahám o uprchnutí a mnohokrát také k sebevraždám.

Rasismus ve smyslu nenávisti k určité skupině obyvatel na základě odlišných vnějších znaků nebyl v oblasti Chesapeake od začátku přítomen. Což můžeme vidět na podobnostech mezi otroky a smluvními služebníky – pracovali spolu, žili spolu, utíkali spolu a byli partnery. Obtížně bychom tak odlišovali rasismus od předsudků vůči společenské třídě.⁶³ To, co by se dalo nazývat rasismem bylo zpočátku namířeno proti domorodým obyvatelům, což nám dokládá například Baconovo povstání. Nejen v puritánském vidění světa představovalo původní obyvatelstvo Ameriky protipól k tradičním křesťanským hodnotám a jakousi d'ábelskost.⁶⁴ Bývalý anglický generální prokurátor sir Edward Coke například označil Indiány za „věčné nepřátele ... mezi nimi ... a křesťany panuje věčné nepřátelství a nikdy nemůže nastat mír.“⁶⁵ Mnoho Indiánů bylo v Chesapeake otroky, jelikož zákon z roku 1682 dělal z každého nekřesťanského služebníka automaticky otroka. Spolu se silícími dodávkami Afričanů přímo z černého kontinentu, kteří neuměli anglicky bylo pro kolonisty snadné tyto skupiny navzájem promíchat a vidět v Afričanech stejné negativní vlastnosti, jaké spatřovali v domorodých

⁵⁹ Tyto zákony se také z velké části zabývaly otázkou smluvního služebnictví. Viz HENNING William Waller ed.: *The Statutes at Large; Being a Collection of All the Laws of Virginia from the First Session of the Legislature, in the Year 1619. Volume 3.* Philadelphia 1823, s. 447–463. Dostupné online: <https://encyclopediaofvirginia.org/primary-documents/an-act-concerning-servants-and-slaves-1705/> [cit. 22. 2. 2024].

⁶⁰ Tento zákon byl zrušen až po vzniku Spojených států amerických.

⁶¹ BERLIN, *Thousands*, s. 110–118.

⁶² MORGAN, *American Slavery, Toward Slavery*, EPUB.

⁶³ Tamtéž.

⁶⁴ RAKOVÁ, *Víra*, s. 18.

⁶⁵ „perpetual enemies ... for between them ... and the Christian, there is perpetual hostility, and can be no peace“ SHEPHERD, Steve, ed.: *Selected Writings of Sir Edward Coke, Volume 1.* Indianapolis 2003. Dostupné online: https://oll.libertyfund.org/titles/shepherd-selected-writings-of-sir-edward-coke-vol-i/#lf0462-01_head_084 [cit. 23. 2. 2024].

Američanech. Všechny tyto aspekty zapříčinili také to, že pevná pouta mezi evropskými smluvními služebníky a otroky se začala do jisté míry rozpadat.⁶⁶

⁶⁶ MORGAN, *American Slavery, Toward Racism*, EPUB.

3 Noviny v koloniální Americe

3.1 Vývoj

S nástupem knihtisku a raného novověku se v Evropě začalo objevovat množství knih, pamfletů, brožur a také novin. Ty se postupem času staly hlavními nositeli informací o událostech politických, válečných, sociálních i ekonomických. V 17. století začala vznikat periodika v hlavních evropských metropolích – ve Štrasburku, Paříži, Londýně, Amsterdamu, ale také například v Krakově. Množství těchto listů se na lodích dostávalo také do anglických kolonií na americkém kontinentu. Prvního vydání vlastních novin se dočkali jejich obyvatelé v roce 1690. V Bostonu vydal tiskař Benjamin Harris list *Publick Occurrences Both Forreign and Domestick*. Kvůli problematickým pasážím a kritice vlády, vydal Harris pouze jedno číslo. Poté mu bylo massachusettským guvernérem zakázáno dále tisknout. Nicméně touha kolonistů po vlastních novinách tímto neúspěchem neskončila.⁶⁷

Prvním kontinuálně vydávaným listem na americké půdě se stal *Boston News-Letter*, který začal publikovat John Campbell v roce 1704. Bylo tomu opět v Bostonu. Ten se stal jakousi kolébkou koloniálního tisku, jak ho nazval Charles E. Clark.⁶⁸ V největším městě amerických kolonií totiž v průběhu 18. století vzniklo více novinových titulů než v kterékoliv jiné provincii. Působily zde význačné osobnosti jako bratři Franklinové a tamní listy se staly vzorem pro další koloniální týdeníky.⁶⁹ *Boston News-Letter* dominoval koloniální zpravodajské scéně po téměř dvě desetiletí. Roku 1719 vznikly konkurenční listy *Boston Gazette* a zároveň první noviny mimo Massachusetts – *American Weekly Mercury* v Philadelphii. Postupně se začaly objevovat i další tituly v New Yorku, Marylandu, Virginii, obou Karolínách a Connecticutu. K roku 1740 již v americkém prostředí vycházelo 16 různých novin a na počátku války za nezávislost se jejich počet zvětšil na 37.⁷⁰

3.1.1 Noviny v Massachusetts v roce 1755

Hlavní město Massachusetts je z mnoha důvodů – jak jsme si nastínili výše – pokládáno za zakladatele amerického zpravodajství. K roku 1755 již zde stihlo vzniknout a zaniknout mnoho novinových titulů – včetně *New-England Courant*, který byl vydávaný Jamesem a Benjaminem

⁶⁷ COPELAND, *Documents*, s. vii.

⁶⁸ CLARK, *Cradle*, s. 243.

⁶⁹ Tamtéž, s. 244.

⁷⁰ *Colonial Print Culture*. In: <https://americanantiquarian.org/earlyamericannewsmedia/exhibits/show/news-in-colonial-america/colonial-print-culture> [cit. 30. 3. 2024].

Franklinovými. Na počátku francouzsko-indiánské války vycházely v Bostonu současně celkem tři listy. Byly jimi *Boston News-Letter*, *Boston Gazette* a *Boston Evening-Post*. Pro jejich vznik bylo důležité, že se v Massachusetts rozvíjely na počátku 18. století cesty a s nimi i poštovní síť, díky které se mohly informace šířit rychleji. Dalším důležitým faktorem pro vznik novin byla přítomnost tiskařského lisu ve městě.⁷¹

Vzhledem k neúspěchu, který postihl Harrise kvůli jeho názorům publikovaných v *Publick Occurrences*, se chtěl John Campbell podobnému osudu vyhnout. Proto se z velké části vyhýbal ve svém *News-Letteru* politickým polemikám a kontroverzním tématům. I díky tomu se jeho noviny staly nejdéle vydávanými za celé koloniální období. Campbell a jeho nástupci informovali kolonisty o narozeních, úmrtích, nemocech, místních i světových událostech, otevírací době obchodů či vládních rozhodnutích. Stejně tak se v *News-Letteru* objevila i první inzerce – včetně oznámení o prodeji otroků a o uprchlých pracovnících.⁷² Vláda Massachusetts brala do značné míry tyto noviny jako nástroj jejich propagandy a svá vyjádření v nich často publikovala za politickým účelem.⁷³ Po patnáct let neměly tyto listy konkurenci.

Roku 1719 vydal William Brooker *Boston Gazette*. Protože byl Brooker a jeho nástupci mnohem schopnějšími obchodníky a úředníky, dokázali své listy úspěšněji prodávat. Bylo to jednak proto, že přinášeli daleko více zpráv přímo z dění v koloniích a také se nebáli vytvářet kontroverze, což čtenáře zaujalo. Význam *News-Letteru* začal pomalu upadat, a *Boston Gazette* se staly jedněmi s nejvlivnějších koloniálních listů. Po krátké epizodě radikálních novin Jamese Franklina se na scéně objevila dvě další periodika – *New-England Weekly Journal* a *Weekly Rehearsal*. Oba týdeníky obsahovaly krom zpravodajství i esejistické práce. Ani jeden z nich neměl dlouhého trvání. *Rehearsal* se v novém vlastnictví Thomase Fleeta přejmenoval na *Boston Evening Post* a vycházel až do konce koloniálního období.⁷⁴ *Journal* se roku 1741 sloučil s *Gazette* pod tiskaři Samuelem Kneelandem a Timothy Greenem, tou dobou se již vývoj novin v Bostonu ustálil a po zbytek koloniálního období probíhal téměř beze změn.⁷⁵

3.1.2 Noviny v Marylandu v roce 1755

Roku 1727 byly v Annapolis vydány první marylandské noviny, *Maryland Gazette*. Ty vychází prakticky dodnes, protože za jejich nástupce se považuje současný deník *The Capital. Gazette*

⁷¹ BURNS, Eric: *Infamous Scribblers. The Founding Fathers and the Rowdy Begining*. New York 2007, s. 26–27.

⁷² Tamtéž, s. 36–43.

⁷³ CLARK, *Cradle*, s. 255.

⁷⁴ Tamtéž, s. 262.

⁷⁵ Tamtéž, s. 269.

začal vydávat William Parks a byly to první listy založené v amerických jižních koloniích – tj. na jih od Pensylvánie. Obsahoval mimo zpravodajství také množství esejí, které byly zaměřené například na filozofii či básně.⁷⁶ Počátkem 30. let začal týdeník vycházet nepravidelně a roku 1734 přestal Parks s jeho vydáváním, přesunul se do Virginie a zde začal roku 1736 vydávat *Virginia Gazette*. O více jak 10 let později – roku 1745 – se rozhodl marylandské noviny znovu vydat Jonas Green, který byl bývalým zaměstnancem v tiskařské dílně Benjamina Franklina v Philadelphii. Pod jeho jménem vycházely tyto listy až do roku 1767.

3.2 Vydavatelé a novinový formát

Všichni vydavatelé novin z Bostonu na počátku 18. století byli poštmistři, kteří využívali služeb tiskařů pro samotnou výrobu novin. Poštmistři v rámci své pozice sbírali informace z okolí, z dopisů, které jim přicházely z ostatních kolonií či z Evropy a samozřejmě také z anglických novin. Ze všech těchto zdrojů potom čerpali při zpracovávání jednotlivých zpráv. Postupem času se funkce editora dostala do rukou tiskařů a ve vydávání novin potom pokračovali po zbytek koloniálního období téměř výlučně tiskaři.⁷⁷ Ti tedy nejen zprávy sbírali, ale také je převáděli na papír ve svých dílnách. Kromě této činnosti vydávali a prodávali nejrůznější pamflety či knihy. Často také fungovali jako prostředníci při obchodu, který byl v jejich novinách inzerován.⁷⁸ Úspěšní tiskaři potom museli vlastnit i více lisů, aby práci zvládli včas. Zároveň neexistovaly jazykové příručky, kterými by se mohli řídit, a proto gramatika i větná skladba často variovala v závislosti na vydavateli.⁷⁹ Motivace pro vydávání novin byla z velké části finanční, tiskaři vydělávali – kromě samotného prodeje novin a předplatného – především na jejich prodeji a na publikované inzerci. Za zveřejňování vyhlášek a politických názorů, přispívala tiskařům také vláda, což je ale leckdy omezovalo v tom, co smí a nesmí publikovat. Dalším důvodem bylo šíření informací, osvěty a vzdělanosti mezi obyvatelstvem, či šíření vlastních politických idejí.

Po celé koloniální období následovaly týdeníky stejnou šablonu, kterou převzaly z britského tisku – hlavní inspirací bylo *London Gazette*.⁸⁰ Většinou se skládaly z jednoho či dvou listů

⁷⁶ CLARK, Charles E.: *The Public Prints. The Newspaper in Anglo-American Culture, 1665–1740*. Oxford 1994, s. 158.

⁷⁷ CLARK, Cradle, s. 252–253; *Colonial Print Culture*. In: <https://americanantiquarian.org/earlyamericannewsmedia/exhibits/show/news-in-colonial-america/colonial-print-culture> [cit. 4. 4. 2024].

⁷⁸ CLARK, *Prints*, s. 196–197.

⁷⁹ COPELAND, *Character*, s. 16–17.

⁸⁰ CLARK, *Cradle*, s. 254.

papíru, které byly přehnuté a potištěné z obou stran – vznikala tak dvou a čtyřstránková vydání. První strana obsahovala většinou zprávy z Evropy či případně esejistické práce na určité téma. Za nimi následovalo zpravodajství z jednotlivých kolonií a poslední část byla věnována inzerci. Publikování reklam a inzerátů byla pro tiskaře jedním z hlavních příjmů a do značné míry jim pomohla zbavit se závislosti na finanční podpoře koloniálních autorit a tím pádem i jejich politické kontroly.⁸¹ Je vidět, že zprávy nebyly povětšinou řazeny podle své důležitosti, ale chronologicky a dle geografických celků.⁸²

Zprávy byly závislé na dopisech, na příchozích lidech do města, z moře či po souši, na vládních nařízeních, na jiných novinách, či novinových korespondentech. Důležitá byla především výměna informací mezi tiskaři a přebírání zpráv z listů za mořem – nebýt evropského tisku, zprávy z Evropy by byly dost chudé – stejně tak jako z ostatních koloniálních novin. Stala se z toho jakási zpravodajská síť. Zároveň tiskaři pro potvrzování informací nespolehnali na jeden zdroj, ale častokrát čekali na potvrzení té, či oné zprávy z dalších míst – podobné dnešnímu modernímu tisku a médiím v ověřování.⁸³

Hodnota zpráv nezávisela na jejich aktuálnosti z dnešního smyslu slova. Informace se šířily rychlostí, která byla adekvátní pro 18. století. Záznamy o událostech z Londýna nebo z Evropy se mohly dostat do Ameriky s většinou tříměsíčním, někdy až s půlročním zpožděním. U těch, které se udály v koloniích to většinou bylo zhruba měsíc, než doputovaly například z Jižní Karolíny do Massachusetts.⁸⁴ Každý vydavatel si vybíral zprávy k publikování jinak, ale ty nejdůležitější se objevily vždy v téměř každých koloniálních novinách. Postupem času se v periodikách začaly objevovat také eseje s názory. Ty jednak šířily určitou agendu svých pisatelů a zároveň jejich publikování podporovalo vydavatele i finančně – čím více nejrozumnějších témat se na novinových stránkách objevovalo, tím více si je čtenáři kupovali. Kdo tyto názory psal je z velké části neznámé, protože se autoři často nepodepisovali a užívali pseudonymy nebo iniciály – anonymita jim umožňovala psát uvolněněji a často i o ožehavých tématech té doby, protože kritika vlády byla považována za zločin.⁸⁵

Události bývaly zpravidla zobrazeny mnohem více popisně, než je tomu u dnešních zpráv. Detailní popisy vražd, násilí či poprav byly v týdenících téměř na denním pořádku. Zároveň byly napsány velice obsáhle, což souviselo s potřebou zaplnit novinový prostor i přes

⁸¹ HEYD, *Reading*, s. 13.

⁸² CLARK, *Prints*, s. 218.

⁸³ COPELAND, *Character*, s. 15–16.

⁸⁴ Tamtéž, s. 15.

⁸⁵ COPELAND, *Documents*, s. xiv.

nedostatek relevantních zpráv – jedno číslo *News-Letteru* by se tak vešlo do dvou odstavců textu v moderních novinách, jak poznamenal Eric Burns.⁸⁶ V koloniálních novinách se začíná objevovat i obrázkový doprovod v podobě dřevorytů či mědirytů. Například zprávy o příjezdech a odjezdech lodí doprovázelo často vyobrazení plachetnice. V případě prodeje či útěku otroka bývali vedle textu znázorněni Afričané v rozličných pózách. Stejně tak jsou graficky znázorněny i názvy jednotlivých novin, včetně znaku dané kolonie.

3.3 Čtenáři

Jedním z faktorů, který umožnil na americké půdě tak obrovský rozvoj novin a zpravodajství, byla nepochybně vzdělanost. Gramotných lidí bylo v koloniích zhruba 75 % – některé studie uvádí až 93 % v Nové Anglii. V Británii to bylo ve sledovaném období zhruba o 20 % méně. To je dáno specifickým nábožensko-kulturním prostředím, které bylo v Novém světě vytvořeno.⁸⁷

Dalším z faktorů byly již zmíněná infrastruktura, zpravodajská síť a pozitivní přístup k výměně informací mezi jednotlivými vydavateli. Čtenáři si noviny mohli předplatit, nebo koupit přímo u tiskaře. Noviny poté roznášeli po konkrétním městě tiskařští učedníci a do vzdálenějších částí kolonie je distribuovali poštáři.⁸⁸

Dle Uriela Heyda počet jednotlivých kopií v koloniální době varioval mezi zhruba 100 a 1000 kusů v rámci jednoho titulu za týden.⁸⁹ Například *News-Letter* neměl nikdy více než 300 předplatitelů – což je nejspíše dáno i jeho na svou dobu vysokou cenou.⁹⁰ Tato čísla samozřejmě s dobou variovala. Cena za pořízení předplatného novin byla zhruba 11 % z průměrného ročního platu, jak uvádí David Copeland.⁹¹ Americké týdeníky cílily – i kvůli značně menší populaci v porovnání s Evropou – na relativně širokou vrstvu obyvatel. Nicméně stále bylo mířeno hlavně na obyvatele měst a na obchodníky. Zaměření na venkovskou populaci přišlo až se vznikem Spojených států. Stejná situace panovala i u čtenářek, kterým byla dostatečná pozornost věnována až v pozdějších letech.⁹²

⁸⁶ BURNS, *Scribblers*, s. 39.

⁸⁷ HEYD, *Reading*, s. 18–20.

⁸⁸ COPELAND, *Documents*, s. x.

⁸⁹ HEYD, *Reading*, s. 17.

⁹⁰ Zhruba dvě pence za kopii, nebo 12 šilinků za roční předplatné. Viz BURNS, *Scribblers*, s. 40.

⁹¹ COPELAND, *Documents*, s. x.

⁹² HEYD, *Reading*, s. 91–93.

Noviny představovaly v koloniálním období Ameriky hlavní zdroj informací o událostech regionálních i světových. Ale fungovaly i jako prostor, ve kterém se mohli jejich čtenáři „setkávat“ prostřednictvím publikovaných názorů či inzerce. Jejich vydavatelé zase mezi čtenáři šířili kromě vzdělanosti a informací i politické názory, nebo je motivovali k činnostem – jako u propagandistických článků v rámci francouzsko-indiánské války.⁹³

⁹³ HEYD, *Reading*, s. 154.

4 Zobrazení nesvobodného obyvatelstva v koloniálních novinách

Přepadem francouzských jednotek v Jumonville Glen a následnou porážkou oddílu George Washingtona u pevnosti Necessity započal – zatím bez vyhlášení války – ozbrojený konflikt mezi Velkou Británií a Francií, později znám jako francouzsko-indiánská válka. Toto turbulentní období vyústilo v pád Nové Francie, ale také bylo v jeho průběhu přivezeno do britských kolonií mnoho otroků z afrického pobřeží. Mezi léty 1754–1763 skončilo v amerických koloniích téměř 250 tisíc otroků. V regionech přímo na severoamerickém kontinentu to bylo necelých 50 tisíc z tohoto celkového počtu.⁹⁴ Většina lodních transportů mířila na karibské ostrovy. Tamní plantáže na cukrovou třtinu přinášely Velké Británii více než pětinasobné množství financí v porovnání s těmi tabákovými – ve Virginii a Marylandu.⁹⁵ I přesto představuje počet otroků dovezených do kolonií Severní Ameriky nezanedbatelné číslo a ve mnou sledované době dosahoval celkový transport otroků z Afriky svého vrcholu – v rámci koloniálního období. Kromě otroků připluly v průběhu 18. století do Severní Ameriky tisíce sluhů z Británie i kontinentální Evropy.⁹⁶

Jedním z prostředků, skrze který se mohli obyvatelé kolonií dozvídat o nejrůznějších aspektech života otroků a smluvních služebníků, byly noviny. Kolonisté v nich mohli pozorovat jejich příjezd z Afriky, prodej, útěk, kriminální aktivitu a další fenomény. Obraz těchto skupin v týdenících byl vytvářen, chápán a přijímán obyvateli evropského původu. S tímto vědomím je také nutno s jednotlivými články operovat. Nemusely nutně reflektovat realitu, mohly být zabarvené, skrze ně mohla být šířena propaganda tiskaře či vlády. Následující kapitoly se budou zabývat tím, co, jak a proč bylo o těchto marginálních skupinách psáno v koloniálním tisku. Rozdělil jsem kapitoly podle určitých tematických celků na inzerci a zpravodajství. Inzerce se bude zabývat životními osudy otroků a smluvních služebníků – jejich příjezdem a následným prodejem a jejich útekem. Zprávy se potom budou zabývat převážně jejich kriminalitou a potom několika dalšími aspekty jejich života.

⁹⁴ *Trans-Atlantic Slave Trade – Estimates*. In: <https://www.slavevoyages.org/assessment/estimates> [cit. 8. 3. 2024].

⁹⁵ FERGUSON, Niall: *Britské impérium. Cesta k modernímu světu*. Praha 2016, s. 106.

⁹⁶ Třetinu všech evropských migrantů do kolonií v Severní Americe tvořili smluvní služebníci. Dle censu z roku 1755 žilo v Marylandu celkem 8841 sluhů. V Massachusetts žádná podobná statistika nevznikla. Viz TOMLINS, Christopher: *Freedom Bound. Law, Labor, and Civic Identity in Colonial America, 1580–1865*. New York 2010, s. 588.

5 Výskyt Afričanů a smluvních služebníků v inzerci

Jedním z prostředků, díky kterým se mohli čtenáři koloniálních periodik dostat s otroky a sluhy do styku, byla inzerce. V obsahové struktuře novin se nacházela za hlavními zprávami ze světa a z amerických regionů. Kterýkoliv obyvatel kolonií si mohl za poplatek vystavit inzerát, dle jeho uvážení.⁹⁷ Na stránkách těchto periodik tak můžeme najít nabídky prodeje pozemků, domů, knih, inzeráty vyzívající k navrácení ztracených, či zaběhnutých koní nebo dobytka a mnohé další. Většina novin fungovala díky tamním vládám a guvernéřům, a tak byli tiskaři nuceni publikovat také inzerci, kterou jim tato vyšší místa zadala. Koloniální autority, tak využívaly reklamní prostor pro nábor nových rekrutů do vojenských regimentů a zveřejňování vyhlášek – jako například prominutí daní novým osadníkům na určitých územích.⁹⁸

Nesvobodné obyvatelstvo se objevovalo jako předmět inzerátů dvou hlavních typů. První z nich začínal obvykle slovy „na prodej“,“⁹⁹ a jak už název napovídá, týkal se prodeje a dražeb otroků, buď od jejich původních pánů, nebo na lodi nově přivezených z Afriky, či jiných kolonií. V podobném stylu byly zveřejňovány také prodeje smluvních služebníků. Druhý typ inzerátu se týkal otroků a sluhů, kteří utekli od svých původních majitelů a ti je nyní hledali. Takovýto text začínal ve většině případů nadpisem „uprchlý“.¹⁰⁰ Není bez zajímavosti, že právě mezi 50. a 70. lety 18. století, tedy v době největších transatlantických transportů otroků do kolonií, se těchto inzerátů objevuje zdaleka největší množství. Nelze předpokládat, že všichni otroci a služebníci, kteří utekli se dostali na stránky novin. Záleželo na majiteli, zdali byl ochoten se vůbec dopravit do novinové kanceláře, zaplatit za inzerát a případně za další výdaje spojené s chycením jeho pracovní síly.¹⁰¹

5.1 Prodejní inzeráty

Několik týdnů po vzniku prvních kontinuálně vydávaných novin v Bostonu – *Boston News-Letter* – se jejich stránky začaly využívat i pro oblast jinou než zpravodajskou. V červnu roku 1704 tak byl zveřejněn vůbec první inzerát, který se týkal prodeje otroků. Jistý John Coldman

⁹⁷ V mnou zkoumaném období byla cena jednoho inzerátu tři šilinky a dva šilinky za každý další týden jeho publikování. Pro představu, za tři šilinky si mohl tehdy osadník pořídit modlitební knížku nebo tři yardy flanelu, viz CREWS, Ed: *How Much is That in Today's Money?* In: *Colonial Williamsburg Journal*, 2002, Summer. In: <https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/journal/Summer02/money2.cfm> [cit. 29. 2. 2024].

⁹⁸ LEDER, Lawrence H.: *The Role of Newspaper in Colonial America*, s. 2–3.

⁹⁹ V originále „To be sold“.

¹⁰⁰ V originále „Runaway“.

¹⁰¹ PRUDE, Jonathan: *To Look upon the "Lower Sort": Runaway Ads and the Appearance of Unfree Labores in America*. In: *The Journal of American History*, 78, 1991, č. 1, s. 125–130.

Mluvím zde samozřejmě pouze o koloniálním období.

v něm nabízel „dva černochoy“ a „černou ženu a dítě.“¹⁰² Jak v průběhu dalších desetiletí vznikaly další koloniální listy, rostlo spolu s nimi i množství prodejních inzerátů. Za celou dobu jejich existence se v nich objevilo několik vyšších stovek až tisíců jedinců, kteří byli nabízeni k prodeji. Takovéto oznámení bylo podáno jednotlivcem, který prodával otroky ze svého soukromého vlastnictví – vést ho k tomu mohlo několik důvodů, které si rozebereme později. Nebo byl takový obchod zorganizovaný jednotlivcem, či společností, která zafinancovala výpravu do Afriky a odtud pak byli otroci dopraveni do kolonií. V důsledku se nám pak tito lidé dělí na ty, kteří pocházeli přímo z Afriky a na ty, kteří se narodili už v koloniích. Samotný obchod se uskutečňoval na místech k tomu přímo určených, na lodích, v přístavu, nebo ve veřejných budovách – například hospodách. Prodávali je přímo kapitáni lodí, nebo další obchodníci a překupníci, častokrát formou aukce. Soukromé obchody se zase uskutečňovaly přímo v domech prodejců.¹⁰³

Povaha otroctví v Massachusetts byla, jak už jsme si řekli, jiná než v Marylandu, kde bylo mnoho otroků soustředěno na plantážích. Otroci byli zaměstnáváni v menších počtech a spíše se soustředili na práci v domě, na zahradě nebo v řemesle – pracovní diverzita zde byla veliká. V oblasti Chesapeake byli potom otroci zaměstnávání převážně prací v zemědělství, na plantážích a žilo jich zde násobně více.¹⁰⁴ Neznamená to, že zde otroci nepracovali i v jiných oblastech. Zlatník v Annapolis, který propagoval své služby, například explicitně uváděl, že u něj pracuje „černoch London, velmi dobrý bednář“.¹⁰⁵

Většina otroků byla prodávána přímo v Bostonu, objevuje se ale i několik jiných míst po celém Massachusetts. Početné zastoupení v celkovém počtu prodejů zde tvoří i jiná kolonie – New Hampshire. V této provincii totiž noviny začaly vycházet až roku 1756 a její obyvatelé tak byly nuceni využívat prostor bostonských periodik. Zároveň byl New Hampshire po několik let součástí kolonie Massachusetts Bay, a tak mezi nimi existovaly v polovině 18. století stále silné vazby.¹⁰⁶

Za rok 1755 bylo v *Maryland Gazette* zveřejněno celkem pět různých inzerátů, které se týkaly prodeje otroků. Všechny byly uskutečněny formou veřejného prodeje a týkaly se většího množství jedinců. Nabízely „chlapce a děvčata,“¹⁰⁷ či „muže, ženy a děti.“¹⁰⁸ Jeden prodej se

¹⁰² BN-L, No. 7, 5. červen 1704, s. 2; DESROCHERS, *Slave-For-Sale*, s. 623.

¹⁰³ DESROCHERS, *Slave-For-Sale*, s. 626–627.

¹⁰⁴ BERLIN, *Thousands*, s. 110.

¹⁰⁵ „Negro London, a very good COOPER“ MG, Numb. 524, 22, květen 1755, s. 3

¹⁰⁶ PURVIS, Thomas L.: *Colonial America to 1763*. New York 1999, s. 205–206.

¹⁰⁷ MG, Numb. 504, 2. leden 1755, s. 3.

¹⁰⁸ MG, Numb. 549, 13. listopad 1755, s. 3.

týkal skupiny otroků, která byla dovezena do Baltimoru z afrického Zlatonosného pobřeží. Kromě otroků dovezla loď také „barbadoský rum a nové koření.“¹⁰⁹ Jako prodejci se pod tuto nabídku podepsali Daniel Chamier a John Carnan.¹¹⁰ Za rok 1755 se jednalo o jedinou loď a otroky, která byla ve mnou sledovaných regionech na novinových stránkách zveřejněna. Finanční nákladností vojenských expedic a formování britské obrany proti francouzské expanzi v Americe, se mohla projevovat i v menším množství dodávek otroků z Afriky.¹¹¹ Zbylé inzeráty se týkaly rozprodeje pozůstalostí zesnulých Vachela Dentona a Barucha Williamse, ve kterých se nacházelo značné množství otroků. Oba byli majitelé plantáží v Marylandu. Otroci Vachela Dentona byli nabízeni dokonce ve třech různých prodejkách v průběhu roku 1755. Nejspíš proto, že jejich množství bylo příliš velké – jeho dědictví se skládalo z celkem 21 otroků¹¹² – nebo proto, že o ně nebyl takový zájem. Žádné jednotlivé otroky, kteří by byli prodáváni svými pány soukromě, v *Maryland Gazette* nenacházíme.

Co ale v marylandských novinách nacházíme, jsou inzeráty, které se týkají „prodeje“ smluvních sluhů. Tito služebníci teoreticky nemohli být prodáváni, protože nebyli majetek v pravém slova smyslu. V praxi se ale obchodovalo s jejich smlouvami. V případě takovýchto Evropanů, kteří do Nového světa nově připluli na lodi vypadal takový inzerát například takto: „Právě dovezena, v lodi Baltimore z Londýna, a bude prodána předplatitelem na palubě zmíněné lodi ... Zásilka zdravých smluvních služebníků, skládající se převážně z obchodníků a farmářů.“¹¹³ Dle podoby těchto textů je vidět, že se s těmito bílými služebníky obchodovalo stejně jako s černými otroky. I na základě novinových textů je patrné, že největší část této skupiny obyvatel tvořili převážně lidé z Velké Británie – Angličané, Skotové a Irové. Další podstatná část lidí, kteří z Evropy do Ameriky připlouvali, pocházela z území Svaté říše římské – o nich se referuje jako o „Palatincích“. I oni se v mnoha případech zavázali sloužit pánovi v Novém světě, výměnou za zaplacení cesty přes Atlantik. Emigrovali převážně z náboženských důvodů a britské protestantské kolonie pro ně představovaly ideální útočiště.¹¹⁴ V Annapolis byl roku 1755

¹⁰⁹ „Barbadas RUM, and PIMENTO;“ MG, Numb. 504, 2. leden 1755, s. 3.

¹¹⁰ Dva významní obchodníci v Marylandu, úzce mezi spolupracovali, což dokládá i fakt, že si Daniel Chamier vzal po smrti Johna Carnana jeho ženu Achsah Ridgely. Chamier i Carnan jsou spolu uvedeni i v majetkových dokumentech. Viz MA, Volume 723, *Provincial Court Land Records, 1759–1762*, s. 78–79; MA, Volume 426, *A Biographical Dictionary of the Maryland Legislature 1635–1789 by Edward C. Papenfuss, et. al.*, s. 368.

¹¹¹ V porovnání s pozdějšími lety je rok 1755 v množství dovezených otroků chudší.

¹¹² MA (Bibliographical series). *Vachel Denton (c. 1696–1752)*. Dostupné online: <https://msa.maryland.gov/megafile/msa/speccol/sc3500/sc3520/000300/000341/html/341bio.html>. [cit. 2. 3. 2024].

¹¹³ „JUST IMPORTED, In the Ship BALTIMORE, from LONDON, and to be Sold by teh Subscriber, on board the said Vessel ... A PARCEL of healthy INDENTED SERVANTS, consistng chiefly of Tradesmen and Farmers.“ MG, Numb. 524, 22. květen 1755, s. 3.

¹¹⁴ BUTLER, Nic: *German Palatines in Colonial Charleston*. In: <https://www.ccpl.org/charleston-time-machine/german-palatines-colonial-charleston> [cit. 2. 3. 2024].

zveřejněn inzerát, který se jich týkal. Nabízel k prodeji „značný počet Palatinců, rolníků, obchodníků etc. všichni jsou zdraví, mladí a svobodní“.¹¹⁵ Autor předchozího inzerátu si nelámal hlavu s frázemi, které používal. V případě „Palatinců“ je v závorkách udáno, že se jedná o prodej „jejich cesty“.¹¹⁶ Obchodník tento dodatek přidal nejspíš z etických nebo legislativních důvodů. Navzdory tomu byly jejich osudy stejné, jako osudy dalších smluvních sluhů. V *Maryland Gazette* nacházíme i soukromý inzerát, který nechal vystavit John Inch. Prodával v něm služebnou, které zbývá „mezi pěti a šesti lety služby“.¹¹⁷ V textu je zároveň použito slovo „na prodej“ stejně jako tomu bylo u otroků a u jiných služebníků, i když se smluvní sluhové nepovažovali za majetek. Skrze tyto nuance můžeme pozorovat, že vnímání těchto dvou skupin svobodnými kolonisty bylo v mnoha ohledech podobné.

V Massachusetts naopak nalézáme mnoho jednotlivých otroků, kteří byli prodáváni soukromými osobami. Většina novoanglických kolonií byla pro lodě dovážející otroky poslední instancí. Nejvíce otroků se dováželo do Karibiku, poté do jižních kolonií a oblasti Chesapeake. Pro rok 1755 se mi podařilo shromáždit zhruba 30 jedinečných inzerátů, které byly podány soukromými osobami. V prodejních oznámeních nebyla nikdy zveřejněna žádná jména nabízených otroků. Jméno v takovémto případě nebylo důležité a člověk, který inzerát podal, chtěl o daném otrokovi zveřejnit pouze praktické informace, které byly pro potenciální kupce důležité. Absence jména ale zároveň pomáhala tomu, že takovíto jedinci nebyli vnímáni jako lidé, ale pouhé objekty, které mají určité parametry – jako při popisu kteréhokoli jiného zboží. V prodejních inzerátech nalezneme pohlaví, mnohdy také věk a pro jakou práci je daný člověk vhodný – například „vhodný pro město či venkov“,¹¹⁸ „umí všechny druhy domácích prací“¹¹⁹ „pro jakoukoliv jinou práci“.¹²⁰ Ve výjimečných případech se objevují i jejich další pozitivní vlastnosti, které byly pro koloniální pány důležité – „je čestný a střízlivý“.¹²¹ Primárním cílem osob, které inzeráty podávaly bylo dané otroky či smluvní služebníky prodat, proto dávaly na odiv jejich kladné vlastnosti. Kromě výše zmíněných frází se objevovaly také nic neříkající všeobecné výrazy jako „hezký“,¹²² „silný a srdečný“¹²³ nebo „může být doporučen“.¹²⁴

¹¹⁵ „A Considerable Number of PALATINES, consisting of Husbandmen, Tradesmen, etc. They are all healthy, young, single People,“ MG, Numb. 506, 16. leden 1755 s. 2.

¹¹⁶ „for their Passages“ Tamtéž.

¹¹⁷ „between 5 and 6 Years to serve“ MG, Numb. 530, 3. červenec 1755, s. 3.

¹¹⁸ „fit for Town or Country“ BG, Numb. 112, 18. únor 1755, s. 4.

¹¹⁹ „can do all manner of household work“ BG, Numb. 13, 30. červen 1755, s. 4.

¹²⁰ „for any other Service“ BE-P, No. 1032, 9. červen 1755, s. 4.

¹²¹ „is honest and sober“ BE-P, No. 1047, 22. září 1755, s. 4.

¹²² „likely“ BG, Numb. 106, 7. leden 1755, s. 3.

¹²³ „Strong and hearty“ BE-P, No. 1022, 31. březen 1755, s. 3.

¹²⁴ „can be well recommended“ BE-P, No. 1022, 31. březen 1755, s. 3.

Mnohokrát byly uváděny také důvody pro prodej otroka. Nejčastěji se objevovala fráze, že jedinec je prodáván pro „nedostatek vhodné práce“.¹²⁵ Další část případů uváděly i jiné důvody, nebo nebyl uveden vůbec. Leckdy dokonce prodejci explicitně uváděli, že se otrok v inzerátu ničím neprovinil, aby ujistili čtenáře.¹²⁶

Z těchto příčin je nanejvýše podivné, že se v *Boston Evening-Post* objevil tento inzerát: „Černá holka na prodej, umí vařit a zastane všechny práce okolo domu, ale raději nedělá nic, a proto ji prodávám. Nejlépe by udělala, kdyby odešla.“¹²⁷ Díky této abnormalitě můžeme nahlédnout na to, proč vůbec kolonisté své otroky prodávali. Zároveň nám to dokazuje i emoce, které vůči této otrokyni její majitel cítil. Vybočuje z uniformity podobných oznámení – které mohly být do jisté míry neupřímné. Jeho upřímnost nám může dokládat také to, že dotyčný chtěl popravdě uvést všechny informace o své otrokyni, aby si její kupec nemohl posléze stěžovat. Je otázkou, zdali se tento zamýšlený prodej vůbec uskutečnil. Toto abnormální vyjádření zároveň ukazuje další variantu vztahu mezi otrokem a pánem a nabourává koncept servilního služebníka.

U smluvních sluhů byla za důležitý faktor považována zbývající doba jejich služby. Čím delší byla, tím byli pro potencionální kupce hodnotnější – tito jedinci jim tak mohli přinášet zisk po delší čas. Téměř jediná důležitá informace u již zmíněné služebné, která byla nabízena v *Maryland Gazette*, byla, že jí zbývá něco „mezi pěti a šesti lety služby“.¹²⁸ Doba, kterou jedinec strávil ve službě variovala na základě smlouvy a případného dalšího času navíc, který mohl sluha dostat jako trest – například za útěk nebo jiné špatné chování. U otroků bylo zase ceněno to, jak dlouhou dobu už v Americe pobývali – například u Afričana, který „je už tři roky v Americe“.¹²⁹ U takovýchto jedinců se předpokládalo, že jsou již seznámeni s evropskou kulturou, umí jazyk a tím pádem nebude těžké s nimi dále pracovat. Na základě těchto informací můžeme také dohledat původ daných jedinců. Když už byla délka pobytu součástí inzerátu, jednalo se pravděpodobně o otroka, který se narodil přímo v Africe, nebo pocházel z jiných kolonií.

V Bostonu v polovině 18. století je v rámci prodejní inzerce otroků patrný jasný trend, že se čím dál tím méně uvádějí pod inzerátem jména prodejců. V naprosté většině případů je místo jména uváděno pouze „tázejte se tiskaře.“¹³⁰ Tento fakt souvisí s tím, že otroctví v Nové Anglii

¹²⁵ „want of Employment“ MG, Numb. 530, 3. červenec 1755, s. 3.

¹²⁶ BG, Numb. 28, 13. říjen 1755, Supplement s. 2.

¹²⁷ „A Negro Wench to be sold, that can Cook, and do all other Household Business, bud had rather do nothing, for which Reason she is to be sold. She would be best to ship off.“ BE-P, No. 1016, 17. únor 1755, s. 2.

¹²⁸ „between 5 and 6 Years to serve“ MG, Numb. 530, 3. červenec 1755, s. 3.

¹²⁹ „been about 3 Years in America“ BN-L, No. 2741, 16. leden 1755, s. 2

¹³⁰ „Enquire of the Printer.“ Viz například BE-P, No. 1048, 29. září 1755, s. 2.

se začínalo dostávat na okraj společenského zájmu. Začaly se objevovat nejrůznější pamflety, abolicionisté a ekonomicky se stávalo nevýhodné otroky vlastnit. Kvůli tomuto narůstajícímu trendu nechtěli být otrokáři zmiňováni na novinových stránkách. Největší podíl na této anonymizaci měli ale tiskaři samotní, pro které bylo finančně výhodné, že sloužili jako prostředníci při obchodu.¹³¹ Roku 1755 se v rámci individuální inzerce otroků v obou zkoumaných koloniích objevuje pouze jediný jmenovaný prodejce. Jedná se o kováře Benjamina Wheelera z Charlestownu, který prodával „zodpovědnou černou ženu, okolo 35 let.“¹³² Ten si nejspíše nepřipouštěl možný společenský dopad tohoto rozhodnutí, nebo chtěl jednat s potencionálním zákazníkem napřímo, bez prostředníka. Také nebydlel přímo v Bostonu, takže bylo jednodušší, když za ním kupec dorazil osobně. V rurálnějších oblastech Massachusetts také nemusel panovat takový společenský tlak vůči vlastníkům otroků.

Neštovice představovaly pro koloniální společnost problém. V průběhu 18. století vypuklo hned několik epidemií této nemoci. Neštovice často propukaly i na lodích, které přepravovaly otroky z afrických břehů. Na takové lodě byla běžně uvalována karanténa a ty musely několik dní kotvit v přístavu, bez přístupu do města. Strach z nakažení a možného úmrtí nepociťovali kolonisté jenom vůči sobě samým, ale taky vůči svým otrokům. Častokrát se tak stávalo, že mezi pozitivními vlastnostmi daného jedince se objevovalo, že „měl neštovice“.¹³³ Pokud již otrok nemoc prodělal, stal se vůči ní imunní, a tudíž byl na trhu cennější – jeho majitel se nemusel obávat, že by o svoji investici přišel.

5.1.1 Matky a děti

Pro africké ženy bylo zvláště těžké mateřství. Někteří pánové – především v jižnějších koloniích – vyžadovali a nutili své otroky do početí dětí, aby měli zajištěnou další pracovní sílu. Na severu, ale viděli v plození potomků problém. Pokud otrokyně porodila dítě, představovalo pro majitele většinou finanční zátěž – musel by ho ubytovat, šatit a živit a trvalo by několik let, než by bylo schopné práce. Díky zákonům ze 17. století se otroctví dědilo po matce – všechny děti, které se narodí otrokyni, jsou také otroci – a kvůli přísnějším zákonům bylo pro jejich majitele těžší je z tohoto statusu vyvázat. Otrokáři v severních koloniích proto často odrazovali otroky od zakládání rodiny. Toho dosahovali tak, že oddělovali manžele od manželek a rodiče

¹³¹ DESROCHERS, *Slave-For-Sale*, s. 634–635.

¹³² „A likely negro woman, about 35 years of age“ BG, Numb. 12, 23. červen 1755, s. 3.

¹³³ „had the Small-Pox“ BN-L, No. 2741, 16. leden 1755, s. 2.

od dětí.¹³⁴ Čistě pragmaticky se jim více vyplatilo koupit místo v inzerčním prostoru a nabízet tam takové dítě zadarmo. Například tímto způsobem: „Daruji černé dítě, asi týden staré.“¹³⁵ Kruté oddělování rodičů od dětí se projevovalo v novinách většinou strohými zprávami jako: „Daruji černé dítě a prodám jeho matku.“¹³⁶ Toto násilné rozdělení matky a jejího dítěte mohlo být častokrát také formou trestu. Tento fenomén se týkal hlavně Massachusetts, v Marylandu nenacházíme za rok 1755 jedinou inzerci, která by děti nabízela. V Chesapeake byly africké rodiny relativně běžný jev. Matky své děti brávaly na plantáže, kde pracovaly. Zhruba od šesti let věku se i ony zapojovaly do obdělávání plantáží.¹³⁷ Děti mohly být odebrány také sloužící matce, stejně jako v případě otroků. A podobně jako u nich, se toto dítě automaticky stávalo smluvním služebníkem. Velký rozdíl byl ovšem v tom, že takto narozený jedinec se po dosažení 21 let stával svobodným.¹³⁸

5.1.2 Shrnutí

Všechny faktory, které můžeme u prodejních inzerátů pozorovat, pouze posilovaly představu kolonistů o otrocích jako o objektech, o pouhém zboží – pro nově dovezené otroky užívali označení „zásilka“. Jejich nepojmenovávání je v očích osadníků ještě více odosobňovalo. V drtivé většině případů se – ze zjevných důvodů – prodejci snažili vyzdvihovat vlastnosti, které mohly ovlivňovat práci otroků a sluhů jako byl věk, doba služby, pohlaví a používání pozitivních přídavných jmen. Objevovaly se ale i případy, kdy byl prodejce zjevně natolik rozrušen chováním jeho otroka, že zdůrazňoval i jeho negativní stránky a vyjadřoval se tak, že by „bylo nejlepší, kdyby odešla“.¹³⁹ Pravdivost popisu i ostatních inzerátů se skutečností variuje, některé lhaly, některé zase ne.¹⁴⁰ V průběhu 18. století se jejich podoba ustálila a všechny následovaly stejnou jednoduchou šablonu. Na jejich základě potom můžeme vypožorovat, čeho si jejich majitelé cenili a co předpokládali, že bude zajímat i kupce – jako například prodělání neštovic.

I přesto, že institut otroctví a smluvního služebnictví se v Massachusetts nikdy nerozvinul do takové míry jako v Marylandu, bylo v této novoanglické kolonii zveřejněno násobně více prodejních inzerátů. To mohlo souviset s postupným úpadkem tohoto institutu v Nové Anglii,

¹³⁴ BERLIN, *Thousands*, s. 185.

¹³⁵ „A Negro Child about a Week old to be given away“ BG, Numb. 31, 3. listopad 1755, s. 1.

¹³⁶ „Child to be given away, and the Mother to be sold“ BE-P, No. 1046, 15. září 1755, Supplement s. 2.

¹³⁷ MORGAN, *Slavery and Servitude*, s. 82.

¹³⁸ SURANYI, *Servitude*, s. 7.

¹³⁹ She would be best to ship off.“ BE-P, No. 1016, 17. únor 1755, s. 2.

¹⁴⁰ DESROCHERS, *Slave-For-Sale*, s. 638.

kdy si jednotliví pánové otroky přeprořádali mezi sebou hlavně z důvodů ekonomických a také pro neefektivnost jejich práce – prodej býval také důsledek toho, že otrok či sluha odmítal pracovat.¹⁴¹ Bývali také často zaměstnávání jenom po krátkou dobu, nebo jako nájemní pracovní síla – mohli být nahrazováni jakýmkoliv jiným pracovníkem.¹⁴² Zároveň všichni tito jedinci žili v Massachusetts po delší dobu, nebo se v kolonii přímo narodili. Nová Anglie spoléhala v polovině 18. století více na námezdní pracovní sílu a na pomoc rodiny než na nesvobodné, a tak se ji postupný růst importu nedotýkal.¹⁴³ V Marylandu naopak vidíme větší množství hromadných prodejů. Dodávky nových otroků přímo z Afriky pokračovaly a pro výhodnost jejich vlastnění je nikdo nerozprodával. S nastupující francouzsko-indiánskou válkou se počet importovaných otroků zvyšoval, protože mnoho potenciálních pracovníků narukovalo do armády, nebo zahynulo důsledkem pohraničních přepadů. Dle počtu jednotlivých inzerátů to tak sice nevypadá, ale díky *Maryland Gazette* bylo prodáno mnohem více otroků, než tomu bylo v Massachusetts – jedinců v hromadných prodejkách a aukcích bylo více. Noviny a tiskaři fungovali jako jeden z článků celého atlantického obchodu s otroky. Na základě formátu prodejních inzerátů vidíme, že mezi sluhou a otrokem nebyl rozdíl. Ačkoliv se občas snažili prodejci tuto nuanci zachytit tím, že zdůraznili, že se prodává pouze lodní lístek. V důsledku se jednalo o prodej člověka a sluhům i otrokům v nich byli přiřazovány stejné parametry. Obě tyto skupiny obyvatelstva byly na novinových stránkách „na prodej“.

5.2 Uprchlíci

Prodejní inzeráty bývaly většinou strohé a mnoho konkrétních informací se z nich nedozvíme. Jiná situace byla u inzerce, kterou koloniální pánové podávali, protože jim utekl otrok či sluha. Tento čin byl tou nejčastější formou odporu nesvobodných pracovníků vůči svým majitelům.¹⁴⁴ Texty, které se těchto uprchlíků týkaly, povětšinou následovaly stejný formát. Pro upoutání, čtenářovy pozornosti bylo slovo „uprchlý“ zvýrazněno tak, aby si ho na první pohled všiml. V odstavci dále následovalo jméno a vcelku detailní popis jedince, případně jedinců – nesčetněkrát se totiž stávalo, že útěku se účastnilo více osob. Pozornost byla věnována také tomu, jaké oblečení na sobě uprchlík měl, a které věci stačil svému pánovi odcizit. Ve většině případů bylo také pod pokutou výslovně zakázáno umožnit dané osobě lodní přepravu.¹⁴⁵ V této

¹⁴¹ MORGAN, *Slavery and Servitude*, s. 86.

¹⁴² Tamtéž, s. 72.

¹⁴³ BERLIN, *Thousands*, s. 179.

¹⁴⁴ MORGAN, *Slavery and Servitude*, s. 87.

¹⁴⁵ BALKANSKY, Arlene: *Runaway! Fugitive Slave Ads in Newspapers*. In: <https://blogs.loc.gov/headlinesandheroes/2019/10/runaway-fugitive-slave-ads-in-newspapers/> [cit. 24. 3. 2024].

kapitole se budu kromě otroků a smluvních služebníků zabývat také trestanci, kteří uprchli z vězení a otroky a sluhy, kteří byli zadrženi jako podezřelí z útěku či trestné činnosti – souhrnně je budu nazývat uprchlické. Všechny tyto inzeráty se od sebe po formální stránce moc nelišily.

V obou zkoumaných regionech – napříč všemi jejich novinami za rok 1755 – byl zveřejněn téměř shodný počet inzerátů, které se týkaly uprchlých otroků. V Bostonu bylo toto číslo lehce vyšší, ale to se dá přisoudit většímu rozsahu, které jeho tři noviny zabíraly – v porovnání s jedinými marylandskými listy. U smluvních služebníků je situace odlišná. V *Maryland Gazette* nalezneme několikanásobně větší počet uprchlíků z řad této skupiny obyvatel, než tomu bylo v bostonských novinách. Massachusetts ekonomicky nespolehalo na práci smluvních služebníků tolik jako právě Maryland.¹⁴⁶ Ne všichni uprchlíci byli ale zveřejněni v novinách. Samotné podání inzerátu zaleželo na mnoha faktorech – ceně, vzdálenosti od tiskárny a také na víře mnoha majitelů, že se jim jejich pracovní síla vrátí sama.¹⁴⁷

Na následujících stranách se budu věnovat jednotlivým fenoménům či tématům, které se v tomto typu inzerce vyskytují – ať už vždy, nebo výjimečně – a které nám mohou o nesvobodném obyvatelstvu podat informace. Stávají se tak důležitým pramenem pro studium marginalizovaných skupin v koloniální Americe. Zároveň tyto inzeráty představují i to, jakým způsobem kolonisté vnímali otroky a sluhy a co jim na nich přišlo podstatné.

5.2.1 Vzhled

Už při zběžném pohledu na uprchlické inzeráty vidíme, jak moc byla pro obyvatele britské Ameriky důležitá vizuální stránka. Protože noviny neumožňovaly otisknout individuální ilustrace, spoléhali se koloniální pánové na textový popis. Ten v celém inzerátu zabíral největší prostor. Od detailních a rozsáhlých popisů oblečení, až po uprchlíkovu tvář či fyzické abnormality. Primárním cílem majitele otroka či sluhy bylo získat ho zpět, a tomu podřídil i deskripci. Snažil se podat, co možná nejpresnější množství informací, které by vedly k dopadení daného jedince.¹⁴⁸

¹⁴⁶ LEVY, Barry: *Levelers and Fugitives: Runaway Advertisements and the Contrasting Political Economies of Mid-Eighteenth-Century Massachusetts and Pennsylvania*. In: *Pennsylvania History: A Journal of Mid-Atlantic Studies*, 78, 2011, č. 1, s. 5.

¹⁴⁷ PRUDE, *Runaway*, s. 129.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 126.

Jedním z nejzdůrazňovanějších fyzických rysů uprchlíka byla barva kůže a jeho etnokulturní původ. Mezi služebníky evropského původu nalezneme Angličany, Iry či Skoty. Afričané byli rozřazováni na „černé“ a „mulaty“.¹⁴⁹ Jejich zařazení mezi otroky bylo společnosti natolik přirozené, že je tímto termínem inzeráty ani neoznačovaly. Místo toho používaly právě výrazy jako černoch a mulat, což fungovalo jako synonymum pro otroka a zároveň byl takto jedinec popsán i vizuálně. U Evropanů bylo vždy dodáno, jestli se jedná o učeně, či sluhu – u nich bylo ještě častokrát zmíněno jejich povolání jako tesař, farmář nebo kovář. Kromě těchto kategorií, nacházíme mezi uprchlíky v novinách ještě jedno etnikum – domorodé Američany. V roce 1755 se v koloniálních listech vyskytl pouze jeden takovýto případ, „španělský Indián jménem Jack“.¹⁵⁰ Tato skupina obyvatelstva byla po Afričanech druhou nejčastější neevropskou pracovní silou, která v koloniích působila.¹⁵¹ Mezi další faktory, které byly často zmiňované v inzerátech patřila výška a věk. Výška se udávala ve stopách a palcích, většinou přibližně. Často byla místo čísel využívána i slova jako „vysoký“ nebo „menšího vzrůstu“. Stáří jedince bylo udáváno v přesných číslech a nejčastěji se pohybovalo od 15 do 30 let – ty mladší a starší většinou svazovala rodinná pouta a nechtěli tak své blízké opustit.¹⁵² Uvedený věk nemusel vždy reflektovat skutečné stáří uprchlíka. Více se nahlíželo na to, jak mohl být jedinec fyzicky vnímán svým okolím.¹⁵³

Při vizuálním popisu otroků můžeme spatřovat, že si s sebou do kolonií přivezli i část svých tradic a kulturního dědictví. V Africe bylo běžnou praxí provádění nejrůznějších rituálů. Fyzicky se projevovaly například nejrůznějšími řeznými ranami – nožem, sklem, kamenem, nebo jiným nástrojem. Tyto jizvy představovaly – a leckde stále představují – příslušnost k určité etnické skupině, přechod do dospělosti, či měly genderový nebo generační význam. Stejný význam můžeme přiřknout i dalším tělesným modifikacím, které byly Afričany prováděny.¹⁵⁴ Tento kulturní projev můžeme sledovat i v inzerátech – například otrok Anthony, který měl „jizvy na obou tvářích“.¹⁵⁵ Uprchlý otrok Cuff měl „jizvy po obou stranách obličeje, po černošském způsobu,“ toto slovní spojení nám může indikovat, že o rituálním původu těchto

¹⁴⁹ Mulat referoval na Afričana světlejší barvy kůže, bez ohledu na původ jeho rodičů. Viz WALDSTREICHER, David: *Struggle against Slavery. A History in Documents*. New York 2002, s. 24.

¹⁵⁰ „Spanish Indian boy, named Jack“ BG, Numb. 34, 24. listopad 1755, s. 2. Španělský Indián bylo pojmenování, kterým kolonisté označovali indiánské kmeny žijící na území Floridy.

¹⁵¹ HARDESTY, *Unfreedom*, s. 64.

¹⁵² MORGAN, *Slavery and Servitude*, s. 99.

¹⁵³ BLOCK, Sharon: *Colonial Complexion. Race and Bodies in Eighteenth-Century of America*. Philadelphia 2018, s. 37–39.

¹⁵⁴ VAUGHAN, Megan: *Scarification in Africa. Re-reading Colonial Evidence*. In: *Cultural and Social History*. 4, 2007, č. 3, s. 385–395.

¹⁵⁵ „scar’d on both Cheeks“ BN-L, No. 2791, 1. leden 1756, s. 2. Tento inzerát se mohl objevit už na konci roku 1755, ale posledních pět čísel z onoho roku nejsou dostupná, nebo jsou ztracená.

jizev měli kolonisté povědomí.¹⁵⁶ Nejednoznačným případem je potom Constant, u kterého je zvlášť zdůrazněno, že „má jizvu na krku“.¹⁵⁷ Otázkou zůstává, jestli byla tato jizva rituální, nebo byla důsledkem krutého zacházení. Otrokáři si všímali takovýchto zvláštností a byli srozuměni s tím, že Afričané takovéto typy rituálů praktikovali. Různé formy zjizvení nebo zmrzačení můžeme sledovat i u smluvních služebníků. Ty se ze samozřejmých důvodů nemohou interpretovat jako rituální. Častokrát byly důsledkem trestů.

Projevem kultury evropské je jiná jizva, kterou měl na své ruce uprchlý otrok Hazard.¹⁵⁸ Ta je ovšem lékařského původu, protože se jednalo o známku tzv. inokulace. Tato praktika se prováděla v dobách, kdy mnoho nejen amerických měst a osad pustošily neštovice. Jedinci, který ji podstoupil se nařízla kůže a vpravilo se mu do těla malé množství tkáně, která byla infikována neštovicemi. To mělo mít za následek imunitu vůči nemoci a průkopnický razilo cestu k modernímu očkování. Ve mnou sledované době, ještě nebyla inokulace přijata veřejností a mnoho lidí se jí obávalo.¹⁵⁹ Hazardova jizva nám tak může indikovat to, že se jeho majitel strachoval, že mu otroci zemřou na neštovice, a proto tuto metodu povolil. V předrevolučním období v Bostonu byla mortalita otroků téměř o polovinu větší, než mortalita bílého obyvatelstva na čemž měly obří podíl i nemoci, jako byly právě neštovice. Každý otrokář chtěl přirozeně zabránit tomu, aby mu jeho otroci umírali.¹⁶⁰

Popisy vzhledu uprchlíků bývaly obecné a častokrát nicneříkající, jako například „světlá kůže a světlé vlasy“.¹⁶¹ Proto bylo pro koloniální pány důležité všimnout si abnormalit ve vzhledu či chování jejich otroků a sluhů – těmi mohli být chybějící prsty, jizvy po neštovicích, nebo nápadná chůze – jako „kulhá na pravou nohu, protože ho kopl kůň“.¹⁶² Tyto detaily sloužili k přesnější identifikaci uprchlíka a tím pádem se zvyšovala pravděpodobnost, že bude chycen a navrácen svému majiteli.

5.2.2 Vlastnosti

Gramotnost a vzdělanost představovala pro otroky, mimo jiné, větší šanci na úspěšný útěk. Majitel mulata Sama se například obával, že jeho otrok „bude nejspíše v Charles County, poblíž

¹⁵⁶ „Scars on each Side of hi Face, Negro Fashion“ BE-P, No. 1035, 30. červen 1755, s. 4.

¹⁵⁷ „he has a large Scare in his Neck“ BG, Numb. 109, 28. leden 1755, s. 4.

¹⁵⁸ BN-L, No. 2755, 24. duben 1755, s. 2.

¹⁵⁹ *Smallpox, Inoculation, and the Revolutionary War*. In: <https://www.nps.gov/articles/000/smallpox-inoculation-revolutionary-war.htm> [cit. 27. 3. 2024].

¹⁶⁰ BERLIN, Thousands, s. 185.

¹⁶¹ „fair Complexion and had fair hair“ MG, Numb. 536, 14. srpen 1755, s. 3.

¹⁶² „lame in his right leg by a kick from a Horse“ BN-L, No. 2783, 20. listopad 1755, s. 2.

městečka Bryan, kde se nachází mulatská žena, kterou po nějaký čas nazývá manželkou, ale jelikož je to mazaný chlapík a umí číst a psát, tak se může pokusit uprchnout z provincie.“¹⁶³ Vzdělání otroků záviselo na jeho pracovní pozici. Pokud pracoval v domě či řemesle, bylo pravděpodobné, že bude umět číst a psát – na rozdíl od jedinců, kteří pracovali například na plantážích.¹⁶⁴ Sam nám zároveň ukazuje jeden z dalších motivů pro uprchnutí – shledání se svými blízkými či rodinou.¹⁶⁵ Opačným příkladem je Afričan, který byl šerifem z Baltimore County zadržený pro podezření z útěku. Jmenoval se Duncan „nebo nějaké takové jméno, mluví velice špatnou angličtinou, z toho, co rozumíme říká, že jeho pán se jmenuje Wood“.¹⁶⁶ Jemu se očividně vzdělání nedostalo. Je možné, že Duncan byl dovezen z Afriky před krátkou dobou a neměl čas ani možnost se naučit dobře anglicky. Dále na základě jeho pracovního zařazení – těžba v dole – ani nebylo potřeba, aby tuto dovednost ovládal a jeho majiteli to přišlo jako zbytečná investice. Již zmíněný Hazard mluvil dobře anglicky a uměl také číst a na základě těchto informací se jeho majitel důvodně obával, že by mohl narukovat do armády.¹⁶⁷ Na těchto případech mohli tehdejší čtenáři vidět, že otrocká gramotnost mezi jedinci značně variovala. Samotní majitelé si více cenili těch otroků, kteří mluvili dobře anglicky a uměli číst a psát. U takových jedinců zároveň narůstala šance na úspěšný útěk.¹⁶⁸ Jazykových schopností si inzeráty všimaly i u smluvních služebníků – ty mohly být dobrým identifikátorem pro jejich chycení. Vidíme je například v případě inzerátu na uprchlého Johna Cammerona, kde jeho majitel píše, že „mluví irsky“.¹⁶⁹

Na rozdíl od prodejních inzerátů je v těch, které se týkají uprchlíků patrný důraz na jejich negativní stránku. V některých případech jsou zmíněny i kladné vlastnosti, ale vždy s jasným záměrem, že tato pozitiva může daný jedinec při útěku využít ve svůj prospěch. Takto byli popisováni patrně proto, aby jejich majitelé ukázali, že jejich otroci a sluhové jsou nebezpeční pro společnost, když jsou na svobodě – tato tendence je zároveň patrnější u smluvních sluhů. Tím mohli motivovat kolonisty k tomu, aby se je pokusili zadržet. Zároveň takovýmto zobrazením negativních vlastností dávali lidé, kteří inzeráty psali, najevo svoji nadřazenost, vyšší společenské postavení, než mělo nesvobodné obyvatelstvo. Smluvní služebníci mohli

¹⁶³ „He is supposed to be lurking in Charles CCounty, near Bryan-Town, where a Mulatto Woman lives, whom he has for some Time called his Wife; but as he is an artful Fellow, and acan read and write, i tis probable he may endeavour to make his Escape out of the Province.“ MG, Numb. 509, 6. únor 1755, s. 3.

¹⁶⁴ BERLIN, *Thousands*, s. 155.

¹⁶⁵ MORGAN, *Slavery and Servitude*, s. 98.

¹⁶⁶ „or some such Name, speaks very bad English, says his Master’s Name is Wood, by what can be understood from him“ MG, Numb. 552, 4. prosinec 1755, s. 3.

¹⁶⁷ BN-L, No. 2755, 24. duben 1755, s. 2.

¹⁶⁸ WALDSTREICHER, *Runaways*, s. 259–260.

¹⁶⁹ „talk Irish“ MG, Numb. 509, 6. únor 1755, s. 3.

zároveň lépe splynout se svobodnou koloniální společností, tudíž bylo pro jejich pány výhodné vyvolat v populaci strach, aby si takových jedinců všímala a distancovala se od nich.

Tyto negativní aspekty můžeme sledovat i v dalších popisech. Několikrát je například v inzerátech zdůrazněn také uprchlíkův vztah k pití. Jako v případě sluhy Williama Freemana, u kterého je zdůrazněno, že je alkoholik „a má plnou pusu řečí, když je opilý“¹⁷⁰ Stejně tak jako v případě vágního popisu, který se často vyskytoval především u otroků, a to sice „sklopený pohled“.¹⁷¹ V jiných případech si majitelé zase všímali toho, když se sluha, či otrok svým chováním a vystupováním přibližoval způsobům svého pána, což se mohlo projevit slovním spojením „předstírá, že je svobodný“.¹⁷² Nebo že hledaný je „notorický lhář a velký karbaník“.¹⁷³ Takové popisy mohly v mnoha případech reflektovat opět jistou formu nadřazenosti majitele či stereotypní vidění nesvobodných. Skrze tyto a mnohé další charakteristiky otrokáři dále vytvářeli a prohlubovali rasovou ideologii – Afričanům přiřazovali pevně dané charakteristiky otroků, sluhů a podřadných obyvatel. Černocho tak v této perspektivě znamenal otrok.¹⁷⁴

Na základě toho, jak moc jsou majitelé otroků a sluhů při psaní inzerátů detailní a popisní můžeme vypožorovat i to, jaký byl mezi nimi vztah, či kde nesvobodní pracovali. Jestliže jich měl koloniální pán ve vlastnictví méně, přicházel s nimi častěji do kontaktu, a pak mohl být v popisu přesný. Čím byla domácnost větší, tím se stával popis obecnější – stejná situace panovala i u otroka, který pracoval na plantáži. Obecnější popisy se vyskytují i při útěcích z vězení, protože žalářník s uprchlíky nestrávil tolik času.¹⁷⁵ Dobová tendence byla taková, že otrok nebyl většinou popsán v takovém detailu jako sluha či trestanec – to byl nejspíše také důsledek kulturní stereotypizace Afričanů.

5.2.3 Oblečení

Kromě fyzického vzezření a vlastností nesvobodných obyvatel nám inzeráty umožňují vhled i do kultury odívání – tomu, co měl uprchlík na sobě byla věnována velká pozornost. Oděvy tvořily v amerických koloniích jednu z nejvýznamnějších obchodních položek. Oblečení zde neplnilo pouze funkci praktickou, ale pro raně novověkou společnost bylo také významným

¹⁷⁰ „and full of Talk when i Liquor“ MG, Numb. 526, 5. červen 1755, s. 3.

¹⁷¹ „down looking“ MG, Numb. 540, 11. září 1755, s. 3.

¹⁷² „pretends he is free“ BE-P, No. 1013, 27. leden 1755, s. 3.

¹⁷³ „notorious Lyar and a great Gamester“ MG, Numb. 509, 6. únor 1755, s. 3.

¹⁷⁴ BLOCK, *Complexion*, s. 36.

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 141.

identifikátorem. Na jeho základě bylo možno zjistit, jestli je daný člověk sluhou, měšťanem, bohatým farmářem, či vojákem. Dochovalo se nám mnoho dobových vyobrazení oblečení, které nosila bohatá vrstva společnosti, ale méně jich máme pro početnější chudší obyvatelstvo. Odívání u těchto skupin si můžeme lépe představit právě na základě nejrozličnějších zatykačů, soudních spisů či inzerátů.¹⁷⁶ Ty nám nemusí dávat pouze strohý popis reálií, ale můžeme skrze ně spatřovat i to, jak se ti, kteří inzeráty psali, dívali na uprchlíky.¹⁷⁷

Již zmíněný Hazard je popsán takto: „měl na sobě kostkovanou košili, krátké kalhoty z jelenice a přes ně staré dlouhé kalhoty, dva pruhované vlněné kabáty, pár bílých punčoch z příze, čerstvě oblečených, a staré boty.“¹⁷⁸ Kromě toho, co měl oblečené, vzal svému pánovi při útěku další šatstvo: „košili, pár nových bílých a pár starých pruhovaných punčoch z příze, námořnický kabát a nové boty.“¹⁷⁹ Některé popisy ošacení byly velice vyčerpávající, jiné zase strohé, jako například uprchlý Methias, který měl na sobě „pěkné kožené kalhoty a byl velmi dobře oblečen“¹⁸⁰ Majitelé nesvobodných jim oblečení většinou darovali, a tudíž jim ukazovali, jak by měl otrok či sluha vypadat. Tím, že uprchlíci oblečení ukradli, ukazovali nezávislost v tom, že si mohou svůj oděv vybrat sami. Mohou si vytvořit jinou identitu než nesvobodného a tím se schovat, ztratit mezi ostatními kolonisty. Skrze šaty se tak stávali svobodnými. Jejich etnikum přitom nemuselo hrát v úspěšném splnutí a změny identity negativní roli. Zvláště ve válečných letech – jako v mnou sledovaném roce 1755 – byli Afričané relativně běžnou součástí posádky lodí a v některých případech i pěchoty či dělostřelectva.¹⁸¹ Stejnými akcemi se pokoušeli získat svobodu i evropští služebníci, kteří měli ale výhodu barvy kůže.¹⁸² Kromě oblečení svému pánovi uprchlíci často odcizili také nástroje, zbraně či koně a v několika případech si také vytvořili falešné doklady, které prokazovaly, že jsou svobodní.¹⁸³

Při útěku měl na sobě již zmíněný mulat Sam „nový bavlněný kabát a kalhoty a hrubou košili, když utekl, tak si s sebou vzal nejspíš jeden bavlněný kabát, lemovaný modře, jeden červený kabát a kalhoty, jeden modrý hedvábný kabát, jeden lehký kabát, několik pěkných košil a jeden

¹⁷⁶ DÜLMAN, Richard: *Kultura a každodenní život v raném novověku (16.–18. století). I. Dům a jeho lidé*. Praha 1999, s. 78–79.

¹⁷⁷ WALDSTREICHER, *Runaways*, s. 252.

¹⁷⁸ „had on a woolen chec'd Shirt, Deer-skin Breeches and old Trousers over them, two stripped woolen Wastcoats, a Pair of new white Yarn Stockings, newly footed, and old Shoes“an old strip'd ditto, a Sailor's Waistcoat“ BN-L, No. 2755, 24. duben 1755, s. 2.

¹⁷⁹ „Shirt, a Pair of new white Yarn Stockings, an old strip'd ditto, a Sailor's Waistcoat, and new Shoes“ Tamtéž.

¹⁸⁰ „good pair of leather Breeches, and very well cloathed“ BE-P, No. 1034, 23. červen 1755, s. 2.

¹⁸¹ WALDSTREICHER, *Struggle*, s. 33.

¹⁸² MORGAN, *Slavery and Servitude*, s. 95–96.

¹⁸³ Tamtéž, s. 99.

nebo dva dobré klobouky“¹⁸⁴ Tento příklad nám ukazuje, kolik pozornosti bylo v inzerci věnováno oblečení. Svojí obsáhlostí dokazuje, že druhy oděvů mezi nesvobodným obyvatelstvem značně variovaly. Zároveň nebyl mezi otroky a smluvními služebníky v oblékání dle novinových inzerátů velký rozdíl. Stejně tak jako v oblečení, které nosili běžní kolonisté. Jediným výrazným faktorem byly zmínky o tom, že má na sobě uprchlík například „nový bavlněný kabát“ či „několik pěkných košil a jeden nebo dva dobré klobouky“. V tomto typu oblečení, který jedinec na útěku většinou odcizil svému pánovi, byl na první pohled podezřelý, protože nedodržoval standardy oblékání jeho sociální skupiny. Uprchlíci mohli kolonisté na první pohled s jistotou rozeznat také, pokud na sobě měl pouta nebo železné obojky. Tyto aspekty si nejčastěji představíme v souvislosti s otroky, ale v inzerci jsou spojovány i se sluhy. Jako například u Johna Marlinga alias Mallena, který „měl na sobě železný obojek“.¹⁸⁵ Toto opatření souviselo s tím, že Marling byl trestancem a pracoval v krutých podmínkách slévárny. Tyto obojky, řetězy a pouta měli nositelům zabránit v útěku a v některých případech způsobovat také bolest.¹⁸⁶

Oděv představoval i pro majitele těchto uprchlíků důležitou komoditu a byl tím faktorem, kterého si každý na první pohled všimne. Protože nebylo tak snadné si vyměnit oblečení a chudší vrstvy velkým šatníkem nedisponovaly, stávalo se jedním z hlavních identifikátorů při pátrání po uprchlících.¹⁸⁷ Oděv utečence byl popsán mnohem detailněji a šířeji než jeho jakákoliv jiná charakteristika. Zároveň mohli koloniální pánové v mnoha případech brát takovéto inzeráty jako soupis svého vlastnictví. Inzeráty tak můžeme vnímat podobným způsobem jako majetkové dokumenty či poslední vůle. I v nich byl přítomen detailní popis všech vlastněných komodit. Inzeráty tak byly soupisem nejen toho, co jim otrok ukradl, nebo toho co mu darovali, ale také otroka či sluhy samotného – byli koneckonců stále majetkem svého pána.¹⁸⁸ Stejně tak bylo pro majitele majetkem oblečení, které uprchlík ukradl. Popisy tak sloužily také k tomu, aby se pánovi spolu s otrokem či sluhou vrátilo i jeho ošacení.¹⁸⁹

¹⁸⁴ „new Cotton Jacket and Breeches, and Osnabrogs Shirt; he is supposed to have taken with him, one Cotton Coat lined with blue, one red Waistcoat and Breeches, one blue Silk Coat, one light Cloth Coat, some fine Shirts, and one or two good Hats.“ MG, Numb. 509, 6. únor 1755, s. 3.

¹⁸⁵ „He had on an Iron Collar“ MG, Numb. 540, 11. září 1755, s. 3.

¹⁸⁶ CAMPBELL, James: *Crime and Punishment in African American History*. London 2013, s. 22.

¹⁸⁷ LEVY, *Levelers and Fugitives*, s. 20.

¹⁸⁸ PRUDE, *Runaway*, s. 136.

¹⁸⁹ WALDSTREICHER, *Runaways*, s. 253.

5.2.4 Jména

Koloniální pánové dávali svým otrokům jména v souladu s dobovými trendy a reáliemi. Díky baroku a klasicismu, se tak můžeme v inzerci dopátrat jmen, která jsou ovlivněna Biblí – Ezau, Mojžíš, David – ale také antikou – Cézar, Tiberius, Venuše. Tato jména nám mohou sdělit mnohé o majitelích daných otroků, kteří jim je dávali. Vybíráním jmen biblických či antických hrdinů se kolonisté často prezentovali navenek jako vzdělaní a moderní lidé. Nicméně také si jejich prostřednictvím upevňovali dominanci a status moci – kdo jiný by se také mohl chlubit tím, že zotročil mocného Herkula?¹⁹⁰ Kromě těchto jmen se vyskytovala i další, například dle určitých míst, měst nebo dalších geografických celků, jako „černý chlápek jménem Portland“.¹⁹¹ Roku 1755 se Massachusetts a Marylandu vyskytovala také další obdobná jména jako Bristol. Jména mohla být i extravagantnějšího charakteru, například dle toho, co bylo náplní práce daného otroka.¹⁹²

Je otázkou, zdali a případně do jaké míry otroci používali jména, která jim jejich majitel dal. Z toho vychází také to, jestli si otroci zachovávali svoji vlastní africkou identitu a kulturu. Dřívější historické teze jasné předkládaly, že pán byl ten, kdo své otroky pojmenovával a ti toto jméno ve všech případech používali.¹⁹³ Do tohoto problému nám vnesou jisté světlo inzeráty, na základě nichž si můžeme udělat představu o tom, jestli tomu tak skutečně bylo. Williamu Bucknamovi utekl otrok jménem Cuff a ten po něm prostřednictvím inzerátu v *Boston Evening-Post* vyhlásil pátrání.¹⁹⁴ Toto jméno by se mohlo jevit jako relativně standartní anglické jméno, nebo jako věc, kterou chtěl majitel ukázat svoji moc či nedůležitost otroka – anglické slovo *cuff* ve smyslu manžet či pout. Po bližším zkoumání ale narazíme na to, že Cuff je přepisem afrického jména Kofi, které se v Ghaně vyskytuje hojně i v současnosti.¹⁹⁵ William Bucknam možná předpokládal, že se jeho otrok se svým novým jménem neztotožnil a hledal ho pod jeho původním jménem. Další variantou může být to, že Bucknam byl zřejmě tím typem majitele, který svým otrokům ponechával jejich stará jména, nebo jim také nechával volnost při pojmenovávání potomka. Takovýchto majitelů bylo ale v koloniální Americe málo, většina

¹⁹⁰ LOPÉZ, Laura Álvarez: *Who named slaves and their children? Names and the naming practices among enslaved African brought to Americas and their descendats with focus on Brazil*. In: *Journal African Cultural Studies*, 27, 2015, č. 2, s. 160.

¹⁹¹ „Negro Fellow named Portland“ BG, Numb. 112, 18. únor 1755, s. 4.

¹⁹² BUTLER, Nic: *Recall Their Names. The Personal Identity of Enslaved South Carolinians*. In: <https://www.ccpl.org/charleston-time-machine/recall-their-names-personal-identity-enslaved-south-carolinians> [cit. 10. 3. 2024].

¹⁹³ LOPÉZ, *Names*, s. 161.

¹⁹⁴ BE-P, No. 1029, 19. květen 1755, s.4.

¹⁹⁵ MADUBUIKE, Ihechukwu: *A Handbook of African Names*. Colorado Springs 1994, s. 45.

z nich dávala svým otrokům jména nová. Za celé 18. století se v Nové Anglii vyskytovala jména afrického původu u 20 % všech uprchlých otroků.¹⁹⁶ Běžné byly také familiární formy jmen evropského původu jako Bob, Sam, Tom či Toney – což odkazuje na patriarchální systém v rámci domácnosti s otroky.¹⁹⁷ Relativně častou formou odporu otroků bylo, že odmítali svá nová jména a trvali na jejich původních.¹⁹⁸ U sluhů evropského původu nacházíme většinou jména typická pro danou dobu i region – Patrick, John, James, Nathaniel, Joshua či Thomas. Jejich majitelé si uvědomovali, že by bylo pro služebníky bláhové vystupovat pod těmito svými původními jmény, proto často předpokládali, že si je na útěku změnili.¹⁹⁹ V inzerátech tak relativně často nacházíme kromě uprchlíkova pravého jména také alias – jako například uprchlý sluha John Holt, který „si změnil jméno na Samuel Beverton“.²⁰⁰ Jména jejich majitelů jsou zveřejňována hojněji, než tomu je u prodejních inzerátů. Někteří si přesto přáli zůstat v anonymitě, a i proces navrácení otroka či sluhy řešili skrze prostředníka, kterým byl tiskař.

5.2.5 Odměny

Důležitým aspektem byl také způsob, jak čtenáře, který by se měl pokusit uprchlíka chytit, motivovat v jeho snažení. Použitý slovník se často snažil vykreslit jedince na útěku tak, aby bylo jeho chycení morálně správné, jak už jsme si shrnuli výše. Ale tím nejdůležitějším motivačním faktorem byla samozřejmě odměna. Ta se lišila v závislosti na konkrétním uprchlíkovi, či skupině. Mohlo se jednat o několik desítek šilinků, několik liber, ale i značně větší částky – to platilo především u skupinových útěků. Obecně by se dalo říci, že čím byl pro svého majitele uprchlík důležitější, tím větší byla částka. Tyto anglické peníze, ale nebyly jedinou variantou odměny. Zvláště v Marylandu se objevují také platidla jako pistole nebo dolar. Což bylo pojmenování pro španělské mince dublon a peso – pistole mohla také znamenat francouzský louisdor, či jiné evropské mince podobné hodnoty.²⁰¹ Dokládají nám obchodní styky s těmito koloniálními mocnostmi a také nedostatek vlastních anglických mincí – evropská

¹⁹⁶ BLY, Antonio T.: *'Indubitable signs': reading silence as text in New England runaway slave advertisements*. In: *A Journal of Slave and Post-Slave Studies*, 42, 2021, č. 2, s. 245.

¹⁹⁷ HARDESTY, *Unfreedom*, s. 45–47.

¹⁹⁸ BERLIN, *Thousands*, s. 188

¹⁹⁹ MG, Numb. 522, 8. květen 1755, s. 3.

²⁰⁰ „changed his Name to Samuel Beverton“ MG, Numb. 530, 3. červenec 1755, s. 4.

²⁰¹ *Currency: What is a pistole?* In: <http://www2.vcdh.virginia.edu/gos/currency.html> [cit. 12. 3. 2024].

vláda zakázala kolonistům razit mince.²⁰² Zdaleka tu největší odměnu nacházíme na stránkách *Maryland Gazette*. Týkala se hromadného útěku tří sluhů a vyšplhala se na 24 pistolí.²⁰³

5.2.6 Ženy

Z genderového hlediska si můžeme všimnout, že mezi všemi uprchlými otroky a sluhy figurovalo velice málo žen. Jmenovitě byly uvedeny pouze dvě. Obě byly zveřejněny v *Maryland Gazette*. V dalších několika málo případech, uprchly ženy spolu se svými muži, či ve skupině, ale zde nejsou jmenované a v celkovém narativu zprávy vystupují jako sekundární činitelé. První inzerát vydal šerif z Annapolis John Raitt. Dával v něm na vědomí, že zadržel jistou Annu Perrell pro podezření z útěku. Téměř všichni zadržení podezřelí uprchlíci se přiznali k tomu, že jsou na útěku a kdo je jejich pánem. Anne byla výjimkou, a naopak o sobě jako jedna z mála tvrdila, že je svobodná. Šerif ji i přes toto prohlášení očividně nevěřil.²⁰⁴ Můžeme to dát na vrub tehdejší obecné předpojatosti vůči ženám. Samostatně toulající se žena byla podezřelá i přes její deklaraci. Dalším případem je potom inzerát na uprchlou služebnici Anne Pervis.²⁰⁵ Roku 1755 nenalézáme jedinou africkou uprchlici, která by byla pojmenována. Proč není v inzerci toto pohlaví zastoupeno tolik jako muži? Pro ženy bylo – i vzhledem k jejich možnému mateřství – těžší utéct. Dle Jonathana Pruda je dalším faktorem také to, že ženy měly menší peněžní hodnotu, tudíž nebyly pro jejich majitele takovou finanční ztrátou – o to méně měl potom zájem utrácet peníze za inzerci a vyvíjet úsilí pro jejich navrácení. Zároveň bylo celkové procento nesvobodných žen menší než mužů.²⁰⁶

5.2.7 Spolupráce otroků a smluvních sluhů

Segregace otroků od smluvních služebníků, která fungovala na základě jejich sociokulturního původu, byla ke konci 17. století inkorporována do zákoníků většiny amerických kolonií. Nicméně noviny nám mohou na několika příkladech ukázat, že jejich vzájemné soužití a spolupráce byla v koloniálním prostředí stále přítomna. Dokládá nám to útěk sluhy Jamese Francise a otroka Tobyho. Jejich pán byl očividně zoufalý, protože hned v úvodu textu deklaroval, že je to již několikátý jeho pokus, aby je dostat zpět. Tento inzerát je výjimečný

²⁰² *Money in Colonial Times*. In: <https://www.philadelphiafed.org/education/money-in-colonial-times> [cit. 12. 3. 2024].

²⁰³ MG, Numb. 511, 20. února 1755, s. 2.

²⁰⁴ MG, Numb. 534, 31. červenec 1755, s. 3.

²⁰⁵ MG, Numb. 536, 14. srpen 1755, s. 3.

²⁰⁶ PRUDE, *Runaway*, s. 150.

také v tom, že je k němu připojena i esej, která varuje všechny koloniální pány, aby si dávali na své otroky pozor. Zvláště, když kolonisté měli „Francouze v tak těsném sousedství“.²⁰⁷ Kooperace mezi nesvobodnými a mezi otroky a Francouzi se obyvatelé kolonií obávali – jak bude popsáno i v následující kapitole. Útěky probíhaly samozřejmě také ve spolupráci otroků s otroky, nebo sluhů se sluhy.

5.2.8 Shrnutí

V konečném důsledku nemohly všechny tyto informace vést k přesnému rozpoznání uprchlíka. V mnoha případech byly popisy jejich vzhledu příliš obecné, oblečení bylo mnoho, nelišilo se od oblečení jiných kolonistů a mohlo být snadno změněno, stejně jako jména.²⁰⁸ I tohoto faktoru si byli jejich majitelé vědomi, a tak častokrát dodávali, že si uprchlík „mohl změnit jméno a převléct šaty“.²⁰⁹

Ač status smluvních sluhů měl být oficiálně na lepší úrovni než ten otrocký, z několika zdrojů vidíme, že tomu tak ne vždy bylo. Měli přiznáno více práv a jejich svazek byl pouze dočasný. V mnoha případech byla ale jejich životní úroveň a jednání s nimi stejné, jako v případě Afričanů, kteří do kolonií připluli přes Atlantik. Násilnosti páchali majitelé na obou těchto skupinách, i když u smluvních sluhů bylo přehnané trestání, které vyústilo v jejich zmrzačení trestáno. Služebníci se zároveň mohli obrátit i na soudy a zažalovat svého pána.²¹⁰ Sluhové, kteří utekli, nebo se pouze potulovali po kolonii bez řádného povolení podepsaného jejich pánem, byli většinou zadrženi místními orgány. V mnoha případech jim toto zadržení vyloučilo čas navíc, který museli ve službě strávit.²¹¹ Tuto skutečnost nám dokládají také inzeráty. Celá jejich konstrukce, volba slov a slovních spojení, byli téměř totožné s těmi, které se týkaly uprchlých otroků. V těchto textech se kromě otroků a služebníků mohou dále objevit také dezertéři, ženy, které utekli od manželů, uprchlí mladiství a děti.²¹² Stávají se tak cenným zdrojem informací pro tyto marginální skupiny obyvatel v koloniální Americe.

²⁰⁷ „We have the French such near Neighbours“ MG, Numb. 20. březen 1755, s. 3.

²⁰⁸ PRUDE, *Runaway*, s. 140–141.

²⁰⁹ „he may change his Name and Cloaths“ MG, Numb. 539, 4. září 1755, s. 3.

²¹⁰ SURANYI, *Servitude*, s. 7.

²¹¹ LAWSON, *Servants*, s. 96.

²¹² PRUDE, *Runaway*, s. 124.

6 Zobrazení kriminality Afričanů a smluvních služebníků v koloniálním tisku

Kromě relativně hojného výskytu Afričanů v inzerci – prodeje nebo útěky otroků – je můžeme spatřovat také v rámci zpráv. Není jim v nich sice věnováno tolik prostoru, jako Evropanům, ale přesto zobrazení jsou. Čtenářům koloniálních novin se o Afričanech vesměs nerýsoval pozitivní obraz, protože nejčastěji se o nich psalo v článcích, které souvisely s kriminální činností či nešťastnými událostmi. Stejná situace nastává, i když se podíváme na nesvobodné bílé obyvatelstvo. V následujících řádcích se budu zabývat nezákonnou aktivitou smluvních sluhů a otroků – především se bude jednat o krádeže, vloupání a vraždy – ale také zločinům, které na těchto marginálních skupinách páchali koloniální pánové.

Americké kolonie se v průběhu 18. století přiblížily v mnoha ohledech své mateřské zemi – nejvíce to bylo patrné v Nové Anglii. Z osad vznikala města a ta se zvětšovala, stala se z nich politická a kulturní centra a jejich populace byla značně sociokulturně diverzní.²¹³ Justiční systém se také modernizoval, řídil se zásadou „spravedlivého procesu“. Vše muselo být řádné a zákonné, alespoň tedy teoreticky. Z praktického pohledu vidíme v soudním řízení a následném trestu značnou zaujatost, především vůči určitým sociálním a rasovým skupinám, či proti ženám, což můžeme sledovat i na novinových stránkách.²¹⁴ O kriminalitě v Americe nám mohou koloniální týdeníky povědět mnohé – skrze inzeráty o uprchlících, o vzetí do vazby, informace o vraždách, zprávy ze soudů, poprav a další.

O zločinnosti nám mohou povědět mnohé i deklarace guvernérů jednotlivých kolonií a jejich vyhlášky, které bývaly na stránkách novin zveřejňované. V reakci na události spojené s kriminalitou ve městě bylo mnohokrát vydáno oznámení, které zakazovalo určitým skupinám – většinou na základě jejich etnika – se večer toulat po ulicích. Jedním z prostředků, které koloniální správa používala na zabránění nočních nepokojů byly nejrůznější vyhlášky. Začátkem roku 1755 bylo v Bostonu vydáno následující oznámení: „Nepořádky, nestoudnosti a loupeže jsou páčány v nočních hodinách indiánskými, černými a mulatskými sluhy a otroky, aby znepokojovali a ubližovali dobrým poddaným jeho Veličenstva,“ pro zabránění těchto nepokojů bylo vyhlášeno, že „žádný indiánský, černý ani mulatský sluha nebo otrok“ se po deváté hodině večerní nesmí nacházet mimo domácnost kam patří, jinak bude zadržen městskou

²¹³ FRIEDMAN, Lawrence M.: *Crime and Punishment in American History*. New York 1994, The Eighteen Century, EPUB.

²¹⁴ Tamtéž, *Evolution of Due Process*. EPUB.

hlídkou – pokud se tedy neprokáže dokumentem, který mu vydal jeho pán.²¹⁵ Anonymní dopis zveřejněný v bostonských novinách apeluje na obyvatele, aby výše zmíněný zákon dodržovali. Ti se totiž obávali toho, že by se otroci mohli proti bílým pánům spiknout – „běžná praktika otroků, že nejsou přítomni v domácnostech svých pánů a spolčují se v klanech, v nevhodných nočních hodinách ... se zlomyslným účelem.“²¹⁶ Všichni pánové mají důsledně dbát na to, aby se žádný sluha ani otrok nezdržoval mimo dům, kam patří. Strach z takovýchto setkávání rezonoval mezi obyvateli kolonií po celou dobu jejich existence – dle nich totiž takováto shromáždění mohla vést až k povstání. Veliké nebezpečí v očích osadníků představovali i svobodní Afričané. Ti se mnohokrát snažili takováto setkání organizovat.²¹⁷ I z tohoto důvodu se autority snažily více a více zabráňovat tomu, aby otroci dostali svobodu. Například zákonem, který byl zveřejněn v *Maryland Gazette*, guvernérem Horatio Sharpem: „zákaz propouštění otroků, kteří jsou fyzicky postižení, nebo přestárlí, jakoukoliv poslední vůlí nebo závětí.“²¹⁸ Kromě obav z konspirace, řešil tento zákon také finanční zatížení koloniální administrativy – o staré a hendikepované by se musela vláda starat. Tyto vyhlášky a nařízení se tak stávaly jedním z několika prostředků, kterými koloniální pánové potlačovali možnost svobodného pohybu a setkávání, tím pádem i vzpoury a neposlušnosti, především ze strany otroků.²¹⁹

Proklamace týkající se omezení pohybu otroků byla zveřejněna i na stránkách *Boston Evening-Post*. Původně byla vydána v New Yorku a byla čtenářům bostonského týdeníku prezentována jako „pobavení pro naše čtenáře ... v této [zpravodajsky] neúrodné době“.²²⁰ Kvůli rostoucím obavám z možné války byl zveřejněn zákon, který upřesňoval funkci miličních jednotek, jejich organizaci a další náležitosti. Mimo jiné i to, že kdyby se jakýkoliv otrok v době vyhlášení vojenského poplachu nacházel mimo dům či plantáž svého pána, mohl být kýmkoliv legálně zabít. Tato zpráva je kombinací mnoha fenoménů – strachu z konspirace otroků, z jejich spolčení s Francouzi a potřeby ovládnutí a dominance. Obava z možného spolčení otroků s jejich francouzskými nepřáteli britské kolonisty děsila. Obě strany inkorporovaly do svých

²¹⁵ „Disorder, Insolences and Burglarities are oftentimes raised and committed in the Night-time by Indians, Negro, and Molatto Servants and Slaves, to the Disquiet and Hurt of her Majesty's good Subject,“ „no Indian, Negro or Mollatto Servant or Slave“ BE-P, No. 1012, 20. leden 1755, s. 1; BN-L, No. 2741, 16. leden 1755, s. 2.

²¹⁶ „the common Practice of Slaves absenting themselves from their Master's Families, and forming into Clans at unseasonable Hours in the Night ... attended with mischievous Effects.“ BG, Numb. 38, 22. prosinec 1755, s. 2.

²¹⁷ BERLIN, *Thousands*, s. 61.

²¹⁸ „prevent disabled and superannuated Slaves being set free, or the Manumission of Slaves, by any last Will or Testament.“ MG, Numb. 531, 10. července 1755, s. 3.

²¹⁹ COPELAND, *Character*, s. 135.

²²⁰ „an Amusement for our Readers... in this barren Season,“ BE-P, No. 1019, 10. březen 1755, s. 1.

armád Afričany, u Francouzů to bylo ovšem větší číslo, a navíc jim byla za vojenskou službu přislíbena svoboda.²²¹

6.1 Krádeže

Případy krádeží byly v britské Americe jedním z nejčastějších přečinů proti zákonu.²²² To nám dokládá i fakt, že pouze ve mnou zkoumaném roce 1755 bylo v Bostonu a Annapolis podáno několik vyšších desítek inzerátů, které s vloupáním a krádežemi souvisely. Nejčastěji se jednalo o odcizení zvířat – nejvíce koní – či zboží. Kolonisté, kteří takovýto inzerát podávali, ale téměř nikdy nepředpokládali, že by byl jejich majetek opravdu ukraden. Proto kromě slova „ukraden“ dodávali také „nejspíše omylem“ či „zaběhnutý.“²²³ V těchto případech je ale nemožné určit, jestli byl viníkem Evropan, Afričan nebo domorodý Američan. Takový typ inzerce se zároveň vyskytuje více v inzerčním prostoru *Maryland Gazette*. V této kolonii byl zároveň celkový počet zločinů vyšší než v Massachusetts.²²⁴ Tato skutečnost může být zčásti vysvětlena tím, že majorita trestanců poslaných z britských ostrovů za oceán skončila právě v oblasti Chesapeake – v Marylandu a Virginii.²²⁵

V rámci kolonie Maryland jsou roku 1755 zmíněny v novinách dva případy vloupání,²²⁶ které se od sebe svým formátem liší. Velice strohá zpráva se týká otroka jménem Dick, ten byl popraven za vloupání, ve stejný den jako několik dalších provinilců, jak bude zmíněno níže.²²⁷ Nic víc se o tomto případu v koloniálních listech nedozvíme. Další text nacházíme v inzerčním prostoru *Maryland Gazette* o dva měsíce později. Z vězení v St. Mary County uprchl mulat Bob, který byl odsouzen k trestu smrti oběšením za vloupání.²²⁸ Tato zpráva se opakuje ještě v několika dalších číslech, ale další Bobův osud je bohužel neznámý. Dick ukradl 30 liber slaniny, což by nebyl obyčejně zločin, který by se trestal smrtí. Protože byl ale Dick již jednou obviněn z podobného zločinu a dostal milost, přistoupil soudce k nejvyššímu trestu.²²⁹ Dalším

²²¹ BERLIN, *Thousands*, s. 211; více o tématu afrických vojáků viz BOLLETINO, Maria Alessandra: *Slavery, War and Britain's Atlantic Empire: Black Soldiers, Sailors, and Rebels in the Seven Year's War*. Austin 2009 (disertační práce).

²²² FRIEDMAN, *Crime*, Introduction. EPUB.

²²³ „Stolen“, „supposed by Mistake“, „Strayed“. Viz například MG, Numb. 528, 16. červen 1755, s. 4.

²²⁴ GREENBERG, Douglas: *Crime, Law Enforcement, and Social Control in Colonial America*. In: *The American Journal of Legal History*, 26, 1982, č. 3, s. 302, 305–306.

²²⁵ MORGAN, Kenneth: *Convicts Runaways in Maryland, 1745–1775*. In: *Journal of American Studies*, 24, 1989, č. 2, s. 253; GREENBERG, *Crime*, s. 309.

²²⁶ V americkém právu se od sebe liší termíny „burglary“ a „breaking and entering“, nicméně pro potřeby této práce je budu považovat za synonyma, protože v obou případech byla výsledkem krádež majetku.

²²⁷ MG, Numb. 531, 10. červenec 1755, s. 3.

²²⁸ MG, Numb. 542, 25. září 1755, s. 3.

²²⁹ MA, Volume 31, *Proceedings of Council of Maryland, 1753–1761*, s. 69.

důvodem by mohla být i očividná tendence k přísnějšímu soudu, pokud se jednalo o nesvobodného Afričana. Ke krádežím, které páchali otroci, docházelo z největší části kvůli jídlu – majitel otroků je buď nechával hladovět, nebo si otroci chtěli přilepšit. Dalším faktorem mohlo být i to, že se dotyční otroci připravovali k útěku na svobodu a potřebovali se zásobit.²³⁰

Většina zlodějů zmíněných v novinách nejsou afričtí otroci, ale obyvatelé evropského původu – sluhové i svobodní. V mnoha případech – jak jsme si již nastínili v minulé kapitole – se jednalo o vězně, kteří uprchli z žaláře a bylo po nich prostřednictvím inzerátu vyhlášeno pátrání. Zároveň mezi nimi bylo mnoho jedinců, kteří od svých pánů uprchli a při útěku jim odcizili nějaký majetek. Mezi ně patřil například Robert Gray, který ukradl hrnec na smůlu od již zmíněného Carnana a Govaneho a byl hledán šerifem Williamem Youngem z Baltimoru.²³¹

Obrovské pátrání a veliká odměna – celkem 24 pistolí – bylo vyhlášeno po skupině tří sluhů v únoru roku 1755. Tito služebníci se vloupali do obchodu kapitána Nathaniela Marshe a ukradli značné množství zboží – převážně oblečení. Tu samou noc se pokusili o krádeže v několika dalších domech. Inzerát říkal, že zpráva má „jít od konstábla ke konstáblu, od sta ke stu [lidí] a z okresu do okresu,“ a povzbuzovala všechny obyvatele, aby zadrželi řečené zločince.²³² Při svém útěku dokonce ukradli kánoe a vypluli směrem k Ohio. Kvůli této skutečnosti byli varováni i britští důstojníci, protože existovala možnost, že se pokusí narukovat k expedici generála Braddocka. To se nestalo a zhruba o měsíc později byli zadrženi a v květnu téhož roku dva z nich – Edward Brease a John Roberts – oběšeni. Poslednímu bylo na ruku vypáleno znamení.²³³ Jak je možné, že jejich tresty byly takto odlišné, i když pocházeli ze stejné společenské skupiny? Jediné možné vysvětlení tohoto případu může být recidiva. Oba oběšení jsou označeni jako „odsouzení sluhové“.²³⁴ Roku 1717 byl v britském parlamentu přijat zákon, který kriminálíkům umožňoval místo odpykání si trestu, či popravy, upsat se v koloniích jako sluha. Stejný osud tak zřejmě potkal i Brease a Robertse. Oba tak byli v minulosti již souzeni za kriminální aktivitu a v takových případech se dle koloniálních zákonů přistupovalo i k tvrdým trestům. Tito zloději si svoji situaci dobře uvědomovali, když jeden z nich podle očitého svědka prohlásil, že „budou pověšeni, kdyby je chytili, proto byli pevně rozhodnuti, že

²³⁰ CAMPBELL, *Crime*, s. 18.

²³¹ MG, Numb. 544, 9. říjen 1755, s. 3.

²³² „go from Constable to Constable, from Hundred to Hundred, and from County do County,“ MG, Numb. 511, 20. únor 1755, s. 4.

²³³ MG, Numb. 521, 1. květen 1755, s. 3; MG, Numb. 524, 22. květen 1755, s. 3.

²³⁴ „convict servants“

chycení nebudou“.²³⁵ U posledního ze zlodějů jménem Thomas to bylo nejspíš první provinění tohoto rázu, proto se sáhlo k časté praktice, vypálení znamení – běžně to bylo písmeno „B“.²³⁶

6.2 Tělesné tresty

Kromě již zmíněného vypalování znaků a písmen – nejčastěji na ruce – se v koloniálních novinách objevují také další tresty, mimo poprav, pokut a vězení. Zvláště v koloniích Nové Anglie, především v puritánském Massachusetts, se často uplatňovaly tresty exemplární, které měly mít morální a společenský dopad na obyvatelstvo. Fungovaly jako výstraha těm, kteří by se snad chtěli o podobný zločin v budoucnu pokusit. V Massachusetts se především v 17. století využíval princip „oko za oko“, nebo symbolismus v tom, aby bylo na odsouzeném na první pohled patrné, jakého prohřešku se dopustil. Účelem nebylo člověka pouze potrestat, ale zároveň ho zostudit v očích ostatních kolonistů. K tomu se využívalo například vsazení do klády, bičování a další rozmanité tresty.²³⁷ Tato praxe nebyla omezena pouze na Novou Anglii, ale objevovala se i v jižnějších koloniích. Novinová zpráva z Marylandu v létě roku 1755 nám dokládá, že tato praxe se držela v americkém prostředí i průběhu 18. století. V Charles County byla odsouzena „černá holka za křivé svědectví, pocítila Mojžíšův zákon a byly ji uříznuty obě uši“.²³⁸ Fyzické znetvoření bylo u těžších zločinů běžnou praxí. V koloniálních záznamech vidíme desítky odříznutých uší, často právě za křivé svědectví – ve většině případů se jednalo o otroky.²³⁹ Jako odstrašující případ je pro čtenáře uváděn například jistý Samuel Lucas, který ukradl sud tabáku. Byl odsouzen k 20 ranám bičem, dvěma hodinám v pranýři a 19 dalším ranám.²⁴⁰ Tresty tohoto typu sloužily jako odstrašující případy pro všechny obyvatele kolonií – speciálně také pro otroky a smluvní služebníky. Leckdy byly pouze zpravodajským zpestřením, publikovaným pro zábavu obyvatel. Tresty za krádeže varovaly především na základě sociokulturního postavení daného jedince, na tom, zdali se jednalo o recidivu a samozřejmě také, jaký majetek byl odcizen.

²³⁵ „hang them if they should be taken, they were resolute not to be taken“ MG, Numb. 511, 20. únor 1755, s. 4.

²³⁶ Písmeno B reprezentovalo anglické slovo burglar, česky zloděj; PREYER, Kathryn: *Penal Measures in the American Colonies: An Overview*. In: *The American Journal of Legal History*, 26, 1982, č. 4, s. 333–335.

²³⁷ FRIEDMAN, *Crime*, Colonial Corrections. EPUB.

²³⁸ „Negro Wench, for giving false Evidence, suffer 'd Moses's Law, and had both her Ears cut off.“ MG, Numb. 529, 26. červen 1755, s. 3.

²³⁹ FRIEDMAN, *Crime*, Colonial Corrections. EPUB.

²⁴⁰ MG, Numb. 539, 4. září 1755, s. 2.

6.3 Vraždy a násilí

Otroci v 18. století neměli mnoho způsobů, jak vyjádřit odpor vůči svým pánům. Jednou z možností byla otevřená rebelie – těch se událo za celou dobu existenci anglických kolonií v Severní Americe několik, ale všechny byly během krátké chvíle potlačeny. Menší formu rebelie představovalo pro otroky zabití svých pánů či dozorců.²⁴¹ Na jejich základě potom často doufali, že jim pán v poslední vůli udělil svobodu, nebo se jednalo o vraždy v afektu. A právě vraždám v souvislosti s otroky a smluvními služebníky se budu v této podkapitole věnovat.

6.3.1 Vraždy páchané otroky a služebníky

Existovaly promyšlené konspirace otroků, které usilovaly o život svých pánů a byly pečlivě naplánovány. Potom zde ale byly případy nepromyšleného zabití, které byly vyvolané záští vůči konkrétnímu jedinci. Takovýto případ se odehrál začátkem roku 1755 v Marylandu. Otrok Joe zde zaútočil sekerou na dozorce Richarda Price a ránou do hlavy ho zabil. Joe byl obviněn z barbarské vraždy a popraven poblíž místa, kde tento čin spáchal.²⁴²

Jestli existovalo něco, čeho se majitelé otroků obávali, bylo to bezesporu spiknutí, které jim usilovalo o život. Takováto paranoia se patrně zrodila na počátku 18. století. Zvlášť patrná byla v Jižní Karolíně, především kvůli otevřené rebelii otroků v roce 1739 – dalším faktorem bylo i to, že africké obyvatelstvo Karolíny představovalo majoritu její populace.²⁴³ V dalších desetiletích pramenil strach kolonistů především z toho, že budou tajně otráveni jejich otroky, kteří jim připravovali jídlo, pití a obsluhovali je.²⁴⁴ Proto mnoho koloniálních vlád přijalo zákony, které travičství – specificky vykonané na „bílé osobě“ – trestalo obzvláště přísně a bylo zařazeno mezi zločiny, které se trestaly smrtí.²⁴⁵ Zavraždění pána jeho otrokem – či smluvním služebníkem – se v koloniálních zákonech neklasifikovalo jako vražda, ale jako rebelie.²⁴⁶ Roku 1755 se odehrály celkem čtyři takovéto případy travičství, které byly zaznamenány na stránkách novin a provázely čtenáře po mnoho týdnů.

První z nich se odehrál v Charlestownu v Massachusetts v polovině roku. Jistý kapitán John Codman – majitel plantáže a několika otroků – zemřel koncem června. Pro podezření z otravy

²⁴¹ CAMPBELL, *Crime*, s. 15–19.

²⁴² MG, Numb. 516, 27. březen 1755, s. 3.

²⁴³ COPELAND, *Documents*, s. 81–83.

²⁴⁴ BUTLER, Nic: *Doctor Caesar and His Antidote for Poison 1750*. In: <https://www.ccpl.org/charleston-time-machine/doctor-caesar-and-his-antidote-poison-1750> [cit. 20. 3. 2024].

²⁴⁵ CAMPBELL, *Crime*, s. 40.

²⁴⁶ COPELAND, *Character*, s. 128.

bylo rozhodnuto o pitvě a v jeho těle se našly stopy po jedu. Ihned po zjištění této skutečnosti byl zadržen jeden z jeho otroků jménem Mark. Ten označil za viníky dvě ženy – Phillis a Phoebe – které také pocházely z Codmanovy domácnosti.²⁴⁷ Po dlouhém soudu byli Mark a Phillis shledáni vinnými z vraždy – co se stalo s Phoebe je nejasné.²⁴⁸ Koncem srpna zaplnila zpráva o jejich popravě všechny bostonské listy. Zúčastnilo se jí „největší množství diváků, kteří se kdy při takovéto příležitosti shromáždili“.²⁴⁹ Mark byl oběšen, což byl nejčastější způsob popravy v koloniální Americe, a jeho tělo bylo poté veřejně vystaveno. V případě Phillis byl soudce krutější a nařídil, aby byla upálena. V celé historii Massachusetts byly zaznamenány jenom dva případy vykonání tohoto typu trestu smrti. Dělí je od sebe více než 70 let a v obou případech se jednalo o černé otrokyně.²⁵⁰ Co vedlo soud k tomu, aby takovýto neobvyklý trest udělil? Proč byla upálena pouze Phillis a Mark byl oběšen? V případě prvního upálení z roku 1681 píše historička Wendy Warren, že se tak stalo kombinací několika faktorů, které se dají aplikovat i na náš případ. Samotný zločin Phillis a Marka se v novoanglických zákonech definoval jako „malá zrada“²⁵¹ a za něj byly udělovány vysoké tresty. V případě otroků to byl trest smrti. A tento trest byl ještě umocněn tím, že Phillis byla žena – kombinace toho, jakého zločinu se dopustila, její rasy a jejího pohlaví způsobila, že byla upálena.²⁵² Tyto skutečnosti se dají aplikovat i na Phillis.

Další případ se odehrál v Marylandu, konkrétně v Charles County. Díky němu můžeme sledovat nejen další kriminální aktivitu nesvobodného obyvatelstva, ale také nám dává důkaz, že ačkoliv se koncem 17. století snažili kolonisté od sebe společensky oddělit evropské smluvní služebníky a africké otroky, nikdy jejich vztahy zcela nevykořenili. Novinová zpráva říkala, že „bílý sluha a několik černochů jsou drženi ve vězení v Charles County, pro podezření z otrávení jejich pána Jeremiaha Chase.“²⁵³ O několik týdnů později bylo v marylandských novinách oznámena poprava „Williama Strattona, černocha Toneyho – zvaného Doktor Jed – a černošky

²⁴⁷ BG, Numb. 14, 7. červenec 1755, s. 2.

²⁴⁸ BG, Numb. 19, 11. srpen 1755, s. 2; Dle zlomkovitých záznamů, můžeme vyvodit, že Phoebe byla transportována do Karibiku na tamní cukrové plantáže.

²⁴⁹ „attended by the greatest Number of Spectators ver known on such Occasion“ BN-L, No 2777, 25. září 1755, s. 2.

²⁵⁰ První upálení na hranici se odehrálo roku 1681. Otrokyně Maria byla tehdy odsouzena za žhářství. Viz WARREN, *Bound*, s. 199–200.

²⁵¹ V angličtině petty treason, což bylo spiknutí za účelem vraždy autority – pána či vyššího církevního představitele. Vyšším stupněm byla velezrada, v angličtině treason, což bylo spiknutí proti panovníkovi či jeho rodině.

²⁵² WARREN, *Bound*, s. 200.

²⁵³ „White Servant Man and several Negroes, are committed to Charles County Goal, on Suspicion of having poison'd their late Master Mr. Jeremiah Chase“ MG, Numb. 523, 15. května 1755, s. 3.

Jenny“.²⁵⁴ Všichni tři byli bez rozdílu oběšeni – nejspíš s ohledem na podobnou sociální skupinu. Na základě otravy Johna Codmana nám zde vyvstává otázka, proč nebyla Jenny upálena. V marylandských archivech, ani novinách není explicitně řečeno, že Jenny je žena. Tudíž se dá přepokládat, že Jenny byl muž, čin nebyl kvalifikován jako „malá zrada“, nebo v Marylandu nebylo upalování běžnou praxí – v Marylandu existuje pouze jeden záznam o popravě ohněm, ale ani zde nevíme, jestli byla oběť upálena zaživa, nebo až po popravě.²⁵⁵ Zapojení Williama Strantona do celé konspirace nám jasně ukazuje, že i přes všechny zákony a kulturní předsudky, které se v amerických koloniích po několik desítek let budovaly se nepodařilo vymýtit sociální styky mezi bílými sluhy a černými otroky.

Později téhož roku byla vykonána další poprava dvou otroků – Harryho a Corka. Opět za otravu svého pána, kterým byl doktor John Key. Oba byli odsouzeni k trestu smrti oběšením.²⁵⁶ Tento čin si vysloužil pouze skromný odstavec v rámci jednoho čísla *Maryland Gazette*.²⁵⁷ Posledním podobným případem je čin otroka Jacka, který se neúspěšně pokusil otrávit Francise Clementse. Jack byl popraven ve stejný čas, na stejné šibenici v Port-Tobacco jako výše zmínění.²⁵⁸

Případ pokusu o vraždu – dokonce několikanásobného – vidíme i u sluhy Uriaha Pearlese. Koncem roku 1755 utekl sedmnáctiletý Pearles – společně s dalším mladším sluhou – od svého pána. Po několika dnech na útěku se tito dva vyhladovělí mladíci ocitli před domem Jamese Pecka v Elk-Ridge. Poprosili ho o jídlo a nocleh a Peck jim vyhověl pod podmínkou, že se dalšího dne vydají společně zpět za jejich pánem. Zřejmě ze strachu před návratem a trestem se Pearles rozhodl, že jejich hostitele zavraždí. V noci se vydal se sekerou v ruce do jeho ložnice a zasekl mu ji do krku. James i jeho žena se probudili a podařilo se jim Uriaha spoutat a později ho dostat do vězení. Mělo se za to, že James takové zranění nepřežije a Pearles byl tedy obviněn z vraždy. Po několika týdnech se ale mužovo zranění zahojilo. Soud tak musel Uriaha zprostit obvinění a on se tak vyhnul popravě.²⁵⁹ Pokus o vraždu – i když takto hrozivý – nebyl v koloniálním právu považován za těžký zločin, proto nebyl odsouzenec popraven.²⁶⁰ V kontrastu s tímto zákonem stojí případ otroka Jacka, který se také pokusil zavraždit svého

²⁵⁴ „William Stratton, Negro Toney the Poison Doctor, and Negro Jenny“ MG, Numb. 531, 10. červenec 1755, s. 3.

²⁵⁵ ELLEFSON, Ashley E.: *Seven Hangmen of Colonial Maryland*. Annapolis 2009, s. 19.

²⁵⁶ MA, Volume 31, *Proceedings of Council of Maryland, 1753–1761*, s. 79–80.

²⁵⁷ MG, Numb. 544, 9. říjen 1755, s. 3.

²⁵⁸ MG, Numb. 531, 10. červenec 1755, s. 3.

²⁵⁹ MG, Numb. 551, 27. listopad 1755, s. 2; MG, Numb. 553, 11. prosinec 1755, s. 2.

²⁶⁰ PREYER, *Penal Measures*, s. 350.

pána a byl oběšen. Důvodem k takto přísnému trestu byla jeho rasa a sociální postavení, které mu v případě takového obvinění neumožňovaly jiné východisko než smrt na šibenici.

Spolu s otravami, bylo považováno za podobný zločin „malé zrady“, také žhářství, kterého se dopustila osoba afrického původu. Začátkem roku na jedné bostonské farmě vypukl požár. Nestačil se rozšířit po městě a byl v zárodku uhašen. Po bližším přezkoumání místa požáru se došlo k závěru, že požár musel někdo založit a podezření padlo na otroka, patřící rodině, která vlastnila řečenou farmu.²⁶¹ V 18. století se již ustálila zákonná praxe, že veškeré činy, které napadaly bezpečnost a autoritu otrokáře – a byly spáchané otrokem – jako již zmíněná otrava, žhářství či povstání byly trestány smrtí. V novinách se nezmiňují zdaleka všechny popravy afrických otroků. Celkového počtu se nejspíš nelze dopátrat ani v oficiálních záznamech, jak tvrdí James Campbell. A mnoho z nich bylo denně přísně trestáno, ať už oficiálně, nebo neoficiálně bičováním, vyhoštěním, ocejchováním nebo dalšími druhy mučení.²⁶²

6.3.2 Násilí páchané na otrocích a služebnících

Je třeba si uvědomit, že ačkoliv ve většině kolonií existoval zákon, který považoval zabití otroka za vraždu a dle toho měl být provinilec potrestán, v praxi byl zřídka užíván. Pouze několik málo lidí bylo v koloniálním období obviněno ze zabití otroka, a ještě menší procento bylo za tento zločin popraveno.²⁶³ Za kruté násilí a mrzačení otroků, byly – pokud ovšem vyšlo najevo – udíleny peněžité tresty.²⁶⁴ Praxe byla ovšem často odlišná od této teorie. Ve skutečnosti bylo tělesné násilí páchané na otrocích přijatelnou formou trestu. Někdy bylo tak tvrdé, že vedlo ke smrti daného otroka.²⁶⁵

Afričtí – ani američtí – otroci neměli před soudem žádné zastání, ani podporu. Nemohli se dovolat spravedlnosti a zákonně to v mnoha případech ani nebylo možné. U smluvních služebníků byla situace jiná – nebyli vlastněni svým pánem, jejich majitel pouze vlastnil dekret. V soudních záznamech se objevuje mnoho případů, kdy byl žalován koloniální pán, kvůli týrání a násilnostem páchaných na sluzích – například nelidské věznění, bití a psychické týrání.²⁶⁶

²⁶¹ BN-L, No. 2741, 16. leden 1755, s. 2.

²⁶² CAMPBELL, *Crime*, s. 40.

²⁶³ FEDE, Andrew T.: *Homicide Justified. The Legality of Killing Slaves in the United States and Atlantic World*. Athens 2017, s. 68; FRIEDMAN, *Crime, Slavery and Political Justice*. EPUB.

²⁶⁴ CAMPBELL, *Crime*, s. 21.

²⁶⁵ Tamtéž, s. 96.

²⁶⁶ LAWSON, *Servants*, s. 60–61.

Z výše zmíněných důvodů se vraždy, ani násilí páchané na otrocích v novinách z roku 1755 neobjevují. Povaha takového násilí vůči smluvním služebníkům byla jiná, proto se v koloniálních listech objevuje několik takových incidentů – všechny bohužel končí smrtí. Začátkem roku obletěla noviny v Massachusetts i Marylandu zpráva, že „sluha patřící Matthiasi Aublemu zemřel náhle ... jeho smrt byla způsobena krutostí jeho pána, když ho před několika dny potrestal za nějaký přečin.“²⁶⁷ Matthias stanul před soudem, a protože zemřel až roku 1783, dá se předpokládat, že mu byla udělena peněžitá pokuta, vězení, nebo jiný druh trestu.

Násilnosti nemusely končit zmrzačením, či zabitím konkrétního služebníka. V několika případech zasahovaly jejich rodiny, se kterými v domácnostech svých pánů žili. V New Yorku je například zdokumentovaný případ, kdy před soudem stanul člověk, který obvinil svého pána z toho, že jeho syna bil a nadával mu.²⁶⁸ V mnou sledovaném roce nacházíme na stránkách novin také zvlášť nehezský případ. Jistý John Hill z Kent Islandu dopravoval domů služebnici se šestiměsíčním dítětem. Cestou ženu několikrát zmrskal a jednou z ran zasáhl do hlavy i její dítě, které „zemřelo v jejím náručí.“²⁶⁹

Trestání sluhů za jejich chování se leckdy vymykalo běžnému bití, či jiným podobným metodám. Taková událost se odehrála opět v New Yorku – poblíž Albany. Služka zde uprchla za svým milencem, aby se za něho provdala. Její pán k němu choval zvláštní averzi, proto pro ni poslal dva indiánské stopaře. Ti ji po chvíli dostihli a přesvědčili, aby se s nimi vrátila zpět, s čímž žena souhlasila. Za moment se ke skupině přidal i pán, který služku, navzdory její ochotě k návratu, přivázal ke koni. Ten se ovšem splašil, shodil svého jezdce, a i s nebohou ženou utekl pryč. Jakmile zvíře našli, uviděli „visící z jeho ocasu ... její dvě ruce a část paží.“²⁷⁰ Majitel koně se poté ihned přihlásil úřadům.

Zabití smluvního služebníka, nebo člena jeho rodiny se zákonně nijak nelišila od zabití svobodného člověka. Ačkoliv stejně jako u otroků, i u sluhů bylo pánům povoleno je soukromě trestat – nejčastěji bičováním nebo mrskáním. Tyto praktiky bývaly mnohokrát tak kruté, že skončily smrtí sluhy – jak jsme si nastínili výše. Některé koloniální vlády musely dokonce přijmout zákony, které zakazovaly pohřbívat služebníky přímo na pozemku jejich pána. Ti se

²⁶⁷ „Servant Man belonging to one Matthias Auble, died suddenly ... his Death was occasioned by the Cruelty of his Master a few Days before in chastising him for some Misdemeanor“ MG, Numb. 511, 20. únor 1755, s. 4; BN-L, No. 2745, 13. únor 1755, s. 2.

²⁶⁸ LAWSON, *Servants*, s. 61

²⁶⁹ „kill'd it in her Arms.“ MG, Numb. 541, 18. září 1755, s. 2.

²⁷⁰ „hanging to his Tail ... two Hands, and Part of her Arms“ MG, Numb. 528, 19. červen 1755, s. 3; BG, Numb. 11, 16. červen 1755, s. 3.

tímto způsobem často vyhýbali spravedlnosti.²⁷¹ Důvodem pro psaní takto popisných zpráv byla jistá míra senzacechtivosti tiskařů, varování vyslané obyvatelstvu či jen pobavení čtenářstva. Každodenní případy násilí, které koloniální pánové páchali na svých otrocích a sluzích nebylo v 18. století nijak neobvyklé, ale do novin se dostaly pouze ty, které byly výjimečné a pro tiskaře atraktivní – jejich hlavním cílem bylo stále vydělat peníze.²⁷²

6.4 Sebevraždy

Krátce se zde zmíním také o dalším zajímavém fenoménu, který provázel život otroků a sluhů, o sebevraždách. Ta a zároveň pomsta svému majiteli se krutým způsobem spojuje v případě jistého otroka z Yorku v Massachusetts. V letní noci roku 1755 se dostal tento otrok – Toney – do domu svého pána a z postele vzal jeho dítě, které následně donesl na zahradu a hodil ho do studny, kde se utopilo. Tento Afričan se poté dobrovolně udal úřadům. Když se ho při výslechu ptali, proč takovýto hrozný čin spáchal, odpověděl, že „chtěl být jenom oběšen“.²⁷³ Dle novinových článků trvalo téměř rok, než byl Toney odsouzen a popraven. Na otázku, proč Toney vraždu spáchal, nám může dát odpověď jeho další výpověď. Jeho pán – Samuel Johnson – ho často krutě trestal a po jednom takovém výprasku chtěl Toney své utrpení ukončit.²⁷⁴ Chvilí přemýšlel nad tím, že si sám vezme život, ale to později zavrhl, protože byl učen, že „k sebevrahům je Bůh nemilosrdný“.²⁷⁵ Johnsona zabít nechtěl, protože dle jeho názoru nebyl pro tak náhlý konec ještě připravený. Jeho dcera „se zodpovídala z méně hříchů, a proto bude její zabití menším zlem,“ tudíž si Toney vybral právě ji.²⁷⁶ Předpokládal, že dítě se do nebe dostane snadno a nebude v posmrtném životě trpět. Dle těchto popisů je zřejmé, že Toney – ostatně jako většina otroků v 18. století – byl křesťan, minimálně smýšlením, a sebevraždu považoval za smrtelný hřích, ale vlastním způsobem si vykládal morální svých dalších rozhodnutí. Byl tento akt projevem otrocké neposlušnosti a odporu vůči autoritě, nebo chtěl Toney zemřít, aby ukončil své utrpení, způsobené týráním ze strany Samuela Johnsona? Jak udává Terri Snyder, na fenomén sebevražd otroků je třeba nazírat komplexně a zároveň dostatečně individuálně. Z hlediska kulturního se mohlo jednat o odkaz afrického dědictví, kdy bylo úmrtí lepší východisko z otroctví než ztráta cti, zároveň pro křesťanské otroky znamenala smrt také jakési

²⁷¹ FRIEDMAN, *Crime, Who Were the Criminals?* EPUB.

²⁷² BREIG, James: *Early American Newspapering*. In: <https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/spring03/journalism.cfm> [cit. 20. 3. 2024].

²⁷³ „he only wanted to be hang’d,“ BG, Numb. 19, 11. srpen 1755, s. 3.

²⁷⁴ HARDESTY, *Unfreedom*, s. 78–79.

²⁷⁵ „Self-Murderers have no Room to hope for Mercy,“ BE-P, No. 1087, 28. červen 1756, s. 3

²⁷⁶ „it had fewer Sins to answer for, and that it would be a less Evil to destroy such an one“ Tamtéž.

vysvobození a dosáhnutí spasení. Mimo to zde figurují také další faktory – únos z jejich domoviny, znásilňování, násilí, krutosti, hlad či odtržení matky od jejího dítěte.²⁷⁷ David Copeland udává jako jediný důvod tohoto činu ten, že Toney se chtěl svému pánovi pomstít skrze zabití jeho dcery.²⁷⁸ S tímto stanoviskem se nedá souhlasit. Toneyho výpověď ukazuje na to, že chtěl dojít spasení a osvobodit se od krutostí, které na něm byly páchané, pomsta byla až druhořadý faktor – i vzhledem k tomu, že svého trýznitele nezabil, když tu šanci měl. Zároveň svým činem ukázal i svoji neposlušnost a nejspíš i jistou formu psychické nevyrovnanosti. Je velmi těžké dobrat se v pramenech mnoha důkazů o sebevraždách v komunitě otroků, vzhledem k tomu, že když už jejich úmrtí bylo zaznamenáno, zřídka se v něm objevovalo, jakým způsobem otrok zemřel. Proto je každý podobný případ cenný, pro další zkoumání tohoto fenoménu, nejen v koloniální společnosti.

6.5 Shrnutí

Za rok 1755 se v Marylandu uskutečnilo celkem deset poprav, což je několikanásobně větší číslo v porovnání s massachusettskými dvěma hrdelními tresty. Při porovnání těchto čísel nám vychází, že v Chesapeacké zátocce měli závažnější problém se zločinností než jejich severní soused. Toto vyšší číslo je dáno jednak tím, že Maryland se stal destinací pro mnoho zločinců, kteří byli vyhoštěni z Velké Británie a také tím, že zde bylo přítomno násobně více otroků a smluvních služebníků – v Massachusetts otroctví naopak pomalu upadalo. Ti byli kvůli svému společenskému postavení hnáni před soud častěji než svobodní evropští osadníci. Ve snaze vymanit se ze svízelné životní situace a z područí svých pánů, potom častěji sahali i ke krajním řešením. Zároveň je třeba mít na paměti, že noviny nám nemohou poskytnout celkový reálný obraz o kriminalitě. Spíše nám poskytují náhled, ukazují náladu ve společnosti a vytváří obraz reality. Na jejich stránkách nebylo mnoho drobnějších zločinů zahrnuto. U poprav, které byly i společenskou událostí, nám ale poskytují celkem jasnou představu. Mimo jiné v novinách nebyly zmíněny dva případy odsouzců k smrti, kteří dostali milost.²⁷⁹

Před rokem 1790 bylo mezi popravenými otroky pouze 7,4 % žen. Dle vidění otrokářů nepředstavovaly ženy takovou hrozbou jako muži, což je o to víc zarážející, když vidíme, kolik žen bylo zapleteno do vážných obvinění a zločinů – jako bylo žhárství a travičství.²⁸⁰ Zákony

²⁷⁷ SNYDER, Terri L.: *Suicide, Slavery, and Memory in North America*. In: *The Journal of American History*, 97, 2010, č. 1, s. 39–44.

²⁷⁸ COPELAND, *Character*, s. 139.

²⁷⁹ MA, Volume 31, *Proceedings of Council of Maryland, 1753–1761*, s. 79–80; Tamtéž, s. 90.

²⁸⁰ CAMPBELL, *Crime*, s. 54.

jižních kolonií přehlížely, či dokonce tolerovaly vraždy černých otroků jejich pány. V jiných provinciích nebylo zabití otroka zákonem definováno, v praxi ovšem bylo pouze několik málo majitelů postaveno před soud za vraždu.²⁸¹ Soudy byli ovládány Evropany a koloniální zákony byly značně předpojaté vůči rase a pohlaví provinilce. I z důvodu jakési beznadějnosti, kterou otroci a také smluvní služebníci ve svém osudu viděli, bylo zřejmě tolik pokusů o vraždu koloniálních pánů. Kromě zajištění základních potřeb – v případě krádeží – byly všechny zmíněné vraždy a zločiny také pokusy o odpor a revoltu. Vzдор vůči majiteli smluvních služebníků, ovládání jejich životů a životů jejich rodin. U otroků to byl vzдор vůči jejich majitelům a možnost vykoupení se z otrockého statusu, ať už se jednalo o snahu uprchnout, pomstít se, nebo ochranu jiné osoby. V případě konspirací, které vedly k vraždě majitele, otroci často spoléhali na to, že jim poslední vůle jejich pána udělí svobodu.²⁸² A téměř výlučně, díky těmto projevům odporu – nepočítáme-li prodejní inzerci – byli otroci a smluvní služebníci v novinách a ve veřejném prostoru vidět. Otevřené rebelie byly velikými tématy koloniálních listů – žádné explicitní povstání se ale roku 1755 neodehrálo, vidíme pouze tato drobná spiknutí.

Zprávy o zločinech byly – dle všech zde popsanych případů – velice častým a důležitým tématem koloniálních novin. Jejich čtenáři měli přehled o nezákonné aktivitě v jejich regionu a články o vraždách v nich mohly vyvolat silné emoce – pocit sounáležitosti s oběťmi a rozhořčení nad nemorálností takových činů a jejich pachatelů. Dalším motivem bylo zastrašení od páchání podobných činů – jak můžeme vidět na popisech poprav.²⁸³ Zastrašení otroků a sluhů ale fungovalo spíše při vizuálním vjemu než na stránkách novin. I proto bylo tolik popravených následně vystaveno v řetězech, kde se mohli pomalu rozkládat i několik let a zabraňovat tak ostatním v páchání podobné kriminální aktivity.²⁸⁴ Tyto zprávy pravděpodobně vyvolávaly v kolonistech také strach a pocit toho, že je musí jejich páni neustále kontrolovat a hlídat, jinak se takové případy vražd a násilí budou opakovat.²⁸⁵ Když porovnáme počet zločinců, kteří jsou v novinách zmíněni a jejich sociální a kulturní původ, vidíme, že otroci a smluvní služebníci v novinách dominují – alespoň pro rok 1755. Ti samotní ale nebyli zamýšlenými čtenáři koloniálních listů. Co nám tedy toto porovnání může říct? Může to být

²⁸¹ Tamtéž, s. 20.

²⁸² GOTTLIEB, Gabriele: *Theater of Death: Capital Punishment in Early America, 1750–1800*. Pittsburgh 2005, s. 30 (disertační práce).

²⁸³ COPELAND, *Character*, s. 116–117

²⁸⁴ Což je ostatně i případ Marka, který visel v řetězech ještě při událostech války za nezávislost. Mrtvá těla odsouzcenců se tak často stávala důležitým bodem v krajině. Viz RODWIN, Nina: “*Mark Hung in Chains: Slavery & Paul Revere’s Midnight Ride*.” In: <https://www.paulreverehouse.org/mark-hung-in-chains-slavery-paul-reveres-midnight-ride/> [cit. 26. 3. 2024].

²⁸⁵ COPELAND, *Character*, s. 149.

dáno narůstajícím počtem otroků v Americe, který je v polovině 18. století patrný a z toho pramenící obavy obyvatel kolonií. S nastupující válkou byly také jiné, méně důležité zprávy odsunuty na druhou kolej, před zpravodajstvím, které se týkalo Francouzů, domorodých Američanů a politické situace v Evropě. Otroci a sluhové byli vnímáni jako reálná hrozba, která se mohla kdykoliv obrátit proti svým pánům. Zároveň ve svém postavení – především otroci – neměli, co ztratit, naopak získat, nejspíš i proto se zločinů dopouštěli častěji, jak můžeme v novinách pozorovat. Pro tiskaře bylo zajímavější a lukrativnější informovat o těchto sociálních skupinách než o obyvatelích evropského původu, kteří by kriminální činnost páchali. U čtenářů koloniálních listů vyvolávaly tyto zprávy nepochybně silnější emoce, tím pádem přinášely jejich vydavatelům větší příjem. Tímto nenápadným způsobem se také mohlo otroctví jako koncept snáze obhajovat – ze zpráv je patrné, že tato skupina obyvatel potřebuje silnou ruku svého pána, jinak by se mohla celá společnost propadnout do chaosu.

7 Další oblasti zastoupení otroků a smluvních služebníků v koloniálních novinách

7.1 Piráti

Přímo u pobřeží Chesapeake a Nové Anglie nebyly pirátské útoky běžným fenoménem. Jejich výskyt byl častější v Karibiku nebo u jižních amerických kolonií. Začátkem roku 1755 vidíme jednu takovou zprávu, která se objevila v *Boston Gazette* a pocházela z Jižní Karolíny – do Massachusetts se dostala s tříměsíčním zpožděním. Loď kapitána Jamese Barryho, který mířil z Jamajky do Virginie přepadla španělská loď pod velením jistého dona Fernanda. Ten plachetnici vyraboval a ukradl posádce šaty a mnoho dalšího zboží – mimo jiné „dva černochoy, čtyři sudy rumu, sud cukru“.²⁸⁶ Šalupa dona Fernanda ohrožovala mnoho lodí na jižním pobřeží Ameriky.²⁸⁷ Všechny případy, které se v Jižní Karolíně udály byly v Bostonu publikovány najednou. To nám může implikovat, že jejich tiskař – Samuel Kneeland – chtěl, aby o těchto událostech měli jeho čtenáři komplexní přehled, zpoždění tři měsíců v rámci výměny zpráv je totiž na tehdejší dobu neobvyklé. Zároveň je na zprávě patrné, že zmínění otroci jsou v ní bráni spíše jako součást nákladu lodi, jako zboží než jako lidské bytosti. Vnímání afrických otroků jako objektů a majetků můžeme sledovat napříč 18. stoletím téměř ve všech zprávách, které se jich týkají.

7.2 Pohřby

Již od počátku osídlování Nového světa byla smrt každodenní součástí života evropských objevitelů, později osadníků a Afričanů. Tvrdé podmínky, které kolonisté Severní Ameriky zažívali – zejména v 17. století – zapříčinily, že téměř polovina všech narozených dětí nedosáhla dospělosti.²⁸⁸ Nemoci, indiánské útoky, ale i hlad – to vše způsobovalo, ohrožení života prvních obyvatel kolonií.

Noviny byly místem, kde kolonisté zveřejňovali oznámení o úmrtí – především vážených – obyvatel daného města či provincie. Na jejich stránkách jich nalezneme značné množství. Byly v nich zmíněné nebožtíkovy ctnosti, to, čím přispěl a proč byl pro komunitu důležitý – významní činitelé jsou popisováni slovy jako „ctihodný“²⁸⁹. Tato úmrtní oznámení vídáme

²⁸⁶ „two Negro Men, four Hogsheads of Rum, one of Sugar“ BG, Numb. 108, 21. leden 1755, s. 2.

²⁸⁷ Vice viz ROWLAND, Lawrence S. – MOORE, Alexander – ROGERS, George C.: *The History of Beaufort County, South Carolina. Volume 1, 1514–1861*. Columbia 1996, s. 154.

²⁸⁸ *Death in Early America*. In: https://www.digitalhistory.uh.edu/topic_display.cfm?tcid=72 [cit. 30. 3. 2024].

²⁸⁹ „Right Worshipful“ BE-P, No. 1023, 7. duben 1755, s. 4.

častěji v bostonských novinách, což se dá opět připsat na vrub jejich větší křesťanské – puritánské – tradici. Vztah kolonistů k umírání a smrti nám mohou pomoci dokreslit rituály s ní spojené. Například pohřeb Nucase Wyngarda z New Yorku, který se odehrál začátkem roku 1755. Sešlo se u něj mnoho lidí a při následující hostině bylo vypito tolik vína, že „dalšího rána bylo jen málo lidí, kteří by si nestěžovali na bolest hlavy.“²⁹⁰ I na základě této zprávy můžeme vidět, že pohřební bankety byly běžnou součástí komunitního života. Pokud se podíváme na skupinu nesvobodných pracovníků, nenalezneme jediný záznam o konkrétním pohřbu – všichni jmenovitě zmínění jsou bohatí kolonisté z vyšších sociálních vrstev.

Smluvní služebníci a otroci se na novinových stránkách schovávají ve zprávách, které jsou svojí formou typické pouze pro Boston a jeho *Boston Gazette*. Pravděpodobně je to dáno silnou křesťanskou tradicí, která bylo pro Novou Anglii – specificky pro Massachusetts – typická. To nám dokládá i fakt, že na rozdíl od Marylandu jsou v Bostonu zveřejňovány i zprávy, které se týkají křesťanské morálky, kněží, jejich kázání, náboženských pojednání a již zmíněných křtů. Těmito zprávami jsou massachusettské týdenní soupisy zemřelých. Nenacházíme v nich žádná konkrétní jména, je to pouze suché konstatování faktu, které znělo například takto: „Pohřbeno v Bostonu od našeho minulého vydání, sedm bílých, jeden černý.“²⁹¹ Za těmito zprávami byl také zmíněn počet nově pokřtěných lidí, ale zde už bez udání jejich původu. Na základě těchto informací můžeme vidět, že rozdělení na základě rasy se v Americe promítalo i do pohřbů. Zároveň nám dokládá i to, že Afričané inkorporovali do svého systému víry křesťanství a byli rituálně pohřbíváni na veřejných hřbitovech – v minulé kapitole jsme se již zmínili o tom, že koloniální zákony často zakazovaly soukromé pohřbívání. Pro africkou populaci existovala speciální pohřebiště.²⁹² Kromě týdenních soupisů, existovaly také soupisy roční, které nám už poskytují detailnější statistiku. Ta je ale opět přítomna pouze u populace evropského původu. Například u pohřbů za rok 1754 v Charlestownu je u bílého obyvatelstvo rozděleno na muže a ženy a dále do 12 věkových kategorií. U Afričanů je uvedeno pouze slovo „černí“ a číslo – v Bostonu za rok 1754 to bylo 380 pohřbů a v Charlestownu 17.²⁹³ Toto shrnutí pod jednu jedinou položku indikuje nám – a indikovalo i tehdejší čtenářům – sociální nevýznamnost Afričanů v massachusettských komunitách. Tuto sociální vyloučenost a nedůležitost můžeme sledovat i na jiných zprávách. Například v Marylandu byl zveřejněn článek původně z *London*

²⁹⁰ „there were but few who did not complain the next Morning of an Head-Ach,“ BG, Numb. 108, 21. leden 1755, s. 3

²⁹¹ „Burials in the Town of BOSTON, since our last, Seven Whites, One Black.“ BG, Numb. 34, 24. listopad 1755, s. 2.

²⁹² BERLIN, *Thousands*, s. 62.

²⁹³ „Blacks“ BG, Numb. 106, 7. leden 1755, s. 2.

Magazine, který porovnával obyvatelstvo v britské a francouzské Americe. Do celkového počtu populace se nezahrnovala „britská armáda a černoši“. ²⁹⁴

Zároveň se spolu s úmrtními oznámeními často vyskytuje i ohlášení o dědickém řízení, nebo rozprodeji pozůstalosti. Na rozdíl od smluvních služebníku se otroci často vyskytovali v posledních vůlích, jako například u již zmíněného Vachela Dentona. ²⁹⁵ Vlastnictví otroků nebylo pouze doménou farmářů, nebo řemeslníků, jak nám dokládá oznámení o dědickém řízení a rozprodeje pozůstalosti Johna Sparhawk, Ten byl reverendem ze Salemu a ve vlastnictví měl „černou ženu,“ která byla po jeho smrti k prodeji. ²⁹⁶ Stejně jako jiní obyvatelé kolonií, i massachusettsští kněží zažívali jistou dichotomii ve vztahu k otrockému systému. Křesťanství a křtění Afričanů v Americe jim mělo zajistit věčné spasení a doufání v posmrtný život. Zároveň také představovalo nástroj, kterým mohli kolonisté otroky ovládat – vírou v Boha a v to, že jsou ke službě a práci předurčení. O ucelení těchto myšlenek se zasloužil především Cotton Mather ve svých dílech *Rules for the Society of Negroes* a *The Negro Christianized*. Zde zároveň uvedl, že křest otroka neznamená zbavení se okovů – stal se svobodným pro Boha, nikoliv v pozemském životě. Na přelomu 17. a 18. století byla Bible místem pro ospravedlnění otrokářského systému, proto není zvláštní a proti křesťanské morálce, že by kněz vlastnil otroky. Až postupem času se začali objevovat lidé jako byl Samuel Sewall, kteří naopak Bibli používali jako nástroj proti zotročování. ²⁹⁷

7.3 Protikatolické texty

V rámci počátku války s Francií se v Bostonu i Annapolis vedly filipiky na katolíky a katolické misionáře – jezuity. Největší obavu měli kolonisté z toho, že kmeny domorodých Američanů přetáhnou Francouzi prostřednictvím víry na svoji stranu. Guvernér Severní Karolíny Arthur Dobbs ve svém prohlášení zmiňoval, že „d'ábelští misionáři“ podněcují Indiány ke „skalpování, masakrování a ničení našich osadníků“. ²⁹⁸ Domorodí Američané v těchto i jiných zprávách vystupují téměř výlučně jako objekty, které využívá pro svoji politickou moc jedna, či druhá strana. Ve stejném duchu by se dalo hovořit také o otrocích a katolických kněžích. Příspěvky v novinách nám říkají, že „jezuiti konvertují a kazí a odcizují od nás naše otroky, nechávají je

²⁹⁴ „military Forces in the Pay of the Government, and Negroes.“ MG, Numb. 539, 4. září 1755, s. 1.

²⁹⁵ MG, Numb., 29. srpen 1755, s. 4.

²⁹⁶ „Negro Woman.“ BE-P, No. 1042, 18. srpen 1755, s. 2.

²⁹⁷ CAMERON, Christopher: *The Puritan Origins of Black Abolitionism in Massachusetts*. In: *Historical Journal of Massachusetts*, 39, 2011, s. 82–85.

²⁹⁸ „hellish Missionaries,“ „scalp, massacre and destroy our Settlers“ MG, Numb. 523, 15. květen 1755, s. 1.

připravené se ozbrojit v pravý čas, aby nás zničili“²⁹⁹ V tomto prohlášení vidíme opět stejnou šablonu jako u soudních procesů s traviči, které jsme si rozebírali v předešlé kapitole. V otrocích kolonisté spatřovali skrytou hrozbu, která – pokud si nedají pozor – může ohrozit bílé obyvatelstvo. Popisují zde zhoubný vliv katolické církve na otroky – v souvislosti s francouzsko-indiánskou válkou. Podobná zpráva se nám v bostonském tisku nevyskytuje. Obyvatelé oblasti Chesapeake měli svoji společnost založenou na otrocké práci daleko více než tomu bylo v Massachusetts. V rámci válečné propagandy a burcování lidu do zbraně – což hlavně v počátku války část rezonovalo tiskem, například u slavné Franklinovy karikatury „sjednotit se, nebo zemřít“³⁰⁰ Američtí politici a guvernéri potřebovali podporu obyvatel, v počátcích na tom byly kolonie vojensky špatně a miska vah byla nakloněna ve prospěch francouzské strany. Lidé Marylandu tak daleko více slyšeli na to, že jim chtějí katoličtí Francouzi vzít jejich otroky a díky tomu ochotněji přispívali válečnému snažení – vojensky i peněžně. Stejná situace existovala i ve vztahu katolíků – Francouzů – a domorodých kmenů. Obdobná zpráva o možnosti rebelie otroků se vyskytuje i na titulní straně čísla *Maryland Gazette* z 30. října.³⁰¹ Úspěšnost těchto propagandistických oznámení nám dokládají velké sumy peněz, které byly v koloniích vybrány na jejich obranu před francouzskými a indiánskými nájezdy.

7.4 Nehody

Zprávy, ve kterých jsou otroci a smluvní služebníci zobrazeni jako oběti – častokrát jsou v nich i politováni – jsou popisy nešťastných událostí a nehod. Většinou se týkají bílých obyvatel a v novinách nalezneme malé procento z nich, které se týkají nesvobodných pracovníků. Přesto nám mohou o těchto skupinách – a o tom, jak byly kolonisty vnímány – mnohé vypovědět. Za jednu z největších katastrof nejen roku 1755 se dá považovat listopadové zemětřesení v Bostonu. Při něm bylo poničeno přes sto domů a jeho dozvuky pocítili i obyvatelé Nového Skotska nebo Karolín. O této události psaly téměř všechny koloniální listy té doby.

V září roku 1755 „černoch, patřící jistému Badcockovi z Miltonu, jel s vozem, který byl naložený dřívím, nehodou z vozu spadnul a přes krk mu přejelo kolo, zemřel o pár dní

²⁹⁹ „Jesuits to proselyte, and consequently to corrupt and alienate, the Affections of our Slaves from us, and to hold them in Readiness to ar mat a proper Time for ou Destruction,“ MG, Numb. 531, 10. červenec 1755, s. 2.

³⁰⁰ „Join, or Die“ PG, Numb. 1324, 9. květen 1754, s. 2.

³⁰¹ MG, Numb 531, 30. říjen 1755, s. 1.

později.³⁰² Na tomto případě můžeme vidět, že otroci – především v Bostonu – nepracovali pouze na polích, jak může být stereotypně vnímáno. Jméno otroka zmíněno vůbec není, místo něj je jako hlavní složka zprávy vnímán jeho majitel. Zatímco u mnoha podobných zpráv, které se týkají obyvatel původem z Evropy, u Afričanů se jména neuvádí nikdy. Jedinou výjimku představují zprávy o uprchlících, či zločincích. Hlavní byl majitel, který za něj a jeho činy nesl jistým způsobem zodpovědnost – jako za malé dítě. Ostatně i domácnost, ve které otroci žili stavěla na patriarchálních principech a pán domu pro ně byl „tatíček“.³⁰³ Afričané zároveň nemuseli pracovat jenom na souši, jak se můžeme dočíst v *Boston News-Letteru* z léta roku 1755. V zátocě u města Saint John's na ostrově Antigua kotvila loď. V její kuchyni pracoval jistý „černoch, který měl rozdělat oheň.“³⁰⁴ Na pomoc s tímto úkolem si s sebou vzal lahev se střelným prachem a trochu ho nasypal na dřevo. Jakmile oheň zažehnul, nešťastnou náhodou se z kamen dostal uhlík, který dopadl přímo na zbytek střelného prachu a ten vybuchl jako „ruční granát“.³⁰⁵ Dotyčný svým zraněním po chvíli podlehnul. Vidíme, že pole jejich působnosti se neomezovalo pouze na pevninu, ale byli zaměstnáváni i na palubách lodí jako kuchaři či námořníci. Čtenářům mohla být tato zpráva představena jako pouhá kuriozita z Karibiku, nebo v nich měla vyvolat pocit z nešikovnosti a nezodpovědnosti některých Afričanů a aby se na jejich činnost dávali o to více pozor. Poslední hypotézu nám může dokládat i zpráva z *Maryland Gazette*, ve které se při přeplouvání řeky v kánoi „dva černoši a jedna těhotná černoška utopili.“³⁰⁶

V žádné z předchozích zpráv nejsou smrti těchto otroků vykresleny jako „lidské“. Místo jakéhokoli politování, které bychom našli u popisů úmrtích bílých obyvatel, zde vidíme pouze prosté konstatování faktu. Na otroky je v nich nazíráno jako na majetek. Jeho ztráta je pro majitele totéž, jako kdyby přišel o lodní zásilku než o lidskou bytost.³⁰⁷ Za rok 1755 se objevila pouze jediná zmínka, která otroky, a s nimi i sluhy, viděla v jiném světle než ve strachu či apatii. Byl jí dopis jednoho rozhořčeného obyvatele Bostonu – podepsal se jako W. K. – který byl v létě zveřejněn v *Boston Gazette*. W. K. se účastnil promoce studentů na Harvardově univerzitě a po jejím skončení se vydal spolu s ostatními přívozem do města. K jeho zděšení byla loď přeplněná a lidé se v ní chovali hrozně. Na lodi byli „dva sluhové vyhozeni a téměř

³⁰² „Negro Man belonging to one Badcock of Milton, was driving a Cart loaded with Wood, by some Accident he fell down and the Wheel went over his Neck; so that he died a few Days later.“ BG, Numb. 23, 8. září 1755, s. 3

³⁰³ BERLIN, *Thousands*, s. 99.

³⁰⁴ „Negro Man having Occasion to kindle a Fire in the Caboose.“ BN-L, No. 2761, 5. červen 1755, s. 3

³⁰⁵ „Hand-Grenado“ Tamtéž.

³⁰⁶ „two Negro Men, and one Negro Woman big with Child, were drowned.“ MG, Numb. 518, 10. duben 1755, s. 3.

³⁰⁷ COPELAND, *Character*, s. 136.

20 našich ubohých otroků (mužů a žen) bylo toho večera zacházeno strašlivě – ty nepřekvapivější nadávky a klení mi neustále znělo v uších.“³⁰⁸ V přístavu se potom děly další nepokoje. W. K. proto žádal, aby byl v těchto částech města zjedнан pořádek. Tento článek má zabarvenější vidění otroků. Je tomu především proto, že se nejednalo o zprávu v pravém slova smyslu, ale spíše esej formou dopisu. Vidíme na něm, že jeho pisatel měl k této vrstvě obyvatelstva vřelejší vztah a viděl v nich lidské bytosti. I když z fráze „naši ubozí otroci“ můžeme vyčíst, že je nejspíš stále považoval za podřízené bílému svobodnému obyvatelstvu. I na základě této zprávy vidíme, že společnost Nové Anglie začala být v otázce otroctví rozpolcenější.

7.5 Indiánské nájezdy

Téměř každé číslo všech novin, které byly v koloniích za rok 1755 vydávány, obsahovalo týdně zprávy o přepadech a nájezdech indiánských kmenů na jejich území. Válka se na americkém kontinentu začínala plně projevovat a Francouzi – ostatně i Britové – využívali služeb spojeneckých domorodých Američanů k tomu, aby oslabili svého nepřítele. V těchto zprávách se dočteme o masakrování, skalpování, unášení a vypalování osad v pohraničních oblastech jednotlivých provincií. Z jejich frekvence je patrné, že tyto nájezdy představovaly pro obyvatele kolonií opravdovou hrozbu, které se báli. Jak nám dokazují i četné proklamace guvernérů, které vypisují odměny za zajaté Indiány a za jejich skalpy – ať už se jednalo o dospělé či děti.³⁰⁹ Zprávy o přepadech obvykle uvádí, kde se událost stala, jak probíhala a kolik zemřelo britských osadníků či domorodců. Rasy obětí uvádějí jen zřídka a jména konkrétních jedinců pouze v případě, že se jednalo o postavením důležitého člověka, nebo byl jeho příběh projevem zvláštní statečnosti – v případě Afričanů se ovšem nezmiňuje nikdy.

Tato situace je patrná nejen vůči otrokům, ale také ve vztahu svobodných obyvatel ke smluvním služebníkům. Poslední vydání Maryland Gazette z roku 1755 informuje své čtenáře o dalším indiánském přepadu, tentokrát poblíž Philadelphie. Jistý John Rhoads „se vracel na voze spolu se sluhou na svoji starou plantáž,“ po cestě narazili na místní hlídku, Rhoads se s ní dal řeči a sluhu s vozem poslal napřed. Po chvíli uslyšel několik výstřelů a spolu se strážnými se vydal

³⁰⁸ „two Gentlemen’s Servants were thrown over, and not less than 20 of our poor Slaves (Male and Female) were thus injuriously served thaht Evening – The most astonishing Cursing and Swearong was continually founding in my Ears.“ BG, Numb. 15, 14. červenec 1755, s. 2.

³⁰⁹ Proklamace Williama Shirleyho viz BG, Numb. 11, 16. červen 1755, s. 1; proklamace Roberta Dinwiddieho viz MG, Numb. 509, 6. únor 1755, s. 3.

za zvukem. Nalezli jeho sluhu, který byl zastřelen, ale „nestihli ho skalpovat“³¹⁰ V této zprávě je opět uváděno pouze jméno služebnickova pána, nikoliv jeho vlastní. Bezejmenný zastřelený muž, zde vystupuje jako pasivní figura a protagonistou celého sdělení se stává John Rhoads. Kolik přesně zemřelo Afričanů, či sluhů při indiánských přepadech, které se týdně vyskytují na novinových stránkách se z nich nemáme šanci dozvědět. Zůstávají tak mnohokrát skryti mezi celkovými počty lidí, kteří byli domorodci zabiti. Existují ovšem i výjimky, kdy byla rasa explicitně zmíněna.

Poblíž města Kinderhook v kolonii New York „čtyři muži, dva chlapci a černocho sklízeli kukuřici,“ byli přepadeni skupinou „šesti Indiánů a Francouze, kteří postřelili jednoho z mužů, chlapce a černocho.“³¹¹ Jeden ze zbývajících mužů, John Gardeneer, se potom vrhl na nepřátelskou skupinu a několik domorodců zabil. Následně byl Francouzem omráčen a skalpován. Po chvíli přišel k sobě a s námahou se mu povedlo dostat do blízké pevnosti, kde o útoku informoval. Je možné, že tato zpráva byla zabarvenou britskou válečnou propagandou, protože v návaznosti na ní se v novinách píše: „Částka 12 liber byla vybrána několika gentlemany ve městě a poslána Johnu Gardeneerovi za jeho statečný čin ... gentlemani, kteří by dobrovolně vlili bojového ducha do našich armád, budou následovat jeho příkladu.“³¹² Je tudíž možné, že příběh Johna Gardeneera byl na stránkách novin zveřejněn jako propaganda a motivace pro muže, kteří by chtěli vstoupit do armády, nebo poslat peněžitý příspěvek na podporu jejího fungování. Tím, že tato zpráva byla pro tiskaře zajímavá, se tak objevila v průběhu několika týdnů ve stejné podobě ve všech koloniálních listech, čímž se zvyšoval její potencionální propagandistický dosah.

Tiskaři samotní publikovali tyto a podobné zprávy hlavně z důvodu senzacechtivosti. Ta byla nástrojem toho, jak mohly noviny čtenáře šokovat, informovat a vzdělávat – s tím jdou samozřejmě ruku v ruce i jejich prodeje a výdělečnost. Téměř všechny publikované články by se mohly označit za „senzace“, ale těmi největšími byly rozhodně ty, které pojednávaly o kriminalitě. Za rok 1755 jich v marylandských a bostonských novinách bylo popsáno mnoho, jak nám tato kapitola dokládá. Objevuje se v nich sice dost případů, které nepochází přímo

³¹⁰ „was returning, with a Servant Man, and a Cart and Horses, to his old Plantation,“ „they had not Time to scalp him.“ MG, Numb. 555, 26. prosinec 1755, s. 2.

³¹¹ „4 Men, 2 Boys, and a Negro, were howing Corn ... they were surprized and fired upon by six Indians and a French man, which wounded one of the Men, a Boy, and the Negro Fellow,“ BG, Numb. 16, 21. červenec 1755, s. 1–2.

³¹² „Sum of £. 12 was immediatly raised by a few Gentlemen in this City, and sent to John Gardeneer, for his gallant Behaviour ... Gentlemen who would willingly infuse a martial Spirit in the Armies now going against our Enemies, will follow an Example so truly worthy of their Imitation.“ Tamtéž, s. 2.

z těchto kolonií, ale přesto je jich nezanedbatelné množství lokálního původu. V tomto roce zároveň začíná docházet k tomu, že nastupující válkou začínají být dominantní indiánské přepady a nájezdy. V průběhu dalších několika let se jejich výskyt ještě zintenzivní.³¹³

³¹³ COPELAND, *Character*, s. 87–89.

8 Závěr

Rok 1755 představoval v koloniální Americe počátek velice turbulentního období, kterým byla francouzsko-indiánská válka. Zároveň předznamenal nejmasivnější vlnu odvezení Afričanů do kolonií Severní Ameriky, kde byly nuceni pracovat jako otroci pro své majitele. Naopak přísun nových smluvních služebníků, kteří pocházeli z Evropy začal pomalu upadat. Zároveň díky probíhající válce a zmatku se potom mohly tyto dvě skupiny snáze pokusit o útěk a získat tím svobodu.

Nesvobodní pracovníci se na stránkách koloniálních listů objevovali většinou ve zpravodajství a v různých typech inzerce. Články, ve kterých se vyskytovali byly většinou negativního a tragického charakteru. Jednalo se především o zprávy, které se týkaly jejich kriminální činnosti jako byly vraždy či loupeže. Násilné zločiny byly potom ve většině případů spojené s Afričany, což v očích kolonistů mohlo podněcovat určitou nenávist či ostražitost vůči svým otrokům. Smluvní služebníci neměli v mnoha případech potřebu vraždy páchat – až na výjimky – protože věděli, že jejich pracovní závazek je pouze dočasný a jednou skončí. Otroci oproti tomu věděli, že se ze svého postavení nemají šanci vyvázat – proto sahali často po krajních řešeních a doufali, že jim smrt jejich majitele zajistí svobodu. Velký počet zpráv o kriminalitě Afričanů zároveň koresponduje s dobovým narativem a strachu z toho, že se otroci proti svým pánům vzbouří. I proto bylo pro tiskaře velice lukrativní o těchto událostech psát. U čtenářů vyvolávaly tyto zprávy silné emoce a pocit zášti vůči nesvobodným, a tím pádem přinášely vydavatelům větší zisk – z těchto článků čiší jistá bulvárnost, protože jsou velice popisné. Otroci a smluvní sluhové zároveň potřebují silnou ruku svého majitele, jinak společnost uvrhnou do chaosu – těmito zprávami se dal koncept otroctví v očích čtenářů lépe obhajovat. Varování obsažená v textech byla směřována především k majitelům. Otroci a smluvní služebníci byli varováni zejména nepřímo – například prostřednictvím vystavení popravených v řetězech a sledování veřejných trestů a poprav.

Tyto zprávy od sebe jednotliví tiskaři potom přejímali, a proto se můžeme o téměř všech významných zločinech dočíst jak v novinách z Bostonu, tak z Annapolis. Když se podíváme na původ těchto kriminálních zpráv, vidíme jasně, že v Marylandu měli kolonisté s kriminalitou větší problém – tento fakt je dán nejspíše tím, že do Marylandu mířil velký počet sluhů, kteří si tímto způsobem odpykávali trest za zločiny spáchané ve Velké Británii. Zároveň se v něm pohyboval i větší počet otroků a statisticky bude tak více zločinců afrického původu. Díky těmto zprávám byli potom otroci i sluhové ve veřejném prostoru vidět a čtenáři novin je potom

viděli v převážně negativním světle a zároveň pro ně fungovaly jako forma varování před tím, co mohou nesvobodní spáchat, pokud se nad nimi nebude držet dohled. Taktéž nám ale ukazují rozdíly mezi otroky a sluhy – například ve zprávě o koloniálním pánovi, který svoji služebnou zabil a byl za tento čin souzen, což by se v případě zavraždění afrického otroka nestalo.

Stejně tak vyznívají další typy zpráv, kterým jsou nešťastné události a nehody. Mohou fungovat pro zábavu, informovanost a zároveň dávají koloniálním pánům vědět, aby si dávali pozor na své sluhy a otroky, a nedočkali se tak stejného osudu. Je jimi prostoupeno i očividné sociální rozdělení obyvatel afrického a evropského původu. Na informování o úmrtích, kde je populace rozdělena podle barvy pleti na bílou a černou a jsou pohřbíváni na zvláštních hřbitovech. V souvislosti se začínající válkou se ve větší míře začínají objevovat i zprávy o indiánských a francouzských nájezdech na britské osady. V nich mezi oběťmi figurují také otroci a sluhové. Senzacectivost tiskařů je především ve zprávách o kriminalitě a tragických událostech zřejmá. U otroků – a v určité míře i u smluvních služebníků – je potom jasně patrné jejich prezentování jako objektů. Tato skutečnost se ve větší míře projevuje u inzerátů.

Zvláště patrné je jejich vnímání jako pouhého majetku u inzerátů, ve kterých se snažili koloniální pánové své otroky prodat. Z pochopitelných důvodů vyzdvihují především jejich kladné vlastnosti – až na výjimky v podobě upřímného vyjádření anonymního prodejce o jeho nepracující otrokyni. Stejnou šablonu následují i inzeráty, které se snaží prodat smluvní služebníky, což nám dává tušit, že jejich postavení byly v mnoha ohledech podobné a v důsledku se v každodenním životě museli potýkat s násilím, tresty a nesvobodu stejně jako afričtí otroci. V inzerčním prostoru se tak majetkem stávaly obě tyto skupiny nesvobodných obyvatel.

Když porovnáme Boston a Annapolis docházíme k překvapivému zjištění, že v rámci Massachusetts se jednotliví otroci nacházeli v prodejní inzerci v několikanásobně větším počtu, než tomu bylo v Marylandu, i přesto, že jejich celkový počet v kolonii byl nižší. To mohlo být způsobeno tím, že otrokářství v Massachusetts začínalo již postupně upadat a otroci byli pro práci v podmínkách Nové Anglie neefektivní – ekonomika severních kolonií nebyla s otroctvím silně spjata a jejich pozici mohli zastávat i jiní pracovníci. V *Maryland Gazette* se takovéto prodeje téměř nevyskytují a namísto nich v těchto novinách vidíme několik hromadných prodejů otroků a aukcí. V této kolonii bylo již otroctví relativně silně provázáno s tamním zemědělstvím a ekonomikou, proto nebyl většinou důvod se jich zbavovat.

Sami prodejci se potom v Massachusetts výrazně anonymizují a jejich jména pod inzeráty téměř nenacházíme – toto může souviset s již zmíněným úpadkem otroctví. Hlavním důvodem tohoto fenoménu je ale to, že tiskaři mohli figurovat jako prostředníci při uzavření takového obchodu, ze kterého jim proudil zisk – stali se tak jedním z článků transatlantického obchodu s otroky.

V případě inzerce, která se týkala uprchlíků, vidíme, že se o útěk pokoušeli jak otroci, tak smluvní služebníci. U těchto jedinců je na rozdíl od prodejních inzerátů ukázána v několika případech i jejich negativní stránka. Díky těmto popisům se můžeme dozvědět mnohé o projevech africké kultury a zdali byla přítomna i v amerických koloniích. Například díky popisům rituálních jizev nebo podoby jmen, které Afričané nosili. Uprchlíci svým pánům často odcizili nějakou část jejich majetku – nejčastěji oblečení. Kolonisté tak mohli inzerci vnímat i jako soupis jejich majetku, který jim byl odcizen – včetně sluhy či otroka – a na základě něj ho potom získat zpět. Oděvu potom uprchlíci využívali i ke změně své identity a díky němu se tak mohli stát svobodnými. Zároveň mohli být pro své okolí podezřelejší.

Ačkoliv zpočátku nehrála rasa zásadní roli při rozdělování obyvatelstva, jak můžeme vidět na příkladu Chesapeake v počátcích osídlování, kdy otrok, jeho majitel i smluvní služebník pracovali bok po boku. Později se obyvatelstvo jasně rozdělilo na základě jejich rasového původu, což podpořili i koloniální zákony. Tuto skutečnost můžeme spatřovat i v koloniálním tisku. Slova jako černocho a otrok se stávají synonymy a jsou v textech vzájemně nahraditelná. Otroctví tak bylo pro kolonisty něco, co otrokům přísluší. Barva kůže se stává také jednou z hlavních charakteristik při popisech hledaných uprchlíků. Jejich rasa zároveň určovala i to, že budou za podobné zločiny trestáni mnohem přísněji než obyvatelstvo evropského původu.

Nesvobodní pracovníci byli v koloniálních periodikách zobrazováni jako majetky, objekty obchodu, kriminálníci, oběti nešťastných událostí a násilí a jako uprchlíci. Jako druhořadé objekty, ale zároveň jako hrozba, se kterou je třeba počítat a kolonisté by ji neměli podceňovat. Dávají nám nahlédnout na životní osudy těchto skupin od jejich příjezdu do kolonií, po jejich skutky až po jejich potencionální útěk, či smrt. Zároveň můžeme sledovat i jistou podobnost ve zprávách o otrocích a sluzích. Ačkoliv jejich status stejný nebyl, museli v mnohém snášet stejná životní úskalí. Existence nesvobodných pracovních sil do velké míry způsobila pozdější rasové problémy v americké společnosti, kolonizaci Afriky a její současné problémy.

9 Summary

This master's thesis deals with marginal groups in colonial America. Especially with unfree labourers – slaves and indentured servants – and how they were depicted in colonial newspapers at beginning of the French and Indian war in the year 1755. This study is based on newspaper from two different regions of British North America, on Chesapeake Bay and New England. Those newspapers are *The Maryland Gazette* and three papers from Massachusetts – *The Boston Evening-Post*, *The Boston News-Letter* and *Boston Gazette*. Chesapeake Bay colonies were based on slave work at mostly tobacco plantations more than New England, where slaves worked mostly as housekeepers and as artisans. Newspapers depicted slaves as objects and chattels in advertisements where they were sold and depicted as fugitives – same things happened also in case of indentured servants. Those unfree labourers were also depicted as criminals – in case of robberies and murders. Especially from murders and slave conspiracies colonists panicked through 18th century. and victims of unfortune events. Through newspapers colonist didn't have positive thoughts about unfree labourers.

10 Zdroje

10.1 Prameny

SEWALL, Samuel: *The Selling of Joseph. The Memorial*. Boston 1700. In: Massachusetts Historical Society Collections Online. Dostupné online: https://www.masshist.org/database/viewer.php?item_id=53&mode=large&img_step=1&.

The Boston Evening-Post, No. 1010–1061, 6. leden–29. prosinec 1755 In: Genealogy Bank

The Boston Evening-Post, No. 1087, 28. červen 1756. In: Genealogy Bank.

The Boston Gazette, or Country Journal, Numb. 1–39, 7. duben–29. prosinec 1755. In: Genealogy Bank.

The Boston Gazette, or Weekly Advertiser, Numb. 106–118, 7. leden–1. duben 1755. In: Genealogy Bank.

The Boston Weekly News-Letter, No. 7, 5. červen 1704. In: Genealogy Bank

The Boston Weekly News-Letter, Numb. 2739–2791, 2. leden 1755–1. leden 1756. In: Genealogy Bank.

The Maryland Gazette, Numb. 504–555 2. leden–26. prosinec 1755. In: Genealogy Bank.

The Pennsylvania Gazette, Numb. 1324, 9. květen 1754. In: Genealogy Bank.

10.2 Editované prameny

Archives of Maryland (Bibliographical series). *Vachel Denton (c. 1696–1752)*. Dostupné online:

<https://msa.maryland.gov/megafile/msa/speccol/sc3500/sc3520/000300/000341/html/341bio.html>.

Archives of Maryland, Volume 31, *Proceedings of Council of Maryland, 1753–1761*. Dostupné online:

<https://msa.maryland.gov/megafile/msa/speccol/sc2900/sc2908/000001/000031/html/index.html>.

Archives of Maryland, Volume 426, *A Biographical Dictionary of the Maryland Legislature 1635-1789* by Edward C. Papenfuse, et. al. Dostupné online:

<https://msa.maryland.gov/megafile/msa/speccol/sc2900/sc2908/000001/000426/html/index.html>.

Archives of Maryland, Volume 723, *Provincial Court Land Records, 1759–1762*. Dostupné online:

<https://msa.maryland.gov/megafile/msa/speccol/sc2900/sc2908/000001/000723/html/index.html>.

HENNING William Waller ed.: *The Statutes at Large; Being a Collection of All the Laws of Virginia from the First Session of the Legislature, in the Year 1619. Volume 3*. Philadelphia 1823. Dostupné online: <https://encyclopediavirginia.org/primary-documents/an-act-concerning-servants-and-slaves-1705/>.

KINGSBURY, Susan Myra, ed.: *The Thomas Jefferson Papers Series 8. Virginia Records Manuscripts. 1606–1737. Records of the Virginia Company, 1606–1626, Volume 3*. Washington D. C. 1933. Dostupné online: <https://encyclopediavirginia.org/primary-documents/twenty-and-odd-negroes-an-excerpt-from-a-letter-from-john-rolfe-to-sir-edwin-sandys-1619-1620/>.

SHEPHERD, Steve, ed.: *Selected Writings of Sir Edward Coke, Volume 1*. Indianapolis 2003. Dostupné online: https://oll.libertyfund.org/titles/shepherd-selected-writings-of-sir-edward-coke-vol-i#lf0462-01_head_084.

10.3 Literatura

ANDERSON, Fred: *Crucible of War. The Seven Years' War and the Fate of Empire in British North America, 1754 to 1766*. New York 2000.

BERLIN, Ira: *Many Thousands Gone. The First Two Centuries of Slavery in North America*. Cambridge 2000.

BLOCK, Sharon: *Colonial Complexion. Race and Bodies in Eighteenth-Century of America*. Philadelphia 2018.

BLY, Antonio T.: 'Indubitable signs': reading silence as text in New England runaway slave advertisements. In: *A Journal of Slave and Post-Slave Studies*, 42, 2021, č. 2, s. 240–268.

BOLLETINO, Maria Alessandra: *Slavery, War and Britian's Atlantic Empire: Black Soldiers, Sailors, and Rebels in the Seven Year's War*. Austin 2009 (disertační práce).

BURNS, Eric: *Infamous Scribblers. The Founding Fathers and the Rowdy Begining*. New York 2007.

CAMERON, Christopher: *The Puritan Origins of Black Abolitionism in Massachusetts*. In: *Historical Journal of Massachusetts*, 39, 2011, s. 79–107.

CAMPBELL, James: *Crime and Punishment in African American History*. London 2013.

CLARK, Charles E.: *Boston and the Nurtuting of Newspapers: Dimensions of the Cradle, 1690–1741*. In: *The New England Quarterly*, 64, 1991, č. 2, s. 243–271.

CLARK, Charles E.: *The Public Prints. The Newspaper in Anglo-American Culture, 1665–1740*. Oxford 1994.

COPELAND, David A.: *Colonial American Newspapers. Character and Content*. Newark 1997.

COPELAND, David A.: *Debating the Issues in Colonial Newspapers. Primary Documents on Events of the Period*. Westport 2000.

DESROCHERS, Robert E.: *Slave-For-Sale Advertisements and Slavery in Massachusetts, 1704–1781*. In: *William and Mary Quarterly*, 59, 2002, č. 3, s. 623–664.

DÜLMEN, Richard: *Kultura a každodenní život v raném novověku (16.–18. století). I. Dům a jeho lidé*. Praha 1999.

DÜLMEN, Richard: *Kultura a každodenní život v raném novověku II. Vesnice a město*. Praha 2006.

ELLEFSON, Ashley E.: *Seven Hangmen of Colonial Maryland*. Annapolis 2009.

FEDE, Andrew T.: *Homicide Justified. The Legality of Killing Slaves in the United States and Atlantic World*. Athens 2017.

FERGUSON, Niall: *Britské impérium. Cesta k modernímu světu*. Praha 2016.

FRIEDMAN, Lawrence M.: *Crime and Punishment in American History*. New York 1994. EPUB.

GOTTLIEB, Gabriele: *Theater of Death: Capital Punishment in Early America, 1750–1800*. Pittsburgh 2005 (disertační práce).

- GREENBERG, Douglas: *Crime, Law Enforcement, and Social Control in Colonial America*. In: *The American Journal of Legal History*, 26, 1982, č. 3, s. 293–325.
- GUASCO, Michael: *To „Doe Some Good upon Their Countrymen“ The Paradox of Indian Slavery in Early Anglo-America*. In: *Journal of Social History*, 41, 2007, č. 2, s. 389–411.
- HARDESTY, Jared Ross: *Unfreedom. Slavery and Dependence in Eighteenth-century Boston*. New York 2016.
- HEYD, Uriel: *Reading newspapers. Press and public in eighteenth-century Britain and America*. Oxford 2012.
- HIML, Pavel: *Marginální vrstvy raně novověké společnosti*. In: ŠEDIVÁ KOLDINSKÁ, Marie – CERMAN, Ivo a kol.: *Základní problémy studia raného novověku*. Praha 2013, s. 370–409.
- KŘÍŽOVÁ, Markéta: *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století*. Praha 2013.
- LAWSON, Russel M.: *Servants and Servitude in Colonial America*. Santa Barbara – Denver 2018.
- LEDER, Lawrence H.: *The Role of Newspaper in Colonial America*. In: *Huntington Library Quarterly*, 30, 1966, č. 1, s. 1–16.
- LEVY, Barry: *Levelers and Fugitives: Runaway Advertisements and the Contrasting Political Economies of Mid-Eighteenth-Century Massachusetts and Pennsylvania*. In: *Pennsylvania History: A Journal of Mid-Atlantic Studies*, 78, 2011, č. 1, s. 1–32.
- LOPÉZ, Laura Álvarez: *Who named slaves and their children? Names and the naming practices among enslaved African brought to Americas and their descendants with focus on Brazil*. In: *Journal African Cultural Studies*, 27, 2015, č. 2, s. 159–171.
- MADUBUIKE, Ihechukwu: *A Handbook of African Names*. Colorado Springs 1994.
- MORGAN, Edmund S.: *American Slavery, American Freedom. The Ordeal of Colonial Virginia*. New York 1975. EPUB.
- MORGAN, Kenneth: *Convicts Runaways in Maryland, 1745–1775*. In: *Journal of American Studies*, 24, 1989, č. 2, s. 253–268.
- MORGAN, Kenneth: *Slavery and Servitude in Colonial America, 1607–1800*. Edinburgh 2000.
- OPATRNY, Josef: *Válka Mohykanů. Sedmiletá válka v Severní Americe*. Praha 2000.

PARK, Robert E.: *Human Migration and the Marginal Man*. In: *American Journal of Sociology*, 33, 1928, č. 6, s. 881–893.

PREYER, Kathryn: *Penal Measures in the American Colonies: An Overview*. In: *The American Journal of Legal History*, 26, 1982, č. 4, s. 326–353.

PRUDE, Jonathan: *To Look upon the "Lower Sort": Runaway Ads and the Appearance of Unfree Labors in America*. In: *The Journal of American History*, 78, 1991, č. 1, s. 124–159.

PRUDE, Jonathan: *To Look upon the "Lower Sort": Runaway Ads and the Appearance of Unfree Labors in America*. In: *The Journal of American History*, 78, 1991, č. 1, s. 124–159.

PURVIS, Thomas L.: *Colonial America to 1763*. New York 1999.

RAKOVÁ, Svatava: *Víra, rasa a etnicita v koloniální Americe*. Praha 2005.

ROWLAND, Lawrence S. – MOORE, Alexander – ROGERS, George C.: *The History of Beaufort County, South Carolina. Volume 1, 1514–1861*. Columbia 1996.

SMITH, Billy G.: *Poverty and Economic Marginality in Eighteenth-Century America*. In: *Proceedings of the American Philosophical Society*, 132, 1988, č. 1, s. 85–118.

SNYDER, Terri L.: *Suicide, Slavery, and Memory in North America*. In: *The Journal of American History*, 97, 2010, č. 1, s. 39–62.

SURANYI, Anna: *Indentured Servitude. Unfree Labour and Citizenship in the British Colonies*. Montreal 2021.

TAYLOR, Alan: *American Colonies. The Settling of North America*. New York 2001.

TOMLINS, Christopher: *Freedom Bound. Law, Labor, and Civic Identity in Colonial America, 1580–1865*. New York 2010.

VAUGHAN, Megan: *Scarification in Africa. Re-reading Colonial Evidence*. In: *Cultural and Social History*, 4, 2007, č. 3, s. 385–400.

WALDSTREICHER, David: *Reading the Runaway: Self-Fashioning, Print Culture, and Confidence in Slavery in the Eighteenth-Century Mid-Atlantic*. In: *The William and Mary Quarterly*, 56, 1999, č. 2, s. 243–272.

WALDSTREICHER, David: *Struggle against Slavery. A History in Documents*. New York 2002.

WALSH, Lorena S.: *Motives of Honor, Pleasure, and Profit. Plantation Managment in the Colonial Chesapeake, 1607–1763*. Chapel Hill – Williamsburg, 2010.

WARREN, Wendy: *New England Bound. Slavery and Colonization in Early America*. New York 2017.

10.4 Internetové zdroje

BALKANSKY, Arlene: *Runaway! Fugitive Slave Ads in Newspapers*. In: <https://blogs.loc.gov/headlinesandheroes/2019/10/runaway-fugitive-slave-ads-in-newspapers/>.

BREIG, James: *Early American Newspapering*. In: <https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/journal/spring03/journalism.cfm>.

BUTLER, Nic: *Doctor Caesar and His Antidote for Poison 1750*. In: <https://www.ccpl.org/charleston-time-machine/doctor-caesar-and-his-antidote-poison-1750>.

BUTLER, Nic: *German Palatines in Colonial Charleston*. In: <https://www.ccpl.org/charleston-time-machine/german-palatines-colonial-charleston>.

BUTLER, Nic: *Recall Their Names. The Personal Identity of Enslaved South Carolinians*. In: <https://www.ccpl.org/charleston-time-machine/recall-their-names-personal-identity-enslaved-south-carolinians>.

Colonial Print Culture. In: <https://americanantiquarian.org/earlyamericannewsmedia/exhibits/show/news-in-colonial-america/colonial-print-culture>.

CREWS, Ed: *How Much is That in Today's Money?* In: Colonial Williamsburg Journal, 2002, Summer. In: <https://research.colonialwilliamsburg.org/Foundation/journal/Summer02/money2.cfm>.

Currency: What is a pistole? In: <http://www2.vcdh.virginia.edu/gos/currency.html>.

Death in Early America. In: https://www.digitalhistory.uh.edu/topic_display.cfm?tcid=72.

MARK, Joshua J.: *Daily Life in Colonial America*. 2021. In: <https://www.worldhistory.org/article/1722/daily-life-in-colonial-america/>.

Money in Colonial Times. In: <https://www.philadelphiafed.org/education/money-in-colonial-times>.

RODWIN, Nina: "Mark Hung in Chains:" Slavery & Paul Revere's Midnight Ride. In:
<https://www.paulreverehouse.org/mark-hung-in-chains-slavery-paul-reveres-midnight-ride/>.

Smallpox, Inoculation, and the Revolutionary War. In:
<https://www.nps.gov/articles/000/smallpox-inoculation-revolutionary-war.htm>.

Trans-Atlantic Slave Trade – Estimates. In:
<https://www.slavevoyages.org/assessment/estimates>.

11 Seznam použitých zkratek

BE-P – The Boston Evening-Post

BG – The Boston Gazette, or Country Journal; později přejmenovaný na The Boston Gazette, or Weekly Advertiser

BN-L – The Boston Weekly News-Letter

MA – Archives of Maryland

MG – The Maryland Gazette

PG – The Pennsylvania Gazette